

bb. 72. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig:

ll. la

66. dr. kurt blecha
67. időjárás
68. Losonczi - kirchschla:ger
69. szakszervezeti küldöttség moszkvában
70. elhunyt lánczos kornél
71. az orvos-szakszervezet elnökségi ülése
72. hírjegyzék
/mti/

-. -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségébe
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi györgy
lakatos erzsébet

- 50 -

NA 2/10

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb. 1. nyári kiállítások a muzeumokban

i/rótm/rj hi -cz

1974. június 27.

gazdag programot kínálnak nyáron a vidéki muzeumok. július 26-a és 30-a között nemzetközi bábjáték-fesztivált rendeznek békéscsabán, s ebből az alkalomból a munkácsy minály muzeumban országos népi díszítőművészeti és gyermekjáték kiállítást rendeznek. június 28-tól tekinthető meg a győri xantus jános muzeum új szerzeményeinek képzőművészeti kiállítása.

kohán györgy kossuth-díjas festőművész gyula városa hátrahagyott képeinek egy részéből nyílik kiállítás június 28-án. hazánk mezőgazdasága diákszemmel - ezzel a címmel nyílt képzőhelyen kiállítás a balatoni muzeumban. kass jános grafikai tárlata a miskolci galériában várja az érdeklődőket. békéscsaba nyújt otthont július 12 és augusztus 4-e között szalay ferenc festőművész kiállításának. egerben a nyári egyetem keretében, a várban rendezik meg „a műemléki és muzeumi restaurálás” című kiállítást. július végén mutatkoznak be a hódmezővásárhelyi tornyai jános muzeumban a képzőművészeti főiskola hallgatói.

/folyt.köv./

NA

- 1 -

bb. 1. /nyári kiállítások... 1. folyt./rj

érdekes kiállítás nyílik július 8-án mosonmagyaróvárott, a múzeum xvi-xviii. századi metszeteiből. szeged a nyári időszakban is kínál csemegét a képzőművészet kedvelőinek. a szabad-
téri játékok idején tekinthetik meg az érdeklődők a móra ferenc múzeum képtárában a szegedi nyári tárlatot. július 12-én nyílik meg szombathelyen az immár hagyományos fal- és tér-
textil-biennálé. két új kiállítás nyílik veszprémben is. két hétig tekinthető meg a krakkói képzőművészek kiállítása, -
a lengyel és a magyar képzőművészek szövetsége közös rendezésében; népi gyógyászat magyarországon címmel a semmelweis orvos-
történeti múzeum rendez bemutatót.

új múzeumot nyit augusztus 20-án csongrád. a kubikus múzeum, elnevezéséhez híven a kubikusoknak állít emléket, bemutatva eszközeiket, írásos dokumentumaikat. a dunántúli kisvárosok képzőművészeinek alkotásaiból rendeznek tárlatot kapuvárott augusztus 20-tól szeptember 25-ig a rábaközi múzeumban. a szentesi koszta józsef múzeum augusztusban a délnyugati tárlatnak ad otthont. e rendezvénynek már hagyományai is vannak, hiszen évek óta rendezik meg a képzőművészet barátainak öröme.
/mti/

bb. 2. tudományos kutatások a balatonon

vid/ká/rj -cz

1974. június 27.

a balatonon megkezdődött az idej nyíltvízi tudományos kutató munka. a szakemberek számos helyszíni vizsgálatot tartanak a tavon. a tihanyi biológusok például a haltáplálék vizsgálatokkal elsősorban a süllő éhezésének okát szeretnék kideríteni. beható vizsgálatot igényel a tó ugynevezett biomasszája, amelybe a legapróbb élőlények sokszáz tonnányi tömege tartozik. részben nyitott kérdés még az iszaposodás problémája is.

/folyt.köv./

- 2 -

/

bb. 2. / tudományos ... 1. folyt./rj

a programban a víz- és üledékminták vizsgálatán kívül szerepel a hullámzás, az áramlás irányának és az erózió méreteinek további kutatása. kettőzött figyelemmel vizsgálják az algák szaporodását. a vituki kutatói és a keszthelyi agrártudományi egyetem szakemberei folytatják a keszthelyi öböl megfigyelését, az ottani fokozott szervesanyag felhalmozódás okainak behatóbb felderítését. /mti/

--

bb 4. ifjúsági madárvédelmi táborok a pilisben

vid ká/il cz

1974. június 27.

a pilisi parkerdőgazdaság ötödik éve foglalkozik szervezett madárvédelemmel. többek között mintegy 2 000 odut helyeztek ki az ezen a vidéken fészkelő mintegy 120 fajta madár védelmére. a természetvédelmi munkába bevonják a fiatalokat is: a madártani egyesülettel közösen ifjúsági madárvédelmi táborokat szerveznek. a tavaszi szünetben már működött egy ilyen tábor és augusztusban újabb, dolgozó fiatalokból, középiskolásokból és egyetemistákból verbuválódott tábor kezd munkához. a fő program a duna melletti madárvonulás megfigyelése, az ezzel kapcsolatos gyűrzési munka a mesterséges oduk ellenőrzése. /mti/

--

bb. 3. engedély nélküli építkezés: birság, lebontás

i hi/gg/il cz

1974. június 27.

az engedély nélküli építkezésekről, a szabálysértőkkel szemben indított eljárások hatékonyságáról tárgyalt sz csütörtöki ülésén a xx. kerületi tanács végrehajtó bizottsága. az ülésen megállapították, hogy pesterzsébeten az elmúlt években főleg három körzetben szaporodtak el az engedély nélküli építkezések. az egyik ilyen terület az orbánhegy, ahol az időközben elkészült rendezési terv alapján veszik elejét a hatósági előírásokkal ellentétes építkezési gyakorlatnak, s tisztázzák a már meglévő épületek sorsát.

/folyt.köv./

- 3 -

M

bb. 3. /engedély folyt./ il

a hatvanas években a köves ut és mezsgye ut környékén alakult ki hasonló „vad település,, a helyzet rendezésére itt is megtörténtek az első intézkedések: a cél az, hogy rendezési terv alapján a mezőgazdasági területnek már régóta nem tekintendő körzetet lakóvezetetté minősítsék át. jelentős számú hétvégi házat, üdülő-épületet húztak fel engedély nélkül a rác-kevei duna-ágban az ugynevezett horgász parton is. ezeket később átalakítással, vagy anélkül lakás céljára kezdték használni.

az engedély nélküli építkezések felülvizsgálata során a tanácsai szervek 750 ügyiratot, illetve bejelentést bíráltak el. a felmérések tapasztalatai szerint az engedély nélkül létrehozott építmények nagy többsége lakás, illetve lakásbővítés volt. ezekre 80 esetben ideiglenes, illetve végleges fennmaradási engedélyt adtak ki. egyidejűleg azonban a létesítmény értéke 10 százalékának megfelelő építésrendészeti bírságot is kiróttak. 177 esetben fenntartották a korábban kiadott bontási kötelezést, illetve újabb engedély nélkül létrehozott épületek szanálását rendelték el./mti/

-. -

bb. 5. újabb erdőtelepítéseket készítenek elő a hanságban

vid ká/il cz

1974. június 27.

11 ezer hektár korszerűen telepített és kezelt öntözött erdőterülete van a hanságban a kisalföldi állami erdő és fafeldolgozó vállalatnak. ebből 7500 hektárt gyorsan növe nyárfafélékkel 1958 és 1971 között telepítettek be. a telepítési költségek mintegy 70 millió forintot emésztettek fel. az idén ezek az erdők már 50 ezer köbméter ipari fát adnak a cellulóz és farostlemez iparnak.

a nagyszabású hansági erdőtelepítési programmal párhuzamosan készítették azt a csatornahálózatot is, amelyen át a rábából vezetnek öntöző vizet a hanságba szárazság esetén, csapadékos időszakban pedig elvezetik erről a területről a káros belvizeket.

/folyt.köv./

- 4 -

M

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

1974. június 27. / péntek /

gkk. 1. faluvégi Lajos beszéde

sl/rj la

1974. június 27.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk faluvégi Lajos pénzügyminiszter beszédét, amely az országgyűlés csütörtöki ülésén hangzik el. a beszéd feloldásig

embargo!

x x x

tisztelt országgyűlés!

kedves képviselő elvtársak!

társadalmi és gazdasági szempontból egyaránt sikeres esztendőről adhat számot a kormány. a tervezettnél jobban gyarapodott a népgazdaság, a számítottnál kedvezőbb mind a gazdasági, mind a pénzügyi egyensúly. ezt jelzi a hazai kereslet és kínálat összhangja. követeléseink növekedésével, tartozásaink csökkenésével zárult külkereskedelmi és fizetési mérlegünk. a tervnek megfelelően alakultak az életszínvonalat alapvetően meghatározó reálbérek és reáljövedelmek. különösen a nagyipari munkásság életkörülményei javultak.

ki kell emelni a gazdasági növekedés egyenletes ütemét és kiegyensúlyozottságát, amely tovább erősödött, miközben a tőkés országokban a termelést és a kereskedelmet alapjaiban érintő zavarok keletkeztek: az infláció rendkívüli mértékben gyorsult, és a valutáris bizonytalanságok elhárítására sem találtak megnyugtató megoldást. stabilitásunk alapvető biztosítékát a szocialista országokhoz, a 25 éves jubileumát ünneplő kgst-hez fűződő viszonyunk jelenti. az, hogy az 1973-as esztendőt jó eredményekkel zárhattuk, nagymértékben összefügg azzal, hogy politikai és gazdasági kapcsolataink a szocialista országokkal szilárdak. tervszerű az import-anyagellátásunk; korszerű termékeink biztos és állandóan bővülő piacra találhatnak a baráti országokban.

/folyt.köv./

- 1 -

bkk. 1. / faluvégi... 1. folyt./rj

az 1973. évi népgazdasági terv eredményes végrehajtását a költségvetési gazdálkodásról szóló zárszámadás sokféle módon mutatja meg. az állami költségvetés egyensulya jobb az előirányozottnál. a hiány - évek óta először - nemcsak a tervezettnél, de az előző évinél is kisebb: 1.8 milliárd forint, amit hazai hitelforrásokból pótolunk. a költségvetés összes bevétele 10 százalékkal emelkedett, 230,6 milliárd forint volt, a kiadás pedig 232,4 milliárd forint. a vállalatoktól és a szövetkezetektől származó befizetések a számítottnál nagyobb arányban, 12 százalékkal növekedtek, s elérték a 195 milliárd forintot. 14 milliárd forint volt a lakossági befizetések összege.

az állami költségvetés főbb kiadásai közül a felhalmozásra és a támogatásra fordított összeg nem az előirányzatnak megfelelően alakult. felhalmozásra a költségvetésből 44 milliárd forintot, a tervezettnél valamivel kevesebbet használtunk fel. ugyanakkor nagyobb ütemben, majdnem 25 százalékkal növekedtek a támogatások. ezen belül az import közvetlen ártámogatása az előző évinek négyszerese. e tény komoly figyelmeztetés számunkra és arra készítet, hogy a külső gazdasági feltételek tartósan ítéltető változása nyomán igazítsuk hazai értékviszonyainkat.

1973. évi költségvetésünket döntően két, a népgazdasági tevékenység egészét befolyásoló folyamat határozta meg: külgazdasági kapcsolataink gyors bővülése és a beruházási tevékenység év közben lassan meginduló élénkülése.

/folyt.köv./

bkk. 1. /faluvégi... 2. folyt./rj

külkereskedelmi és fizetési mérlegünkre az jellemző, hogy a kivitel - áremelkedés nélkül számított - 14 százalékos növekedése mellett a behozatal csak 4 százalékkal haladta meg az elmúlt évit. az eredmények - amint azt előljáróban már kiemelttem - elsősorban a szocialista országok közötti együttműködés lendületes fejlődésének, változatlan jó feltételeinek köszönhetőek, részben pedig a tőkés világgazdasági konjunktúra értékesítési lehetőségeivel függnek össze. a terveink teljesítéséből származó többleteket külföldön értékesítettük. így azonban a nemzeti jövedelem belföldi felhasználása lassabban nőtt, mint maga a nemzeti jövedelem. ezért bármennyire előnyösnek tűnik is jelentős kiviteli többlettel járó külkereskedelmi tevékenységünk, az idén nem kívánjuk azt hasonló mértékben megismételni. az export és import kiegyenlítettőbb dinamikájára törekszünk. elsősorban a kgst-országokból származó újabb behozatali lehetőségek feltárását tűztük ki célul.

külgazdasági kapcsolatainkban a tőkés világgazdasági árhatások nem jelentettek egészen újat számunkra. amikor az 1973. évi költségvetést a kormány a tisztelt országgyűlés elé terjesztette, hangsúlyoztuk, hogy a forint belső vásárlóerejének védelme erőteljes, a korábbinál még fokozottabb állami tehervállalást tesz szükségessé, ami a nagyon gyors világgazdasági drágulás közepette nagy feladat lesz. korántsem volt tehát meglepetés a világgazdasági árak emelkedése. mértéke azonban a vártnál magasabb volt, kiváltképp az energia-, a textil- és a vegyipari alapanyagoknál.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / faluvégi... 3. folyt./rj

a külkereskedelmi üzletpolitika, a hatékonyság javítására irányuló vállalati törekvések, és az ehhez támogatással alacsony áron kapott import-anyagok növelték a vállalatok exportképességét. ennek eredményeként többletnyereség realizálódott, melynek döntő hányada az élelmiszergazdasági termékek, a vaskohászati áruk és a könnyűipari cikkek világpiaci árnövekedéséből keletkezett. e nyereség nagyobb része az adózási rendszeren keresztül automatikusan a költségvetés bevétele, egy része a vállalati alapokat növelte. az exportból származó - az átlagosnál jóval nagyobb - árnyereséget néhány esetben külön is el kellett vonnunk, mert a költségvetési terhek, ezen belül az importtámogatások folyamatosan nőttek. sajnos a tőkés viszonylatu árnyereség kisebb, mint az importárak emelkedése miatti többlet-kiadás, ami a külkereskedelmi cserearány romlását mutatja, és népgazdasági veszteséget jelent.

1974. első hónapjaiban az anyagok és energiahordozók - különösen az ásványolaj, nyersbőr, gyapju, a szintetikus szálak, a fehérjetakarmányok - világpiaci ára esetenként kiugró mértékben, tovább növekedett. az utóbbi hónapokban azonban a világpiaci árak gyors emelkedésének üteme mérséklődött. várható, hogy valamelyest stabilizálódnak a világpiaci árak, de az 1973. évinél jóval magasabb szinten. gazdaságunk adottságai mellett nem tehetjük meg, hogy a magasabb világpiaci árszínvonalat és az új árarányok tartós irányzatait - mérsékelt, ésszerű keretek között - vállalatainkkal ne érzékeltezzük. ezt a szándékunkat fejezte ki eddig is tudatos árfolyampolitikánk, a forint mértéktartó felértékelése a fejlett tőkés országok valutáihoz képest és az árfolyambiztosítási rendszer.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / faluvégi... 4. folyt./rj

a valóságosabb költségviszonyokhoz való alkalmazkodást akarjuk méginkább elérni a termelői árak 1975. január 1-1 módosításával is, amely - mint ismeretes - kiterjed az energiahordozók, a kohászati termékek, a vegyipari és más alapanyagok áraira. erre azért van mulhatatlanul szükség, mert a 3-5 évvel ezelőtti helyzethez igazodó árarányaink gyengítik a gazdasági kalkuláció ösztönző erejét, gyakran a népgazdasági érdekekkel ellentétes döntésekre készítetik a felhasználókat. mértegel-nünk kellett természetesen az állami költségvetés teherbíró képességét is, mivel az ez évi, minden eddigi t meghaladó importtámogatás túlzott terhet jelent a költségvetés számára.

az energiahordozók és alapanyagok termelői árának emelése nem vezethet az árszínvonal általános és jelentős emelkedéséhez. a költségemelkedést jórészt ellensúlyozza az, hogy a vállalatok eszközlekötési járulékfizetési kötelezettségét 10 milliárd forinttal csökkentjük. a vállalatok a legtöbb esetben ezért nem emelhetik áraikat a magasabb anyag- és energiaköltségek ellenére. két további - és úgy vélem az előzőnél is fontosabb - támasza lehet annak, hogy az áremelkedés nem hullámozzhat végig a gazdaságban. az egyik: a termelői árrendezés fegyelmezett végrehajtása, az árszabályozási és pénzügyi előírásoknak megfelelően. a másik: a gazdálkodás hatékonyságának javítása. közelebbről az, hogy a vállalatok a dráguló energiával, a nyers- és alapanyagokkal takarékoskodjanak, jól válasszák meg a külföldről származó anyagok beszerzésének időpontjait és ezzel is csökkentseék a költségeket.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /faluvégi... 5. folyt./rj

az árváltozások a termelői árakat érintik, de néhány termékénél, döntően az üzemanyagoknál és tüzelőanyagoknál, a kormány megbízásából az árhatóságok megvizsgálják, hogy milyen mértékben kell a fogyasztói árakat módosítani. ezzel egyidejűleg azt is kidolgozzuk, hogy milyen jövedelemnövelő intézkedéseket tegyünk a munkások és alkalmazottak, a nyugdíjasok, járadékosok és a gyermekgondozási segélyben részesülők bére és járandóságai arányos növelése érdekében. a iv. ötéves tervben jóváhagyott életszínvonal-politikai elveink és előirányzataink teljesítését továbbra is alapvető feladatnak tekintjük.

gyakran mondjuk, hogy a népgazdaságnak a jövőt leginkább meghatározó területe a felhalmozás mértéke és minősége. a nemzeti jövedelem belföldi felhasználásának viszonylag lassu növekedése összefügg azzal is, hogy a felhalmozás - a készletfelhalmozás és beruházás együtt - 4 százalékkal a tervezett alatt maradt. ebben kedvező változások is fellelhetők. az, hogy tovább javult a készletgazdálkodás: a nemzeti jövedelemből csekély hányadot kellett a készletek növelésére fordítani. a beruházások azonban csak mérsékelt ütemben nőttek. a szocialista szektorban - folyó áron - 106 milliárd forintot költöttünk beruházásra, 3 százalékkal többet, mint az előző évben, de a tervezettnél 7 milliárddal kevesebbet.

a beruházások megvalósításának pénzügyi feltételei rendezettebbek voltak, mint a korábbi években. a szocialista országokból beszerezhető gépvásárlások növelésére, a közlekedés, az élelmszeripar, a villamosenergiaipar és a bányászat fejlesztésének gyorsítására évközben 3 milliárd forinttal emeltük a beruházási célokra rendelkezésre álló pénzeszközöket. mégis, a beruházások minden kategóriájában elmaradtunk a tervezettől.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /faluvégi... 6. folyt./rj

az elmúlt évek alatt az alapszerűen kezelt költségvetési eszközökből jelentős, több milliárd forint maradvány halmozódott fel és a rendelkezésre álló hiteleket sem vették teljesen igénybe. jó dolog, ha a vállalatok és intézmények nem akarnak mindenáron beruházni, költekezni, de itt többről is szó van. a beruházások elmaradásának okai nem mai keletűek, de ma is hatnak. idesorolhatók mindenekelőtt az előkészítési hiányosságok, amelyek következménye a beruházások bizonytalan indítása és a kivitelezésnél felmerülő váratlan műszaki problémák. még a leginkább érdekelt szakértők véleménye szerint is az új létesítmények megvalósításának ideje hosszabb annál, mint amit a kivitelező építőipar mai kapacitásai vagy a munkaerő-gondok magyarázhatnak. ezt a megállapítást a nemzetközi összehasonlító adatok is alátámasztják. a beruházó munkában a szűk keresztmetszet a legtöbb esetben abban van, hogy a műszaki-technológiai tervek későn készülnek el és ezért nem szolgálhatnak elég biztos alapul az egész kivitelezési folyamat előrelátó, optimális megszervezéséhez. szerencsére vannak már kedvező tapasztalatok. határidő előtt készült el a tiszai vegyi kombinát olefin üzeme és a hódmezővásárhelyi építőanyagokat előállító gyár beruházása. néhány új beruházási javaslat átdolgoztatásával az eredeti kivitelezési időt csökkenteni lehetett.

a terv szerint 1973-ban hat nagy beruházást kellett elkezdeni, egy hetedik indításáról évközben született döntés. ám csak négy kezdődött meg a tervezett időben, mert az előkészítési, engedélyezési folyamat eltartott 1973. közepéig, s egyes alapvető műszaki-gazdasági, kivitelezési kérdések még akkor is megválaszolatlanok maradtak.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / faluvégi... 7. folyt./rj

a késéssel indult nagyberuházások kivitelezésében még az idén sem tapasztalható olyan élénkülés, amely a tavalyi lemaradást behozhatná. valamivel jobban állunk az ez évre előirányzott tíz nagyberuházás megkezdésével, eddig ezeknek a feléről született döntés, és a többenél is megkezdtek az előkészítés munkálatait.

építőiparunk

sokat fejlődött az elmúlt években, elég csak a lakásépítés gyorsítására, néhány kiemelkedően szép létesítményre gondolnunk. az építőanyagipar termelése a tervezettnél gyorsabban nőtt, ezért csökkentek az anyagellátási zavarok. koncentráltabb a beruházási tevékenység: 1973. év végén mintegy hétszázal kevesebb beruházás kivitelezése volt folyamatban, ezek összértéke csaknem 30 milliárd forinttal több volt, mint egy évvel korábban. az építési kapacitások összetétele és területi megoszlása azonban még nem felel meg eléggé az igényeknek, a tervezettnél kevésbé nőtt az építési-szerelési teljesítmény volumene is. egyes - például szerelőipari vagy hegesztő - kapacitások szűkössége különösen növeli a kivitelezési időt. a kormányzati szervek az elmúlt hónapokban többször foglalkoztak a kivitelező-építőipar szervezeti és kapacitás-gondjaival. nem sajnáljuk a pénzt az építőipar és az építés ipari hátterének gyors bővítéséhez, de az építőipari vállalatok a munkaszervezésben, a munkamegosztásban, gépeik és munkaidőalapjuk ésszerűbb kihasználásában ma még igen jelentős tartalékokkal rendelkeznek.

sok mindene kell még változtatnunk a beruházások előkészítésében és kivitelezésében, hiszen az idén a tavalyinál jóval nagyobb a beruházási javak iránti kereslet, a beruházási tervek teljesítéséhez pedig fontos népgazdasági érdekek fűződnek.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / faluvégi... 8. folyt./rj

tisztelt országgyűlés!

a vállalatok, szövetkezetek tavalyi gazdálkodását a tervezettnél erőteljesebb fellendülés jellemezte. igyekeztek eleget tenni

fejlődés által támasztott magasabb követelményeknek, amit elősegített, hogy a vállalatok és a gazdaságirányítás kapcsolata szorosabb lett.

viszonylag kevés, mindössze 32 vállalat és ipari szövetkezet volt tavaly veszteséges, az évvégi veszteség 400 millió forint. a veszteséges és alaphiányos mezőgazdasági szövetkezetek száma is csökkent. volt azonban néhány olyan szövetkezet, ahol a gyenge gazdálkodási eredmények a termőhelyi adottságokkal nem indokolhatók.

a munka hatékonyságának javulását jelzi, hogy a nettó jövedelem a társadalmi termékénél gyorsabban, 7 százalékkal emelkedett. az ipari termelés növekedésének négyötöde, a mezőgazdaságban az egésze a munka termelékenységének emelkedéséből adódott.

az ipar bruttó termelése több mint 7 százalékkal nőtt. ez 1 százalékkal nagyobb a tervezettnél. a villamosenergiaiparunk termelése az átlagosnál gyorsabban növekedett. ez jellemzi a vegyipart is, ami már korszerűsítésének eredményeit hozza. a termelési szerkezet átalakításának folyamatát másutt is, mindenekelőtt a gépiparban, - ezen belül a fényforrás és vákuumtechnikai gépgyártás, a műszeripari és híradástechnikai berendezések gyártása területén - erősíteniünk kell, hogy a fejlettebb technika és technológia segítségével jobban felzárkózhassunk a gazdasági növekedés időszerű követelményeihez.

/folyt.köv./

p a r l a m e n t

bkk. 1. / faluvégi... 9. folyt./rj

Legnagyobb iparvállalataink az átlagnál gyorsabban fejlődtek. mérséklődött a munkaerővándorlás, csökkent a pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalatok száma. mindez kedvező volt az ipari kultúránk szempontjából kiemelkedően fontos központi fejlesztési programok folyamatos megvalósulásához.

a szállítás és hírközlés növelte teljesítményét és ezzel a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulásának hányadát, ami a népgazdaság más területein létrehozott termékek realizálásához jó feltételeket teremtett. a magasabb teljesítmények elérését elősegítette az ágazatban végbemenő rekonstrukciós folyamat: a villamosítási és dieselizációs program, valamint a tehergép és vasuti járműpark felújítása.

a mezőgazdaságban kevésbé éreztük meg a korábbi aszály, és állatbetegségek kártevését. elsősorban a gabona és a kukorica kiváló termése, a szőlőtermesztés, továbbá az 1970-71-es év magas színvonalát is meghaladó tehén - és kocaállomány eredményeként a mezőgazdaság bruttó termelése, a tervezett 1 százalékhelyett 5 százalékkal emelkedett. a létrejött magasabb termelési kultúrára építve, az idén már arra lehet összpontosítani, hogy - az időközben hozott kormányintézkedések segítségével - nagyobb hozamokat érjünk el a tervezettől tavaly még elmaradó zöldség, burgonya és cukorrépa termelésében is.

a vállalatok nyeresége - ideértve a nem mezőgazdasági szövetkezeteket is - 110 milliárd forint volt, 18 százalékkal több, mint az előző évben. a mezőgazdasági szövetkezetek nyeresége 33 százalékkal nőtt, elérte a 13 milliárd forintot. a megnőtt vállalati és szövetkezeti jövedelemnek mintegy kétharmadát a termelés és az értékesítés lendületes emelkedéséből nyerték.

/folyt.köv./

p a r l a m e n t

bkk. 1. / faluvégi... 10. folyt./rj

a termelési költségek színvonala is kedvezőbb képet mutat az előző évinél. a kép teljességéhez azonban hozzátartozik, hogy a költségszint alakulásában - ha közvetve is - túlzottan nagy szerepe volt az állam pénzügyi intézkedéseinek. a vállalati mérlegek alapján végzett számítások szerint minden 1000 forint termeléséhez felhasznált anyagköltség 6 forinttal csökkent, de ebből mindössze 1 forint származik a vállalatok belső erőfeszítéséből. az ilyen átlagszámítás meglehetősen nagyvonalu, de azért a lényegét és a tennivalókat jól megmutatja.

a tavalyi gazdálkodás nyereségéből képzett vállalati érdekeltégi alapok összege 38 milliárd forint volt. 16 százalékkal nőtt a részesedési, 19 százalékkal a fejlesztési és 10 százalékkal a tartalékalapba helyezhető összeg. ezek egészséges arányok. a mezőgazdasági szövetkezetek bruttó jövedelmük növekedéséből számottevően emelhetők az egy főre jutó személyi jövedelmek, de egyre általánosabbá válik az a helyes szemlélet, hogy a biztonságos gazdálkodáshoz folyamatos fejlesztésre, kellő tartalékokra van szükség.

a vállalatok 8 milliárd forint részesedési alapja - népgazdasági átlagban számítva - 27 napi bérnek felel meg. a nyereség-részesedés minden ágazatban magasabb volt, mint az előző évben. a nyereségből képzett fejlesztési alap 25 milliárd forint. a fejlesztési alap jelentős forrása volt - a nyereségen kívül - az állóeszközök értékcsökkenési leírása, amely 1973-ban 24 milliárd forintot, az előző évinél 7 százalékkal többet tett ki.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / faluvégi... 11. folyt./rj

az elmúlt évi gazdálkodás alapján az állami vállalatok álló, forgóalapjai és követelései 660 milliárd forintról 708 milliárd forintra, a mezőgazdasági szövetkezeteké pedig 68 milliárdról 76 milliárd forintra emelkedtek, ami termelőegységeink gazdasági erejének gyarapadoását mutatja.

kedves elvtársnők és elvtársak!

ahhoz, hogy korszerűen, hatékonyan gazdálkodjunk, még ésszerűbben kell felhasználnunk a társadalmi és gazdasági erőforrásokat. újra és újra szólni kell erről, mert a teendők is, a lehetőségek is állandóan változnak.

a termelési eszközökkel való gazdálkodás javult, és az egy dolgozóra jutó állóeszközállomány lassu növekedése mellett a kihasználás foka is kedvezőbb. de még vannak kedvezőtlen tapasztalataink is. sokszor korszerű, nagy értékű berendezések csak egy, vagy másfél műszakban működnek, és még ezt az időt sem használják fel teljesen az üzem- és munkaszervezés gyengeségei folytán. borsod megye 10 vállalatánál és ipari szövetkezeténél ezt a kérdést vizsgálva kitűnt, hogy például a tavaly vásárolt gépek naponta átlag három óra hosszát szervezetlenség miatt álltak.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / faluvégi... 12. folyt./rj

a vállalati fejlesztések sem mindig hozzák meg a várt termelési és pénzügyi eredményt. előfordul, hogy az elkészült beruházások csak hosszabb huzavona után, nagy ügyelbajjal válnak üzemképesé. az is megesik, hogy nagyértékű ipari berendezések és műszerek, a mezőgazdaságban pedig nagy áldozattal létrehozott tenyésztőtelepek folyamatos működéséhez hiányoznak a feltételek. ilyen okok miatt a befektetések késve térülnek meg és évekig érződik egy-egy felületes előkészítés vagy rossz szervezés következménye.

középtávu terveink mindig tartalmazzák a termelési szerkezet változtatásának mozzanatát, különösen a negyedik ötéves terv helyezte ezt teendőink középpontjába. most mindez mégis új megvilágításba került, mert a hazai és a nemzetközi tényezők egybehangzóan jelzik, hogy még a tervezettnél így gyorsabban kell előrehaladni.

a demográfiai helyzetünk alapján jónéhány évre előrejelezhető munkaerőhiány, a nyersanyag, illetve a feldolgozóipari árak átrendeződésén is lemérhető nemzetközi verseny éleződése egyetlen vállalatunk számára sem nyújt tétovzást. népgazdaságunk ugyanis mind szigorubb külső feltételek közepette növekedhet, ráadásul ezeket a feltételeket sokszor csak részben befolyásolhatjuk, ellenben előrelátóan igazodhatunk hozzájuk. a gazdaságosabb termékszerkezet irányába tett intézkedésekről a kormány az ágazatokat rendszeresen beszámoltatja.

/folyt.köv./

parlament

bbkk. 1. / faluvégi... 13. folyt./rj

a gazdasági szerkezet korszerűsítéséhez többféle ut vezet. néhaol új gyártmányok bevezetésével lehet jövelmezőbbé tenni a termelést. tanulságos az egyesült izzó példája. az üzem váci gyáregységében 1972-ben megszüntették a televízióképcső vesztésű gyártását, s növelték a jövedelmezőfénycsőgyártást. ez néhány millió forinttal javította a pénzügyi eredményt. másutt mód nyilhat arra, hogy az adott terméket jövedelmezőbbben állítsák elő. az agárdi állami gazdaságban például egy mázsa kukoricát - az ugynevezett zárt termelési rendszerben - nem egészen félórán munkaráfordítással természetnek, jól kihasználják a korszerű gépsorokat. a feldolgozóipar sok ágában a termék minőségének javítása, esztétikai színvonalának emelése a hasznosság, a gazdaságosság fontos fokmérője. az is célszerű lenne, ha a nagy, hasonló termelőberendezésekkel rendelkező vállalatok egyes ipari javító, karbantartó szolgáltatásokra közösen vállalkoznának, mivel ezzel a költség is, a munkaerőigény is csökkenne.

a mezőgazdaságban a termelési szerkezet azáltal válhat előnyösebbé, ha a közepes üzemek mind nagyobb hányada zárkózik fel a fejlett, iparszerű technológiát alkalmazó, élenjáró üzemekhez. a kedvezőtlen természeti feltételek között gazdálkodó szövetkezetek pedig tovább egyszerűsíthetik, szakosíthatják termelési szerkezetüket és amellet olyan kiegészítő tevékenységet folytathatnak, mellyel kevésbé szorulnak külső támogatásra.

/folyt.köv./

- 14 -

parlament

bkk. 1. / faluvégi... 14. folyt./rj

a legtöbb ágazatban a modern technika széles körű alkalmazása az elsőrendű feltétele a gazdaságosabb termék-szerkezet kialakításának. ehhez licenceket és gyártási eljárásokat kell vásárolni összehangoltan hazai kutatásaink fejlesztésével. sokatmondó tény, hogy a műszaki fejlesztési alapok és ezek felhasználatlan eszközei évről évre melekednek, de a licencek és szabadalmak vásárlására fordított hányad 1973-ban nem érte el a három évvel ezelőttit. vállalatainkat ezuttal is biztatni szeretnénk, hogy alkalmazzák a hazai találmányokat, a legkorszerűbb külföldi eljárásokat. lehetőségeiket bátrabban használják ki a műszaki fejlesztés érdekében, amit az alapok felhasználásának könnyítésével is elősegítünk.

a vállalatok az idén és jövőre gyorsíthatják a régi és az új technika cseréjét. pályázatot hirdettünk a szocialista importból beszerezhető gépekhez nyújtott állami támogatásra. a versenyeztetés meghirdetésekor két év alatt fél milliárd forint kedvezményel számoltunk, de olyn nagy volt az érdeklődés, hogy a kérelmek elbírálásakor vállaltuk: a költségvetés több mint 1 milliárd forint amortizációs befizetést elenged, s így csupán ebből a forrásból 60 vállalat gépeinek egy részét korszerűre, újra cserélheti ki. az érdeklődés láttán elhatároztuk, az ötéves terv hátralevő részében ezt az akciót megismételjük.

/folyt.köv./

- 15 -

bkk 1. / faluvégi... 15. folyt./-ju

az egész népgazdaság számára, de különösképpen a vegyiparban és a gépiparban a termékszerkezet gazdaságos fejlesztéséhez nélkülözhetetlen, hogy a szocialista integrációból származó előnyöket jól kamatoztassuk. következő öt éves tervünk külgazdasági megalapozásához szükség van arra, hogy a vállalatok aktívabban közreműködjenek a sokoldalú tárgyalásokon a termelési együttműködés kibontakoztatása érdekében. jól példázzák ezeket a lehetőségeket az aláírt egyezmények: a szovjetunióval olefin, petrokémiai és gumiipari gyártásszakosítási és kooperációs egyezményeket kötöttünk, már az 1975. utáni időszakra, Lengyelországgal újabb műszál és műanyag-szakosítási egyezményt írtunk alá, a szermélygépkocsi kooperáció keretében alkatrészeket szállítunk a zsiguli és a lengyel fiat gépkocsijhoz. öt szocialista ország együtt építi az orenburgi gézvezetékét. jugoszláviával és csehszlovákiával közösen hozzuk létre az adria kőolajvezetékét. az idei esztendő feladatának tekintjük, hogy megnyugtató és végleges megoldásokat találjunk az öt nagy gépipari vállalatunk termékszerkezetének átalakítására oly módon, hogy tevékenységük hatékonyan illeszkedjen a nemzetközi munkamegosztásba is.

gazdálkodásunk hatékonyságát tehát nagyon sokféle módon növelhetjük. bár ebben fő szerep jut a központi döntéseknek és a szabályozóknak, aligha vitatható, hogy végülis a vállalati vezetőknek és a munkáskollektíváknak kell megtalálniuk azokat a módszereket, amelyek házuk táján a legjobb eredmények eléréséhez vezethetnek. szocialista társadalmunkhoz méltó visszhang erre a pártkongresszus és a felszabadulási évforduló tiszteletére kibontakozó munkaverseny.

/ folyt. köv./

bkk 1. / faluvégi ... 16. folyt./-ju

a kezdeményező csapel vas- és fémművek, a kőbányai gyógyszerárugyár dolgozói a költségek jelentős csökkentésére törekednek; a tatabányai szénbányák a termelés szervezettségét kívánja növelni. a bolyi állami gazdaságn a verseny egyik mezőgazdasági megindítója, kimagasló színvonalu hibridüzeme termelésének növelését vállalta; a tompai kossuth tsz pedig arra tett ígéretet, hogy tovább növeli a koránérő, nagy termést hozó zöltségek termelését. a követendő példákat, a felajánlásokat, melyeket a szocialista brigádok és munkás kollektívák tettek, hosszan lehetne még sorolni. az ilyen vállalások, amelyek a termelési költségek csökkentését, a minőség javítását, a jól értékesíthető árutöbbletek előállítását ígérk, kifejezik a társadalmunkban rejlő nagy politikai és gazdasági erőt.

kedves elvtársnők és elvtársak!

a jövedelmek nálunk, - elosztási elveinknek megfelelően - szorosan kötődnek a munkához. tavaly az összes személyi jövedelmek - beleértve a béreket és a pénzbeni juttatásokat - 9 százalékkal gyarapodtak. ehhez az állami költségvetés a fogyasztói ártámogatáson kívül, amelyek lehetővé tették, hogy a fogyasztói áremelkedés tervezett szinten maradjon, az életkörülmények alakulásában egyre nagyobb szerepet játszó társadalmi juttatások finanszírozásával is hozzájárult. az egészségügyi, a kulturális és a kommunális intézmények szolgáltatásainak bővülése, a társadalombiztosítás növekedési üteme 1973-ban csaknem egyötöddel nagyobb volt, mint a nemzeti jövedelem gyarapodásának mértéke. juttatásokra, a közszolgáltató intézmények működésére és felújítására 88 milliárd forintot fordítottunk. 25 milliárd forintot használtunk fel új intézmények létesítésére, beleértve a lakás és kommunális ellátást.

/ folyt. köv./

bkk 1. / faluvégi ... 17. folyt./-ju

a tavalyi és méginkább az idei öt, öt és félszázalékos reáljövedelem növekedés, tudatos életszínvonal-politikánk eredményeként, meghaladja a iv. ötéves terv első két évében elért reáljövedelem-emelkedés mértékét. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának 1972. novemberi állásfoglalása és az azt követő kampanyintézkedések azt célozták, hogy ne csak összességében, de a vtársadal munk által helyesnek tartott arányok szerint is javuljanak az életkörülmények. e törekvések határozták meg életszínvonal-politikánkat és ennek részeként a jövedelem-, az adó- és szociális intézkedéseket. állami intézkedéssel növeltük a nagyipari munkásság bérét, javítjuk a nagycsaládosok életkörülményeit. 1973-ban 2,3 milliárd forinttal felemeltük a nagyüzemi munkások, művezetők bérét. az állami iparban dolgozó munkások havi átlagbére az előző év azonos időszakához képest 12,4 százalékkal nőtt.

államunk a gyermekeket ellátó intézmények szolgáltatásain kívül eddig is rendkívül nagy összeggel - 8 milliárd forinttal - járult hozzá a gyermeknevelési költségekhez. és az idén ugyanakkor, amikor a családi jövedelemarányok javítása áll a figyelem középpontjában, 700 millió forint összegben központi bérintézkedést is végrehajtottunk. ez félmillió dolgozót érint. ennek keretében július 1-én felemeljük a tanácsi dolgozók fizetését és bevezetjük az egységes bérrendszert. a kormány ezzel is kifejezésre akarja juttatni, hogy a közügyek intézése olyan hivatás, ami nagy felkészültséget, tapasztalatokat igényel, és közmegebecsülésre érdemes.

/ folyt. köv./

bkk 1. / faluvégi ... 18. folyt./-ju

a lakossági adópolitika megítélésével kapcsolatban külön alá szeretném huzni törekvéseink lényegét. az adópolitika is egyike a jövedelemviszonyokat alakító eszközöknek. és ez a szerepe a jobb életviszonyok között még nagyobb, mint azelőtt. új adóügyi intézkedéseink éppen emiatt túlnyomórészt társadalmi indítékúak, s nem elsősorban a költségvetési bevételek növelésének szándékából fakadnak.

a nem régen bevezetett házártékadóval csak az átlagosnál jóval nagyobb értékű lakások és üdülők tulajdonosait adoztatjuk, ezáltal is a társadalmi szempontból elfogadható építési szabályok és szokások betartására ösztönzünk. egyidejűleg a családoknak azt a törekvését, hogy részben vagy egészben saját erőből mielőbb önálló lakáshoz jussanak, az adózási kedvezmények eszközével is fokozottabban kívánjuk előmozdítani. az ilyen lakóépületek adómentességét az eddigi 15-15-évről 25-35 évre emeltük.

a sokszor nagyon fáradságos kisüzemi mezőgazdasági termelés fontosságát is elismerjük, sőt annak növelését adókedvezményekkel ösztönözzük. a kisiparosok és magánkereskedők adoztatására létrehozott közösségek tevékenysége mind fokozatosabban kibontakozik. 1973-ban, a széles körű kollektív ellenőrzés eredményeként is emelkedett azoknak a száma, akik 100 ezer forintnál nagyobb jövedelem alapján fizettek adót. ugyanakkor a lakosság részére szolgáltatást végző és évi 60 ezer forintnál nem nagyobb jövedelmű kisiparosok adóját az idén mérsékeljük.

/ folyt. köv./

parlament

bkkk 1. faluvégi ... 19. folyt./-ju

a jelenlegi és a következő ötéves tervünkben is központi kérdés a lakásviszonyok javítása. a kormány a közelmúltban is könnyítette a 3 és többgyermekes családok, valamint az állami vállalatok munkásai családiház építésének hitelfeltételeit.

tavaly az előirányozottnál több, összesen 85.200 lakás épült. csaknem 1000 lakás építésével - kezdeti lépésként - megindult a munkáslakás akció. ugyanakkor az állami lakásépítés 2000-el elmaradt a tervezettől. a fő gondot itt még mindig a közművesítés okozza. 1973-ban emeltük budapest és az öt nagy vidéki város lakásépítésére szánt összeget, s ezek szükség szerint közművesítésre is felhasználhatók. a fokozódó állami támogatás és a bővülő hitelek mellett 1974-75-ben a tanácsoknak is erre a célra kell erőforrásaikat összpontosítaniuk. ezért kell bírálón szólnunk azokról a tanácsokról, amelyeket az állam külön is segít a lakáshiány csökkentésében, de ezeket a lehetőségeket még nem teljesen használták ki a lakásépítés és a közművesítés közötti összhang megteremtésére, s emiatt néhol új lakások állnak üresen. az építőipar ágazati vezetése és a tanácsok részéről tett újabb intézkedésektől azt várjuk, hogy ebben az évben pest, fejér, borsod megyékben és szegeden is sikerül az ideiglenes elmaradásokat pótolni.

az egészségügyi és szociális intézményhálózat működtetésére és felújítására 1973-ban 12 milliárd forintot, bővítésére pedig másfél milliárd forintot fordítottunk. mind nyilvánvalóbb, hogy a kisebb építési beruházást igénylő járóbeteg ellátás, mentőszolgálat, közegészségvédelem és vérellátó szolgálat fejlesztésében számottevőek a iv. ötéves tervünk eredményei.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 1. / faluvégi ... 20. folyt./-ju

a korszerű gyógyszerellátás anyagi feltételei is bővülnek és az igen költséges speciális gyógyászati eljárások - például a művese-állomások, a szívbészeti - gyorsan teret hódítanak. nem kielégítő viszont egyelőre a k/rházfejlesztés üteme, holott ez az egészségügyi törvény gyakorlati érvényesítésének lényegét érinti. a tanácsok az e célra rendelkezésükre álló egy milliárd forintból, 1971. és 1973. között - főként kivitelezési kapacitáshiányra hivatkozva - félmilliárd forintot nem tudtak elkölteni. a közelmúltban elkészültek a kórházépítés normatív előírásai, előtérbe kerültek az olcsóbb fejlesztési megoldások, a rekonstrukciók és a pavidon jellegű építkezések, amik lehetővé teszik, hogy a fekvőbeteg ellátást a közeljövőben érezhetőbben javítsuk.

a kulturális intézmények működésére és felújítására 1973-ban 19 milliárd forintot, fejlesztésükre pedig csaknem 4 milliárd forintot fordítottunk. három kulcsfeladat állott előttünk: az általános iskolai oktatás és a szakmunkásképzés színvonalának emelése, továbbá a közművelődés anyagi feltételeinek megalapozása.

/ folyt. köv./

bkk 1. / faluvégi ... 21. folyt./-ju

az egy általános iskolai tanulóra jutó költségvetési kiadást nagymértékben, 14 százalékkal növeltük. a szemléltető eszközökkel történő jobb ellátásra, az iskolák színvonal-különbségeinek mérséklésére a tanácsok előirányzatain felül a tavalyi és az idei költségvetésből is 60-60 millió forintot fordítunk. sokat segített, hogy tavaly az általános iskolai tantermek száma csaknem félezerrel bővült. most arra kell ügyelnünk, nehogy ez a lendület alábbhagyjon, hiszen a iv. ötéves terv előirányzatai másként nem teljesíthetők. új erőfeszítésekre és szemléleti változásra van szükség a munkáslakta területeken és tanyákon élő gyerekek színvonalasabb oktatásához, az általános iskolai tantermek és diákothotok gyarapításához, és néhol még ahhoz is, hogy ezek benépesüljenek tanulókkal. ehhez segítséget nyújthat az az új rendelkezés, amely az oktatási, egészségügyi és kommunális beruházásokba bevonja a kisebb építőipari egységeket azzal, hogy lehetővé teszi számukra munkájuk folyamatos elszámolását és kifizetését.

a szakmunkásképző intézmények pénzügyi feltételei is javultak; az egy szakmunkástanulóra jutó összeg 15 százalékkal növekedett. ehhez azonban - sajnos - a tanulók számának csökkenése is hozzájárult. a z ösztöndíj kiegészítés és a társadalmi ösztöndíjak bővítése ellenére, egyes szakmákban évek óta csökken az utánpótlás. a vasas szakmák közül például 18-at tavaly úgy tartottunk számon, mint amelyben évről-évre hiánnyal küszködnek. nemcsak a jövedelmi viszonyok, a nehezebb munkakörülmények miatt alakult ez így, hanem azért, mert eddig nem sikerült igazi tartalmat adni annak a nemes szándéknak, hogy a munkáspálya egész életre szóló érdekeltséget, vonzó erőt és előrejutási lehetőséget biztosítson. ehhez kell a jövőben - sok intézménnyel és intézkedéssel együtt -, a szakmunkásképzésnek, a költségvetési és vállalati anyagi eszközök egybehangolt felhasználásával is jobban hozzájárulnia.

/ folyt. köv./

bkk1. / faluvégi ...22. folyt./-ju

a közművelődés, a tudatformálás előrehaladása, a szocializmus építésének alapvető ügye. munkánk eredménye, hogy a továbbtanulás, a rendszeres művelődés széles körben ma már az életforma szerves részévé vált. a kulturális statisztika adatai figyelemreméltó előrehaladást jeleznek. az elmúlt évben mintegy 64 millió könyv került az olvasókhoz, a muzeumok - kiállítások látogatóinak száma meghaladta a 9 milliót. széles körű az érdeklődés a színházi előadások és a hangversenyek iránt. a költségvetés közművelődési kiadásainak növekedési üteme 1973. évben meghaladta a nemzeti jövedelmét. a munkáskörzetek művelődési otthonai számára az elmúlt évben 20, a folyó évben 30 millió forint külön támogatást nyújtottunk. a központi támogatások mellett a tanácsok, a vállalatok és a szervezetek eltérő mértékben vállalnak részt a közművelődés költségeiben. tavaly bács, békés és szolnok megye a művelődési otthonok ellátási költségeinek felét, míg vas és veszprém megye több mint kétharmadát fedezte. ezek a nagyfokú eltérések nem magyarázhatók csak a helyi adottságokkal, a kulturális igények különbözőségével, alighanem ezekben a tényekben a különbség, s néhány helyen változásra érett gondolkodásmód is tükröződik.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 1. / faluvégi ... 23. folyt./-ju

a társadalmi juttatások számottevő részével - 1973-ban 28 milliárd forint költségvetési összeggel és 21 milliárd forint fejlesztési alappal - a tanácsok gazdálkodtak. a iv. ötéves terv eddig eltelt éveiben még nem volt példa ennyire kiegyensúlyozott tanácsi gazdálkodásra. tavaly első ízben valamennyi megyei tanács bevételi többlettel zárta költségvetését, és a fejlesztési alapok bevételei sem maradtak el a tervezettől. a bevételi többletek mintegy kétharmada a terület gazdasági eredményeiből származott, amit jól kiegészített 7 megyében az ellátási színvonal - kiegyenlítésére folyósított állami támogatás.

a városok, községek fejlődését figyelemmel kísérve, szembe-tűnik, hogy a megyéken belül néhol nagyok a különbségek a települések között. helyenként látványos, szép újdonságok - olykor túlságosan is látványosak - tűnnek fel, másutt pedig az elemi követelmények kielégítése is késik. a közterületeken, utakon, köztisztaságon, parkokon nem mindenütt látszik a gondoskodás, pedig anyagi eszközeink ezekre a célokra nem csekélyek, és a lakosság társadalmi munkájára egyre jobban lehet támaszkodni.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 1. / faluvégi ... 24. folyt./-ju

kifogásolni kell, hogy tanácsaink nem használják i az életkörülmények javításának minden lehetőségét. miközben a társadalom jogosan elvárja a kommunális intézmények felújítási és beruházási munkálatainak gyorsítását, nagyszegű elköltetlen felújítási, utfenntartási, lakóház-felújítási és egyéb pénzek maradtak a tanácsoknál. ettől az ellentmondástól még azok a tanácsok sem mentesek - mint például a fővárosi tanács -, amelyek kevésbé érzik a jól felkészült szakemberek hiányát, számtalan üzemet irányítanak, tehát megfelelőek az adottságaik. az igazsághoz tartozik, hogy ezeket az elmaradásokat nem lehet kizárólag a tanácsok számlájára írni. pontosabbá kell tenni e feladatok tervezését, növelni kell az idetartozó kapacitásokat és az igényekhez kell igazítani azok szerkezetét. a közigazgatási szabályozókkal ösztönzőbb feltételeket kell teremteni a megvalósításához. a tanácsokra az a feladat vár, hogy adottságaik alapján elemezzék: nem aprózták-e túlzottan szét a felújítási pénzeket a helyi szervezetekhez, vagy ellenkezőleg, nem összpontosították-e feleslegesen a megyéhez, tettek-e eleget az építőipari kapacitások bővítésére? nagyon fontos lenne, az v. ötéves tervre készülve, ha felújítási és fejlesztési programokat dolgoznának ki, összehangolva a több települést érintő célokat, hogy gyorsabban és olcsóbban építhessenek, de ugyanabból a pénzből több is kiteljen.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 1. / faluvégi ... 25. folyt./-ju

tisztelt országgyűlés!

népgazdaságunkban ebben az évben is folytatódik a kedvező fejlődés. az i. félév gazdasági mutatói jók: nem lankad a termelés növekedésének üteme; gazdag aratásnak nézünk elébe. dinamikusabban bővült a külkereskedelem, javult a beruházási tevékenység. mindezek alapján azt mondhatjuk, hogy ez évi népgazdasági tervünket teljesítjük, sőt egyes területeken a számítottól kedvezőbb eredményeket is elérhetünk. a múlt eredményeit tulszárnyalni azonban csak úgy lehet, ha képesek vagyunk állandóan többet adni társadalmunknak; ha az új követelményekhez igazodva, tudását és képességét fejleszti-ve végzi mindenkinek a dolgát.

a jövő évben ünnepeljük hazánk felszabadulásának 30 éves évfordulóját, és jövőre tartja pártunk XI. kongresszusát is. az egész népünk számára oly fontos eseményekre méltó módon: társadalmunk egységét kifejezve, közös akciókkal, kimagasló munkafelajánlásokkal, egyre javuló gazdasági eredményekkel készülünk. ezért is számolt be a kormány örömmel, egy hasznos munkával és jobb étellel, a szocialista építés újabb sikereivel teli esztendőről, és kéri a törvényjavaslat elfogadását. /mti/

- 26 -

parlament

bkk 2. szurdi istván beszéde

t pr/tr-ju -cz

1974. június 27.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk szurdi istván belkereskedelmi miniszter parlamenti felszólalását, amely csütörtökön délután hangzik el. a beszéd e m b a r g ó s, csak jelzésre használható fel.

x x x

szurdi istván előljáróban aláhuzta: az elmúlt év gazdaságilag sikeres esztendő volt, javult a gazdálkodás hatékonysága, növekedett a jövedelmezőség, s - ami különösen örvendetes - ez nem utolsó sorban a költségcsökkentésnek köszönhető. hozzátette: hatékonyabb költséggazdálkodás jellemezte a belkereskedelmi vállalatok és szervezetek tevékenységét is, amiben szerepet játszott a javuló, tudatosabb készletgazdálkodás, költség- és bér-gazdálkodás.

- a belkereskedelemhez tartozó gazdálkodó szervezetek - folytatta a miniszter - csaknem 35 milliárd forintot fizettek be az államkasszába, s körülbelül 15 milliárd forint költségvetési támogatásban részesültek. az elmúlt esztendőben - többek között - 730 új üzlet és 340 új vendéglátó egység épült, s ami különösen örvendetes, a budapesti új lakótelepeken 1973-ban 16.000 négyzetméterrel gyarapodott a kereskedelmi és vendéglátóhálózat, többel, mint 1971-ben és 72-ben együttesen.

a miniszter a továbbiakban az idegenforgalom alakulásáról szólott.

- hazánk mind intenzívebben kapcsolódik be a világszerte nagy tömegeket mozgató, politikailag és gazdaságilag egyaránt jelentős nemzetközi idegenforgalom áramlataiba. a nemzetközi idegenforgalomból származó devizabevételeink 1970-1973 között csaknem két és félszeresére emelkedtek, s tavaly már elérték a 4.2 milliárd forintot. mind több magyar állampolgár utazik külföldre; az ezzel kapcsolatos devizakiadásaink összege 1.5 milliárd forint volt. a nemzetközi idegenforgalom bevételi és kiadási egyenlege jelentősen aktív, és nem kismértékben járul hozzá nemzetközi fizetési mérlegünk egyensúlyához.

/ folyt. köv./

- 27 -

parlament

bkk 2. / szurdi istván ... 1. folyt./-ju

- az életszínvonal emelkedésének velejárója a hazai turizmus megélénkülése. a növekvő szabadidőt egyre többen töltik kirándulással, a hazai tájak, városok, történelmi helyek megismerésével. a belföldön üdülő magyar állampolgárok száma becsléseink szerint 1973-ban meghaladta a hárommilliót, a hétvégi pihenésre utazóké a kétmilliót, az 1-2 napra kirándulók száma a 10-12 milliót. a lakosságnak a belföldi és külföldi utazásokra, üdülésre és kirándulásra fordított kiadásai az elmúlt néhány esztendőben jóval gyorsabban növekedtek az állampolgárok összes pénzkidadásánál, s 1973-ban elérték a 7 milliárd forintot. a negyedik ötéves terv eltelt esztendeiben - a helyi, a tanácsi pénzügyi forrásokból, s nem kismértékben költségvetési támogatással - eredményes, jól szervezett tevékenység folyt a lakosság belföldi üdülési, utazási és kirándulási feltételeinek megteremtésére, továbbfejlesztésére. 1971-74-ben jelentős összegeket fordítottunk az elsősorban belföldi idegenforgalmi célokat szolgáló szálláshelyek, kirándulóközpontok, kereskedelmi és vendéglátóhelyek létesítésére, parkosításra, parkolóhelyek kialakítására, strandok, fürdők, stb. építésére.

- a lakosság belföldi üdülési, pihenési, turisztikai igényeinek kielégítéséhez csupán az elmúlt esztendőben 720-730 millió forinttal járult hozzá a költségvetés. az országos idegenforgalmi tanács 1971-1974 között körülbelül 900 millió forint vissza nem térítendő támogatást és kedvezményes hitelt biztosított a nemzetközi és belföldi turizmus fejlesztésére. az idegenforgalmi tájegységi bizottságok kezdeményezéseit ez alatt az idő alatt 100-110 millió forinttal támogatták.

- nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a nemzetközi idegenforgalom fejlesztésére létrehozott valamennyi létesítményünk egyúttal a belföldi idegenforgalmi célokat is szolgálja, s hasznára válik természetesen a helyi lakosságnak is. reálisan kell számot vetnünk azzal is, hogy mind a belföldi idegenforgalommal, mind a külföldi utazásokkal kapcsolatos igények gyorsabban nőnek, mint ahogyan az ehhez szükséges anyagi lehetőségek megteremtődnek. a költségvetés még nem rendelkezik azzal a csodálatos „terület asztalkával”, amivel minden igénynek máris eleget tudna tenni.

- évről-évre gyarapszik azoknak a száma, akik nyaralóházat, hétvégi házat építenek, vagy telket vásárolnak. hozzávetőleges számítások szerint 1973-ban 80-80 ezren bírtak nyaralóval, hétvégi házzal, s 50-55 ezren rendelkeztek ilyen építmények létesítésére alkalmas terekkel.
/ folyt. köv./

parlament

bkk 2. / szurdi istván ... 2. folyt./-ju

szurdi istván a továbbiakban a magánkereskedelemmel, magánkisiparral foglalkozott. elmondotta, hogy a magánkereskedők által befizetett adóknak nincs jelentős súlya a költségvetés bevételeiben, az adók összege 1971-ben körülbelül 45 millió forint, tavaly 83 millió forint volt, az idén a számítások szerint eléri a 107-108 millió forintot. a számok jelzik, hogy hatékonyabb a magánkereskedők adóztatása. főként a nagyobb jövedelmi magánkereskedők adóterhe növekedett, bár itt még akad tennivaló - füzte hozzá a miniszter.

- a magánkiskereskedők többsége törvényeinket megtartva, becsületesen és hasznosan dolgozik. csekély, - az egy százalékot sem éri el - részesedésük a kiskereskedelmi áruforgalomból. a kormány legutóbb 1968-ban szabályozta a magánkereskedelem feladatait és kívánatos tevékenységi körét. a belkereskedelmi minisztérium ennek alapján megjelölte azokat a kereskedelmi szakmákat, amelyeknek gyakorlására az illetékes tanácsok iparengedélyeket adhatnak ki, s megszabta azokat a területeket, amelyeken a magánkereskedelem tevékenysége elsősorban kívánatos. / ilyenek például a városok peremrészei, a boltláncokkal rosszul ellátott tanyavilág, vagy a kisebb hétvégi üdülő, vagy kirándulóhelyek./

- a tanácsok 1968 óta körülbelül ötezer új magánkiskereskedői engedélyt adtak ki, számuk azonban tényelegetesen csak kétezerrel emelkedett. jelenleg 10.800 magánkiskereskedő működik az országban - falun 3.100, a vidéki városokban 3.900, a fővárosban 3.800. szakmai megoszlásuk: a zöldség- és gyümölcs magánkereskedők száma körülbelül 2.400, a trafikosoké 1.500, a használt cikkeket árusítóké 1.200, a rövidáruval, játékkal, kötött- és divatáruval kereskedőké - ideértve az ugynevezett vásározókat is - kétezer, a virágkereskedőké 800, vendéglátóhelyet körülbelül ezren üzemeltetnek, s körülbelül 1.900 azoknak a száma, akiknek a legkülönbözőbb kereskedelmi szakmákban van iparengedélyük. csak kis hányaduk rendelkezik üzlethelyiséggel, nagyobb részük piacokon, vásárcsarnokokban, közterületen, vagy kizárólag vásárokon árusít.

- a helyi tanácsok által eddig kiadott új iparigazolványok számát nem tekinthetjük túlzottnak, sőt az ellátatlan területeken még több magánkiskereskedőre lenne szükség. viszont egyes szakmákban - különösen a divatáru kiskereskedelemben - valamint a városok, az üdülőhelyek centrumaiban sok olyan üzlet létesült, amelyekre az ellátás szempontjából nem volt szükség. a belkereskedelmi minisztérium már 1972-ben felhívta a tanácsokat, hogy a centrumokban, a főutvonalakon létesítendő magánboltokra - elsősorban a divatáru szakmában - ne adjanak ki újabb iparigazolványt. szorgalmazta viszont, hogy mind több magánkereskedő létesítsen zöldség- és gyümölcsárusítóhelyet, kifőzdét, tej- és tejtermék boltot.
/ folyt. köv./

parlament

bkk 2. / szurdi istván ... 3. folyt./-ju

a minisztérium felhívása nem minden tanácsnál járt sikerrel, s miután a helyzet nem változott, a minisztérium az idén hatósági jogkörénél fogva - megtiltotta újabb iparigazolványok kiadását divatáru kiskereskedésre, műszaki kereskedésre, régiségek, népművészeti, iparművészeti és háziipari cikkek árusítására, valamint az italmérési engedéllyel folytatott vendéglátó tevékenységre. ismét felhívtuk a tanácsok figyelmét arra, hogy körültekintően vizsgálják felül az iparigazolványkérelmeket a lángos-sütő, a pecsenye- és halsütő, s az ehhez hasonló tevékenységi körben, valamint a hasznáلتcikk és vásároló kereskedői szakmában.

- a kép teljességéhez tartozik, hogy nemcsak a magánkiskereskedők, hanem a magánkisiparosok is folytatnak közvetlen áruértékesítő tevékenységet - a 90.000 kisiparos közül 25.000-en. a magánkisiparosok tevékenysége sokhelyütt bővült, színesíti az áruválasztékot, sőt néha hiánycikkeket pótolnak, így működésükre általános ellátási szempontból is szükség van.

- a kisiparosok döntő többsége betartja az áru közvetlen értékesítésére vonatkozó hatósági előírásokat, de nem mindegyikük. az ellenőrző vizsgálatok nem ritkán fednek fel olyan visszaéléseket, hogy egyes kisiparos nemcsak saját készítésű termékeket árusítják, hanem bedolgozókat foglalkoztatnak, vagy más kisiparostól vásárolt árukat is forgalomba hoznak. ez a tevékenység jogosulatlan kereskedés. fel kell erre figyelniök az illetékes tanácsoknak, mert - például budapest több kerületében és főutvonalán - a trafikosok kivételével nem sok magánkereskedő működik, az ottani üzletek többsége kisiparosok tulajdonában van. a magánkisiparosok felügyeleti szervével, a könnyűipari minisztériummal együtt részben már gondoskodtunk a tapasztalt hiányosságok megszüntetéséről, részben most vizsgálják a további intézkedések szükségességét.

- az elmúlt esztendőben a költségvetési munkát körültekintő, takarékos, rugalmas gazdálkodás jellemezte - zárta hozzászólását szurdi istván. a rugalmas jelzőn azt értem, hogy a költségvetéssel gazdálkodók év közben is támogattak minden időszerű és ésszerű, a népgazdaság számára hasznos kezdeményezést, azokat mindig hajlandók voltak megvizsgálni, keresve a legjobb megoldásokat. /mti/

parlament

bkk. 3. keserü jánosné beszéde

i/ol/tm/rj ie la

1974. június 27.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk keserü jánosné könnyűipari miniszternek az országgyűlés p é n t e k i ülésén elhangzó beszédét, amely feloldásáig

e m b a r g ó s!

x x x

a könnyűipari ágazatban tevékenykedő félmillió dolgozó munkájáról, a rájuk bízott 66 milliárd forintnyi termelőeszköz hasznosításáról adott számot, valamint arról, hogyan tudjuk termékeinkkel ellátni a lakosságot, és készítményeink exportjával hogyan járulunk hozzá a népgazdaság számára szükséges importárúk egy részének beszerzéséhez.

mindezekről elsősorban a negyedik ötéves tervben a könnyűipar számára megjelölt feladatok teljesítésével és iparpolitikai céljaink érvényesülésével összefüggésben kívánok szólni.

a negyedik ötéves tervtörvény a korábbiakat méreteiben és jellegében meghaladó feladatokat állított a könnyűipari ágazat elé. évről-évre dinamikusán kell növelnünk a termelést, a lakosság jobb ellátása és az export bővítése céljából. de nemcsak több, hanem korszerűbb, jobb minőségű, a külföldi piacokon is versenyképesebb árukat kell termelnünk. a párt életszínvonalpolitikájának megfelelően javítani kell a dolgozók kereseti viszonyait, munka- és szociális körülményeit. a legmunkaigényesebb termékek előállítását az iparosításra kijelölt megyékben kell fejlesztenünk.

tevékenységünk nemcsak a hazai vásárlók érdeklődését keltik fel, hanem az exporton keresztül a külföldiekét is. termékeink 25 százalékát exportáljuk. országunk összes exportjának 15, a feldolgozó ipari export 17 százalékát a könnyűipari vállalatok, szövetkezetek termékei adják. gyártmányaink színvonalától, szállításaink megbízhatóságától, a rekonstrukció végrehajtásának hatékonyságától nagymértékben függ, hogyan tudjuk bővíteni kivitelünket, milyen eredményesen tudjuk a külpiaccon elcserélni munkánk eredményét az ország fejlődéséhez szükséges nyersanyagokért, gépekért, készárúkért, s nem utolsósorban: hogyan növelhetjük iparunk presztizsét.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. / keserü jánosné... 1. folyt./rj

a könnyűipar fejlődése fő vonásaiban és részleteiben is megfelel a tervtörvény követelményeinek. a termelés növekedésének eddigi üteme /az 1971. évi kedvezőtlen indulás ellenére/ évi átlagban eléri a tervezettét, sőt az utóbbi időben meg is haladja azt. lényegesen növeltük belkereskedelmi szállításainkat, s így lehetővé vált, hogy a lakosságot jobban ellássuk könnyűipari termékekkel.

különösen növekedett azoknak a cikkeknek a vásárlása, amelyek fogyasztói árát csökkentettük. így például három év alatt harisnyanadrágból csaknem 90, függönyből 50, kötött felsőruházatból 45, szintetikus alsó ruházatból 35 százalékkal nőtt a forgalom. az árcsökkentések megközelítően 2 milliárd forint megtakarítást eredményeztek a lakosságnak. a belkereskedelmi minisztériummal együttesen külön programok kidolgozásával és végrehajtásával biztosítottuk, hogy a megnövekedett keresletnek megfelelően folyamatos legyen a kínálat a csökkentett áru cikkekből.

lemérhető a fejlődés, a korszerűsítés eredményei a termékek minőségének javulásában és az áruválaszték bővülésében is. javultak termékeink használati tulajdonságai. ma már ruházati iparágainkban szinte évről-évre kicserélődik a választék. sikerült rövidíteni azt az időt, amíg megjelentetjük kínálatunkban az általános divatirányzatokat.

az ellátás javulásában természetesen szerepet játszott az import is, de az eredményeket mégis alapvetően a belföldi termelés határozza meg. a könnyűipari cikkek forgalmának ugyanis 90 százalékat a hazai termelés adja.

a bővülő és korszerűsödő termelés lehetővé tette, hogy teljesítsük a baráti országokkal megkötött államközi szerződéseinket, sőt számos termékekből az időközben létrejött bővítő egyezmények nyomán, népgazdaságunk számára fontos nyersanyagokért, többet is szállítottunk a tervezettnél. a baráti országok közül legjelentősebb vevőnk a szovjetunió. oda irányuló szállításaink értéke az 1970. évi 127 millió rubelről 1975-re 233 millió rubelre emelkedik. a növekvő feladatoknak csak úgy tudtunk eleget tenni, hogy számos olyan vállalat és szövetkezet is bekapcsolódott az exporttermékek gyártásába, amely korábban csak a belföldi ellátásra dolgozott.

/folyt.köv./

parlament

bkk 3. / keserü jánosné ... 2. folyt./-ju

a negyedik ötéves terv a dollár elszámolásu kivitel 31 százalékos emelkedésével számolt. a három év eredményei arra engednek következtetni, hogy az előirányzatot lényegesen túlteljesítjük; öt év alatt az export 98 millió dollárról mintegy 180-190 millió dollárra emelkedik / a tervezett 132 millió dollárral szemben/. a mennyiségeket tekintve korántsem ekkora a növekedés: eladási áraink magasabbak a korábbinál, a javuló árustruktúra, a tőkés infláció és a nyersanyag-áremelkedések hatására. az a tény, hogy a dollár elszámolásu export kétharmada már a fejlett ruházati iparral rendelkező országokban, például angliába, franciaországba, kanadába, japánba és a skandináv államokba irányul, azt igazolja, hogy vállalataink, szövetkezeteink versenyképessége fokozatosan javul.

a lakosság ellátásában és az exportban elért fejlődést összegezve nem túlzás azt mondani, hogy iparunk egyre inkább képes nemcsak a mennyiségi, hanem a minőséggel, a választékkal szemben támasztott követelmények teljesítésére is.

az ellátás további javítása érdekében különösen fontosnak tartjuk, hogy többen tudjanak divatos, megfelelő méretű konfekcióruhát viselni, s hogy célszerűbbé tegyünk, főként a csecsemők és a gyermekek öltöztetését. jobb árukinálattal fokozzuk a gyermek érkezésével és felnevelésével, az új lakásba költözéssel együtt járó örömeiket, segítjük a szabadidő kulturált felhasználását.

a fogyasztók jelzései azonban arra is figyelmeztetnek, hogy a vállalatok, szövetkezetek a kínálat kialakításakor ne feledkezzenek meg azokról, akik nem a legutolsó divat szerint öltözködnek, vagy vásárolnak butort, akár azért, mert a jövedelmük nem teszi ezt lehetővé, akár azért, mert esetleg más célra szívesebben költenek, vagy pedig a kapható cikkek tulajdonságai nem felelnek meg életkörülményeiknek, szokásaiknak. emellett vannak olyan standard jellegű könnyűipari termékek is, amelyek alapvető szükségleteket elégítenek ki, mással nem helyettesíthetők. ezekből minden körülmények között biztosítani kell a folyamatos ellátást. nem lehet a társadalmi érdek ellen részérdekeket érvényesíteni, még akkor sem, ha átmenetileg ellentmondások keletkeznek közöttük.

/ folyt. köv./

p a r l a m e n t

bkk 3. / keserü jánosné ... 5. folyt./-ju

időközben kormányunk a fejlesztési lehetőségeket újabb központi forrásokkal és hitelekkel egészítette ki. ezekkel együtt 1975. végéig mintegy 29-30 milliárd forintos beruházást kell megvalósítanunk. ez a fejlesztési lehetőség több mint kétszerese az előző öt éves terv tényleges beruházásainak.

a feladat megoldásának módját megszabta az a sajátos helyzet, hogy alapvetően gépcserés rekonstrukciókat hajtunk végre, amelyeket termelési kiesés nélkül, sőt az esetek többségében a termelés növekedése közben kell megvalósítanunk. ezért azt az utat választottuk, hogy alapvetően a vállalati önállóságra, kezdeményezésre, szakismeretre támaszkodjunk, és ahol lehetőség van rá, az állami hitelek, a költségvetési támogatások odaítélésénél - versenyeztetve a vállalatokat -, a leghatékonyabb megoldások kiválasztásával érvényesítsük a központi iparpolitikai célokat.

ma még korai lenne teljesen megbízható mérleget vonni módszerünk eredményességéről. eddigi tapasztalataink, a termelésben, az árustruktúra változásában elért eredmények alapján azonban már levonható az a következtetés, hogy alapvetően jó úton járunk, és decentralizált, sok termelő egységből álló ágazatunkban a jövőben is célszerű a fejlesztésnek ez a módszere.

a legnagyobb méretű rekonstrukciót megvalósító ruházati iparágakban ez év közepéig körülbelül 13 milliárd forint értékű fejlesztési célt hagytunk jóvá. ebből 1973 végéig 8 milliárd forint értékű valósult meg. megközelítve a programokban előirányozottat, a fonal 20 százalékát az új típusú, termeléskezeletesebb, könnyebben kezelhető gépeken fonjuk. az automata szövőgépek aránya 1975-re eléri a 60 százalékot. több mint tízezer speciális, korszerű kötő-hurkoló, konfekció és cipőipari gépet állítunk munkába.

a ruházati ipar egésze számára meghatározó az alapanyaggyártás korszerűsítése, alkalmassá válása a szintetikus szálak, műanyagok feldolgozására, az új technológiák bevezetésére. ez a feltehetően a jobb használati tulajdonságokkal rendelkező textil-méterárak, kötött kelmek, készruhák, cipők, szőnyegek, függönyök gyártásának, a magas színvonalú feldolgozó ipari munkának. éppen ezért a megkezdett beruházások mintegy 70 százaléka az alapanyag-gyártásban, a textil- és bőriparban, 14 százaléka a kötőiparban, 16 százaléka a ruházati és a cipőiparban valósult meg.

/ folyt. köv./

p a r l a m e n t

bkk 3. / keserü jánosné ... 6. folyt./-ju

az alapanyaggyártásban már végrehajtott gépcserék eredményeként számos termékből, főleg kötött kelmeből, kötöttáruból, korszerűen kikészített sertésbőrből, műbőrből többet gyártunk az előirányozottnál, de a fonal, a szövet és a készbőr termelés tervezettnél alacsonyabb mennyisége miatt mégis átmeneti problémák, feszültségek keletkeztek az iparágak közötti vertikális összhangban, amelyet csak többlet importtal sikerül egyensúlyba hozni.

számolva a pamutfonodákban, a szövődékekben és a bőrgyárakban jelentkező munkaerő gondokkal, a rekonstrukciós programban is előirányoztuk, hogy bizonyos mennyiségű pamutfonalat, nyers pamut-szövetet és készbőrt importálunk, és azokat itthon feldolgozva, kikészítve értékesítjük.

a feszültség abból származik, hogy nem sikerült az importot minden évben a tervezett mértékben megvalósítani, lényegesen megváltoztak a világpiaci árak, több dollárt kell adnunk ugyanannyi fonalért, bőrért és szövetért. a számítottnál nagyobb munkaerőhiány miatt ugyanakkor e cikkekben a belföldi termelés sem éri el a programban előirányozott mennyiséget.

a növekvő munkaerőhiány arra kényszerített, hogy a rekonstrukció megvalósításának menetében módosításokat hajtsunk végre. elhagytunk például terméktöbbletet nem eredményező, csupán az áru tetszetősségét, méret- vagy formataritosságát javító gépcseréket, és többet költöttünk munkaerőt pótló gépekre. a régi gépek vmég gyorsabb ütemű cserejét azonban korlátozták a rendelkezésre álló pénzügyi és gépbeszerzési lehetőségek.

az ötödik öt éves tervben folytatandó rekonstrukciónak is ez az egyik sarkallatos pontja, s a legmondosabb előkészítést igényli. a problémákat a szocialista és a fejlődő országokkal való együttműködés bővítésével, ipari kooperációkkal, közös vállalatok létrehozásával igyekszünk csökkenteni. ha a vertikális összhangot ily módon nem sikerül megteremtünk, akkor a további években a fejlesztéseket méginkább erre kell koncentrálnunk. szeretnénk ezt elkerülni, mindenekelőtt azért, mert a legdrágább beruházásokról van szó, s így kevesebb eszköz maradna a késztermék-gyártás korszerűsítésére, a kikészítésre, a konfekcionálásra, vagyis azokra a fejlesztésekre, amelyek az áruk tetszetősségét, versenyképességét fokozzák.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 3. / keserü jánosné ... 7. folyt./-ju

a butoripar legtöbb beruházása már befejeződött. a termelés nagyarányú, 50 százalékos emelése részben a meglévő és a fejlesztésre alkalmas üzemek rekonstrukcióját, részben szakosított, nagy termelékenységgű új butor-üzemek létesítését igényelte.

a végrehajtott fejlesztések eredményeként a termelés és a belföldi értékesítés a tervezettnél gyorsabban emelkedik, és lényegesen nőtt a korszerű butorok mennyisége. a jelzések szerint jelenleg nincs mennyiségi hiány. a kínálat, a választék azonban még nem mindenben találkozik a vásárlók igényeivel. időnként és helyenként még hiányoznak a kisbutorok, gyermekbutorok, székek, olcsóbb könyhabutorok és az új üzemekben, új gépeken gyártott lakberendezési tárgyak nem mindegyike nyeri el a fogyasztók tetzését.

a papíripar új létesítményei a folyamatban lévő rekonstrukciókkal együtt jelentősen javítják az ország papirellátását. a papíripar fejlesztése lehetővé tette, hogy hazánkban az egy lakosra számított papirfelhasználás 10 év alatt 29 kilóról 53 kilóra emelkedjék.

viszonylag legkevesebb a befejezett beruházás a nyomdaiparban. rekonstrukciós programjának kidolgozása 1971. végén fejeződött be. 16 vidéki nyomda rekonstrukciójával biztosítjuk a helyi napilapok korszerűbb megjelenését. az athenaeum nyomda színes folyóiratokat termelő kapacitásának lényeges növelésén túlmenően kiemelt feladatunk a könyvgyártás fejlesztése, elsősorban gépcses rekonstrukciókkal.

az eddigi fejlesztések is hozzájárultak társadalmunk növekvő politikai, kulturális és szakmai információs igényének kielégítéséhez, az átfutási idők rövidítéséhez. a nyomdaipar termelésének értéke megfelel a tervezettnak. a könyvgyártás már 1974-ben eléri az 1975. évi előirányzatot.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 3. / keserü jánosné ... 8. folyt./-ju

követendő módszernek tartjuk, hogy a nyomdaipari fényszemély központ beruházását hét nyomda társulására alapozott állami támogatással hoztuk létre. e beruházás a legfejlettebb technikát nonosítja meg, de jó példa arra is, hogyan lehet az iparág központi feladatait megoldani közös vállalkozással, a vállalatoknál képződő fejlesztési alapok koncentrációjával.

a rekonstrukciós programok megvalósításában a minisztérium felügyelete alá tartozó vállalatokon kívül résztvesznek a tanácsi vállalatok és szövetkezetek is. a konfekcióipari gépcserék 48, a cipőipari fejlesztések 36, a butoripari beruházások 63 százaléka a tanácsi és szövetkezeti szektorban valósult meg.

feladataink megkövetelik, hogy az alapanyagot termelő és a tömeggyártásra alkalmas, több ezer főt foglalkoztató országos nagyvállalatok mellett ezekben az években, de a következő öt éves időszakban is megfelelően biztosítsuk a speciálisabb igényeket kielégítő, közép- és kisorsozatu vagy egyedi termékeket korszerűen előállító kis- és középüzemek fejlődését is.

ágazatunknak különleges felelőssége van a lakossági szolgáltatások ellátásában. a könnyűiparhoz közvetlenül tartozó textilipar, a ruházati és a személyi szolgáltatásoknak fontos szerepük van a nők helyzetének könnyítésében, a kulturált öltözködésben, a testápolásban, az idegenforgalomban és általában a korszerű életforma kialakításában.

/ folyt. köv./

parlament

bkk. 3. /keserü jánosné.... 9. folyt./rj

központi intézkedések döntések nyomán gyors a textiltisztító kapacitás és hálózat fejlesztése, de nem kielégítő a hagyományos és a személyi szolgáltatásoké. egyes területeken magyarázható a visszaesés, hogy az ipari termékek minőségének javulása, a divatirányzatok, a termékstruktúra és az igények átalakulása megszüntet bizonyos igényeket. de ugyanakkor a jelzések arra is utalnak, hogy a tanácsokkal együttműködve többet kell tennünk a hagyományos és a személyi szolgáltatásokbahtllátatlan területek felszámolásáért, a szolgáltató hálózat bővítéséért.

a rekonstrukcióra szükség van azért is, hogy javítsuk dolgozóink munkafeltételeit, és szociális körülményeit. ezzel kapcsolatban is korábban sok irreális elképzelést kellett eloszlatnunk. sorolnunk kellett a célokat, számolnunk kellett azzal, hogy lesznek korszerű gyáraink, termelési folyamatunk, amelyek műszakilag élenjáró, kedvező munkafeltételeket teremtenek, de egy-egy vállalatban, sőt egy-egy gyáregységen belül is egyidejűleg jelen lesz a legkorszerűbb és az elavult technika is.

a magyar könnyűiparban ma megtalálhatók olyan minden szempontból magas színvonalú vállalatok és gyárak, csarnokok, mint a győri műbörgyár, a magyar selyemipari vállalat tolnai fonalterjedelmesítője, a kenderfonó és szövőipari vállalat ujszegedi szövőgyára, a kender juta polipropilén üzeme, a lábattani papirgyár vagy a zala butorgyár, ahol a gépek, az épületek a munka- és szociális körülmények olyanok, amilyeneket végülis mindenütt szeretnénk elérni. de találkozhatunk azzal is, hogy egy-egy gyáregységen sőt egy-egy csarnokon belül a gépek egyrésze már modern, másrésze régi. korszerűsödött a hőszabályozás, de nem csökkent a zajszint, javult a szociális ellátás, de a gépek még a régiek- és így tovább.

a rekonstrukciónak ez a módja rugalmas alkalmazkodást kíván. a résztvevőknek átmenetileg sok nehézséget, kényelmetlenséget kell vállalniuk. ez is aláhuzza, hogy a program végrehajtását alapvetően a vállalatok, a szakemberek és a munkások közreműködésére, érdekeltségére kell építenünk.

/folyt.köv./

parlament

gkk. 3. / keserü jánosné... 10. folyt./rj

a közös célok és gondok erősítették vállalatainknál a párt, a szakszervezeti, a kisz és a gazdasági szervezetek együttműködését. dolgozóink, vezetőink nagy többsége örömmel vállalta a feladatokat, az új technika, technológia követelte ismeretek megszerzését, de van ahol éppen a rekonstrukcióval járó nehézségek riasztottak el iparágainktól nagy gyakorlattal rendelkező szakmunkásokat, vagy éppen nem vonzzák a fiatalokat.

a rekonstrukciókkal együttjáró változások egy-egy vállalat, egy gyár, vagy gyáregység életében örömteli, de nehéz napokat is hoztak. az általánosan jellemző eredmények mellett előfordulnak nem megfontolt döntések, lépések, amelyek kihatnak a jövedelmezőségre. van néhány vállalat, amely reális lehetőségeinél többet vállalt, ezért programját menetközben kellett módosítani. volt ahol időközben kellett vezetőket felmentenünk, mert kiderült, hogy a megnövekedett feladatok megoldására nincs elég energiájuk.

programjainkat folytonos mozgás, változás közepette hajtjuk végre, azzal a tudattal, hogy munkánk eredményeként a könnyűipar csaknem 3800 telephelye közül egyre több rendelkezik korszerű gépekkel, munkakörülményekkel.

a termelésben nagy szerepük van a gépeknek, de még nagyobb a gépeket működtető embereknek. a könnyűipari gyártási ágak többsége igen munkaigényes. emellett jellemző a nődolgozók magas aránya. ágazatunkban 350 ezer nő dolgozik. arányuk eléri a 70 százalékot, s legmagasabb, v 86 százalékos a textilruházati és a kötő-hurkoló iparban.

sok szakmában a három műszakos és a rendszeres két műszakos munkarend, továbbá a magas munkaintenzitást igénylő, kötöttfordulatu gépek alkalmazása és a futószalagos munkaszervezés határozza meg a munkakörülményeket.

a munkások személyi jövedelme a 3 év előtti átlagos havi 1882 forint helyett most 2196 forint, vagyis 17 százalékkal növekedett. ugyanebben az időszakban az ipar egységében valamivel magasabb, 18 százalék volt az emelkedés /2151-ről. 2546-ra/

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. / keserü jánosné... 11. folyt./rj

a vállalati gazdálkodás eredményein kívül hozzájárult a jövedelem növekedéséhez az évenként rendszeresen juttatott központi bérpreferencia, valamint az 1973. évi központi béremelés. ezek együttesen biztosították, hogy a textil- és nyomdaiparban más iparágakhoz mérten is valamelyest javuljanak a kereseti viszonyok.

zömmel nőket foglalkoztató üzemeinkben különösen nagy jelentősége van a munka- és szociális körülmények kedvező változásának, amihez elsősorban az új termelőberendezések járultak hozzá. tetemes összegeket fordítottak a vállalatok az elektromos berendezések okozta balesetek megeüdzésére, a követelményeknek megfelelő padozatok, a közlekedési utak korszerűsítésére, az anyagmozgatás gépesítésére, a munkahelyek megvilágítására, a klíma javítására és a zaj csökkentésére.

a termelés, de a dolgozók közérzete szempontjából is rendkívül fontos, hogy munkásaink, munkásnőink szívesen járjanak munkahelyükre, ott jól érezzék magukat. a vállalatok nagy hányadánál az öltöző, a mosdó, a fürdő megfelel a követelményeknek. elmaradás inkább a vidéki telephelyeken van, bár ott is javul a helyzet, mert a gyermekintézmények bővítésére, korszerűsítésére, az étkezés javítására, a munkásszállásokra és más szociális fejlesztésekre 3 év alatt több mint 2 milliárd forintot fordítottak a vállalatok, lényegesen többet, mint a megelőző öt évben. tudjuk, sok tennivaló marad még a következő tervidőszakra is. lényeges azonban, hogy egyre több vezető és dolgozó kollektív üzemi társadalmi szerv, szocialista brigád tevékenykedik a gyorsabb megoldás érdekében.

sok szó esett az elmúlt években a munkaerőmozgás okozta problémákról, a könnyűiparban jelentkező munkaerőhiányról.

az főként budapestre és a többi könnyűipari centrumba, szegedre, győrbe és sopronba koncentrálódott, és főleg a nagy vállalatokat érinti, de a munkaerő szempontjából nem meg gondolt helytelen telepítések esetében még vidéki egységeknél is előfordul. a munkaerő gondok a korábban nem tapasztalt mértékben ösztönözték a termelékenységét növelő műszaki és szervezési intézkedésekre, más oldalról viszont átmenetileg fokozták a ki nem használt kapacitásokat, holott az e kapacitásokkal előállítható termékekre szükség volna.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. / keserü jánosné 12. folyt./rj

reálisan tekintve általános munkaerőhelyzetünket, néhány mezőgazdasági területet kivéve, a következő években sem számolhatunk számottevő létszámbővüléssel. úgy látjuk, hogy budapesten és a nagyobb ipari centrumokban a könnyűipar számára a jövőben még kevesebb munkaerő áll rendelkezésre. gondjainkat tetézi, hogy a társadalmunk egésze szempontjából örömmel fogadott népességgpolitikai intézkedések nyomán az asszonyok mind többen veszik igénybe a kedvezményeket, többen maradnak otthon gyermekgondozási segéllyel, sokan élnek a többletszabadságok lehetőségével. a termelés azonban megköveteli az így kieső munkáskezek pótlását is.

ezért a termelésnövelés alapvető útja a korszerű munkaszervezés, a kapacitások jobb hasznosítása és a rekonstrukciók továbbfolytatása lehet. az ötödik ötéves tervben anyagi erőforrásainkat az eddiginél nagyobb mértékben kell olyan fejlesztésekre fordítanunk, amelyek munkaerőt pótolnak, és lehetővé teszik a munkaigényes termelési folyamatok korszerűsítését. emellett a kormányzati munkában a bérpolitikai intézkedéseknél nagy figyelmet kell fordítanunk arra, hogyha szükséges bérpolitikával is előmozdítjuk a feltétlenül szükséges munkaerő megtartását.

a könnyűiparban a dolgozók átlagos életkora 40 év alatt van, de sok vidéki telephelyen ez 22-23 év. egy-egy új telephelyen az első években még jó előkészítés esetén is nagy a munkaerőmozgás. ebben közrejátszik az is, hogy a mezőgazdasági munkához szokott asszonyok nehezen alkalmazkodnak az ipari munka ritmusához, kötöttségeihez, de ugyanez elmondható a rendszeres munkával először találkozó fiatalokról is. ezért is még többet kell tennünk a teljesítmények növeléséért, mert ez adhat alapot a keresetek gyorsabb emelésére, a szociális feltételek javítására. termékeinknél a minőségi színvonal emelésének alapvető feltétele: a begyakorlott munkáskéz, a stabil munkaerő. ezért kell jobban gyárainkhoz kötnünk munkásainkat, középvezetőinket.

vállalataink, szövetkezeteink, telephelyeink vezetői érzik felelősségüket e nagy számú fiatal asszony és lány szakképzéséhez szükséges feltételek fokozatos megteremtéséért, kultúrálta, a vállalat és a társadalom ügyei iránt érdeklődő munkássá formáláukért. az elmúlt hetekben rendezett ifjúsági parlamentek is bizonyították: az üzemi demokrácia erősítésével is nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy a munkahelyek egyre inkább alkalmasak legyenek e feladat betöltésére. az ötödik ötéves terv időszakában a szakmunkásképzés anyagi feltételeinek javítására az eddigieknél többet kell fordítanunk központilag is.

munkánk eredményeit tükrözik az üzletekben jelenlevő áruk, a külföldre kivitt termékek, az új korszerű technika, a mind jobb munkakörülmények, a javuló kereseti viszonyok, a felkészültebb, nagyobb szakismerettel rendelkező munkások.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. / keserü jánosné... 13. folyt./rj

tevékenységünk hasznosságát azonban mindezek mellett forinttal is mérnünk kell. a központi irányítók, a költségvetés eszközeivel gazdálkodó pénzügyi szervek sok támogatással, de nagy érdeklődéssel és várakozással kísérik rekonstrukciós munkánkat. az elmúlt három évben a nyereség évenkénti 10-11 százalékos növekedése megfelelt az előirányzatoknak.

a nyereség növekedéséhez hozzájárultak az ágazat szerkezetében és a termékstruktúrában bekövetkezett kedvező irányú változások. vállalatunk, szövetkezeteink csökkentették nem eléggé jövedelmező termékeik belföldi termelését, néhány félkész- és késztermékből az utóbbi években nagyobb mennyiségeket importálunk. egyes termelési vertikumok gazdaságosságának javítása érdekében központi intézkedésekre és vállalati szeszvezeti átalakításokra is sor került.

a struktúra átalakítására irányuló tevékenység ütemét és mértékét azonban befolyásolja ágazatunk felelőssége az ellátásért. gazdaságtalan cikkek termelésének a csökkentésére vagy megszüntetésére csak abban az esetben és olyan ütemben kerülhet sor, ha az importtal való helyettesítésnek megvan a biztonságos lehetősége.

a hatékonyság növelésének fontos forrása a munka- és üzemszervezés legjobb módszereinek alkalmazása. a párt és a kormány határozatainak megfelelően vállalatunk megteremtették azokat a feltételeket, amelyek a gyakorlati szervek munka eddiginél szélesebb körű és tudatosabb alkalmazását biztosítják. jó példaként említhetem a zalaegerszegi ruhagyár teljes termelő tevékenységének átszervezését, a pamutnyomóipari vállalat szegedi gyáregységének eredményeit, a pamuttextilművekben pedig az új szövőgépek fogadásának és működésének megszervezését.

mindezek következtében az elmúlt időszakban hatékonyabb, jövedelmezőbb volt a vállalatok gazdálkodása, ennek eredményeként nőtt a vállalatok hozzájárulása a költségvetési bevételekhez.

az elért eredmények ellenére mégsem lehetünk elégedettek a könnyűipar egészének hatékonyságával, ha azt a költségvetésre háruló követelményekkel vetjük össze.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. / keserü jánosné... 14. folyt./rj

az elmúlt három év alatt lényegesen változtak a nyersanyag-beszerzési árak. a felhasznált pamut, nyersbőr, szintetikus szálak, festékek, vegyszerek nagy hányadát tőkés országokból szerezzük be és ezek ára 40-50 százalékkal, sőt egyeseké 80-100 százalékkal is emelkedett. annak érdekében, hogy a vállalatok a nyersanyag árak emelkedéséből származó költségtöbbletet ne hárítsák át a fogyasztókra - a párt és a kormány határozatainak megfelelően - a költségvetés a vállalatoknak megtéríti az árnövekedés nagy részét. ebben az évben csak a könnyűipari nyersanyagokat érintő ártámogatás meghaladja az 5 milliárd forintot.

az áremelkedés kiegyenlítése a költségvetésből átmenetileg járható ut, de tartós alkalmazása esetén vállalatunk elvesztenék érzékenységüket a termelésben, de méginkább a fejlesztéseknél, a gazdaságosabb lehetőségek kiválasztásában. ezért hozott a kormány határozatot 1975. január 1-i termelői árrendezésre, amelyet a hatékonysági és az életszínvonalpolitikai céloknak megfelelően gondosan, szervezeten készítünk elő.

a költségvetési támogatás említett mértékű emelkedését vállalatunk nem képesek nyereségnöveléssel pótolni. így a költségvetési bevételek és támogatások egyenlege szempontjából helyzetünk kedvezőtlenebb a tervezettnél. ez a körülmény méginkább megköveteli, hogy javítsuk munkánkat, jobban használjuk ki a régi és az új gépeket, javítsuk termelésünk gazdaságosságát, termékeink versenyképességét. jobban bánjunk ágazati szinten a vállalatoknál és a műhelyekben a ránk bízott termelő eszközökkel és jobban hasznosítsuk félmillió dolgozónk, műszaki, közgazdasági, gyártmánytervező, formatervező szakember gárdánk szakismeretét, rátermettségét.

e tartalékoknak jobb hasznosításával munkálkodunk a negyedik ötéves terv hátralevő feladatainak végrehajtásán. már készítjük a következő ötéves programokat, amelyek iparunknak további nagyarányú hazai és export igényeket jeleznek. a rekonstrukció eddigi tapasztalatait hasznosítva, a nyersanyagok új beszerzési árarányait figyelembevéve arra törekszünk, hogy a könnyűipar valamennyi ágát legjobb tudásunknak és a követelményeknek megfelelően fejlesszük a jövőben is. tartozunk ezzel a magyar nyomdász, tímár, takács elődöknek és annak a mai generációnak, amelyik jobbra, szebbre, hatékonyabbra törekszik. /mti/

--

parlament

bkk 4. megkezdődött az országgyűlés nyári ülásszaka

t pr-tf-ró-mir/gg-tm-gk-rj-ju zs 1974. június 27.

csütörtökön délelőtt 11 órakor megkezdődött az országgyűlés nyári ülásszaka. az ülésen részt vett losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, focs Jenő, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, kállai gyula, németh károly, és nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. megeg szavakkal köszöntötte az ülésterem vendégpáholyában helyet foglalt jumzsagijn cedenbalt, a mongol népi forradalmi párt központi bizottságának első titkárát, a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnökségének elnökét, zsambin batmönht, a mongol népköztársaság minisztertanácsának elnökét, valamint a hivatalos baráti látogatáson hazánkban tartozkodó mongol párt- és kormányküldöttség tagjait. e látogatás - mondotta - tovább erősíti népeink hagyományos barátságát, és együttműködését. kérem, hogy hazájukba visszatérve adják át országgyűlésünk és egész dolgozó népünk forró testvéri üdvözlését, legjobb kívánságait a mongol népköztársaság nagy népi huráljának, a mongol népnek. teljes szívünk-ből kívánjuk, hogy érjenek el további sikereket szocialista építő munkájukban, országuk felvirágoztatásában.

apró antal ezt követően megállapította, hogy az országgyűlés tagjai határozatképes számban vannak jelen, majd megemlékezett azokról a fájdalmas veszteségekről, amelyek a pártot, az országgyűlést és a kormányt érték a legutóbbi ülásszak óta.

méltatta az elhunyt komócsin zoltánt, aki 1949-től volt képviselő, s 1967-től a külügyi bizottság elnöke. halálával népünk egyik kiemelkedő politikai vezetője, a forradalom és a szocializmus ügyének következetes harcosa távozott körünkből - mondotta. szólt dr. csanádi györgyről, akinek halálával a magyar közlekedés és hírközlés kiváló vezetőjét, tudósát, pártunk hűséges tagját veszítette el.

/ folyt. köv./

11.25/ju

- 46 -

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 1. folyt./-ju

kegyeletes szavakkal emlékezett meg apró antal nagy miklós művelődésügyi miniszter elhunytáról. megrendítően korai halála pártunknak, közéletünknek, a magyar kultúra ügyének fájdalmas vesztesége - mondotta.

komócsin zoltán, dr. csanádi györgy és nagy miklós emlékét az országgyűlés jegyzőkönyvben örökitette meg, s a képviselők néma felállással adóztak emléküknök.

az országgyűlés ezután tudomásul vette a népköztársaság elnöki tanácsának jelentését az országgyűlés legutóbbi ülásszaka óta alkotott törvényerejű rendeletekről, majd az elnöklő apró antal bejelentette, hogy faluvégi lajos pénzügyminiszter benyújtotta a magyar népköztársaság 1973. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot, két képviselő pedig interpellációt jegyzett be. az interpellációk témáját dr. pesta lászló, az országgyűlés jegyzője ismertette.

a képviselők ezután elfogadták a nyári ülásszak tárgysorozatát:

1./ a magyar népköztársaság 1973. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat;

2./ keserü jánosné könnyűipari miniszter beszámolója a könnyűipar helyzetéről, különös tekintettel a ruházati és cipőipar, a bútortipar és a nyomdaipar rekonstrukciójára;

3./ interpellációk.

ezt követően - a tárgysorozatnak megfelelően - megkezdődött a költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

/ folyt. köv./

11.30/ju

- 47 -

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 2. folyt./-ju

ezután faluvégi Lajos pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/ beszédét mai bkk.1-es kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk, s egyben a következő javításokat adjuk a szövegre:

az 1. oldal utolsó bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen:

... baráti országokban, kölcsönösen segítjük egymást a gazdasági integráció fejlesztésének útján.

a 2. folytatás utolsó bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: ... a vártnál jóval magasabb...

a 3. folytatás 1. bekezdésének 2-3. sorában a szöveg helyesen: ... ehhez támogatással viszont a g alacsony áron...

a 3. folytatás 2. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen: világpiaci árak emelkedésének ...

ugyanennek a bekezdésnek utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: .. felértékelése a tőkés országok valutáihoz...

a 4. folytatás 1. bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ... költségvetés számára, akadályozhatja egyéb irányu

kötelezettségeink teljesítését.

a 4. folytatás 2. bekezdésének első mondata helyesen: az energiahordozók és alapanyagok termelői árának emelése nem vezethet az általános árszínvonal emelkedéséhez.

a 4. folytatás 2. bekezdésének alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen: ... a vállalatok a drága energiával....

a 6. folytatás 1. bekezdésének 16. sorában a szöveg helyesen: ... későn készülnek el, gyakran változnak és ezért nem...

a 6. folytatás 2. bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: ... egyes műszaki-gazdasági,...

a 8. folytatás 1. bekezdése helyesen így hangzik:

a vállalatok, szövetkezetek tavalyi gazdálkodását a tervezettnél erőteljesebb fellendülés jellemezte, amit elősegített, hogy a rugalmas gazdasági szabályozók, a vállalatok és a gazdaságirányítás kapcsolata szorosabb lett.
/ folyt. köv./

bb. 5./ujabb ... folyt./ il

a korszerűen művelt erdőben eddig már 35 kilométer hosszúságban építettek ki kavicsos utakat. az év végéig tovább 15 kilométer hosszban építenek utakat. utépitésre összesen 50 millió forintot költenek. e programmal sem fejeződik azonban be az 1958-ban megkezdett nagyszabású harsági erdősítési és egyben természetátalakító munka. a kisalföldi állami erdő és fafeldolgozó vállalat szakemberei újabb telepítéseket készítenek elő. a termelőszövetkezetektől átveszik sovány kaszálókat és nádasokat: mintegy 5 ezer hektár ilyen kihasználatlan terület van még a harságban. az első 500 hektáron még az idén megkezdik a talaj-előkészítést az erdősítésre. első lépésként 70, illetve 100 centiméter mélységben megforgatják a lápos, tőzeges talajt. erre a célra nagyteljesítményű különleges bolgár és olasz ekékkel felszerelt szovjet traktorokat állítanak munkába./mti/

-.-

M

- 5 -

bb.6. rendelet a nehézipari szakmai képzésről és továbbképzésről

i sb/gk/ie/fé la 1974.junius 27.

megjelent a nehézipari miniszter rendelete, amely egységesen, összefoglalóan intézkedik a nehézipari szakmai képzésről, valamint a munkások és a középfokú végzettségű szakemberek továbbképzéséről. meghatározza a képzés és továbbképzés szabályait, amelyek nemcsak a nehézipari ágazatba tartozó vállalatokra, trösztökre, intézetekre, egyesülésekre és szövetkezetekre, ezek gazdasági társulásaira, hanem más ágazati vállalatoknak a különböző nehézipari munkakörben foglalkoztatott dolgozóira is kötelező érvényűek. néhány héten belül megjelenik a rendelet függeléke, amely részletesen ismerteti a tanfolyami hallgatók jelentkezésének feltételeit, a szervezési és lebonyolítási munkálatokat, a vizsgáztatások és a bizonyítványok kiosztásának szabályait./mti/

--

bb.7. négy ország szerelői a pápai textilgyárban

vid/ká/fé -cz 1974.junius 27.

a pápai textilgyárban megkezdődött nagyszabású rekonstrukciót négy ország szerelőinek közreműködésével valósítják meg. szovjet szerelők állítják munkába az szvb. típusú automatikus szövőgépeket, amelyek fokozatosan felváltják a régebbi korszerűtlen berendezéseket. ebben az évben 46 gépet állítanak munkába, a következő ötéves terv végéig pedig több mint 300-at helyeznek üzembe. a lengyel szerelők új kártoló gépeket szerelnek, az nszk-beli szakemberek pedig széles szalagú szárító gép üzembe helyezésén fáradoznak. a svájci szakemberek megkezdtek az új fonalfestő berendezés üzembe helyezését./mti/

--

8.00/ fé

- 6 -

g¹⁰g

bb.8. sárga „villanypásztorok,,

vid/ká/fé -cz 1974. junius 27.

ujtípusú villanypásztorok gyártásának technológiáját dolgozták ki a kenderfonó és szövőipari vállalatnál, az országos állattenyésztési felügyelőséggel együttműködve. ehhez - a korábbi, nehézkesen kezelhető, vastag, súlyos rézhuzalok helyett - igen vékony rézvezetékkel használnak fel, ezt a huzalt erősitésükkel rendkívül könnyű, szintetikus műanyagszállal sodorják össze. a sodratot élénksárgára szinezik, hogy az állatok kello távolságról észrevegyék. mindemellett a „pásztori,, feladat lényegét a legelőkön kifeszített huzalba vezetett gyenge áram látja el, amely a hozzáérő állatot apró ütésekkel riasztja, illetve tereli a megfelelő helyre. a szegedi kenderfonóban mintegy félmillió méter ilyen villanypásztor-vezeték készítették - egyelőre kísérletképpen - 18 tsz-nek és állami gazdaságnak./mti/

--

bb.9. a petrokémiai termékek ésszerű felhasználása

vid/ká/fé -cz 1974.junius 27.

a petrokémiai program megvalósításával az iparág rohamos fejlődésével, mind több petrokémiai eredetű vegyipari termék felhasználásával lehet számolni. a mennyiségi növekedéssel párhuzamosan kiszélesedik a felhasználási terület is. a termékek ésszerű és gazdaságos hasznosítására széleskörű kutatómunkával készülnek fel; kiszélesíti és megerősíti alkalmazástechnikai kutatásait a magyar ásványolaj és földgázkísérleti intézet. új osztályt hozott létre, az alkalmazástechnikai osztályt, amely korszerű műszerekkel, munkahelyekkel és jól képzett szakemberekkel kezdte meg a munkát. foglalkoznak többek között a petrokémiai ipar melléktermékeinek hasznosításával, a különböző gyanták és parafinok felhasználásával./mti/

--

8.15./fé

- 7 -

g²⁰g

bb.10. új bányászat a Lencse-hegyen - napi 35 vagonos széntermelés
vid/ká/fé -cz 1974. június 27.

a dorogi szénbányák legújabb üzemében, a Lencse-hegyi bányában elérték az eddigi legnagyobb teljesítményt, a napi 35 vagonos széntermelést. nemrég kezdték meg ebben az új aknában az üzemszerű termelést. annak ellenére, hogy még mindig a feltárások előkészítése és az építkezés a meghatározó, a kongresszusi munkaversenyben a bányászok fokozatosan növelik a széntermelést is. a tervek szerint a jövő évben érik el a teljes kapacitást, akkor már naponta 80 vagon jó minőségű barna szén kerül ki. a jelenlegi 35 vagonos termeléssel egyidejűleg naponta 26 méter vágatot hajtanak ki a bányában bővítésére, az újabb munkahelyek kialakítására. jó ütemben készülnek a külszíni létesítmények is. egész sor vállalat munkásai dolgoznak azon, hogy jobb munkakörülményeket teremtsenek az új aknaüzem bányászainak.

a bányanyitást gyorsítják, a termelés fokozását a dorogi vállalatot ért természeti csapások sürgetik. a szénmedencében ugyanis korábban több bányamező víz alá került, s a termelés kiesés pótlására mielőbb új munkahelyeket kell előkészíteni. a dorog közelében lévő Lencse-hegy alatt mintegy 30 millió tonna érintetlen szénvagyon rejtőzik./mti/

- 8 -

g²⁰g

bb 11. Kádár János beszéde

zs/rj -cz

1974. június 27.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk Kádár János beszédét, amely csütörtökön, ~~1974. június 27.~~ a magyar-mongol barátsági nagygyűlésen hangzik el. a beszéd szövege feloldásig

e m b a r g ó s !

csak jelzésre használható fel!

x x x

tisztelt nagygyűlés!
kedves elvtársnők! elvtársak! barátaink!

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa és kormánya, s a magam nevében szívből köszöntöm házigazdáinkat, a magyar optikai művek dolgozóit, a magyar-mongol barátságnak szentelt mai nagygyűlésünk elnökségét és minden résztvevőjét. az önök személyében köszöntöm a kerület, a főváros, hazánk minden dolgozóját.

kedves elvtársak!

mindig öröm, ünnepi esemény számunkra, ha szövetségeseinkkel találkozhatunk. így van ez most is, amikor kedves vendégként hazánkban üdvözölhetjük a szocializmust építő testvéri mongol népet, sokezer kilométer messzeségből hozzánk érkezett igen tisztelt képviselőit. engedjék meg, hogy külön köszöntsem én is körünkben, igaz barátunkat és harcostársunkat, a nemzetközi kommunista mozgalom kiváló személyiségét, a mongol népi forradalmi párt központi bizottságának első titkárát, a nagy népi hural elnökségének elnökét, jumzsagijn cedenbal elvtársat, a mongol párt- és kormányküldöttség minden egyes tagját. köszönjük, hogy meghívásunkat elfogadva eljöttek hozzánk, szívből kívánjuk, érezzék jól magukat nálunk.

/folyt.köv./

- 9 -

g³⁰g

/kádár jános... 1. folyt./rj

kedves elvtársak!

mongol barátainkkal az elmúlt napokban széleskörű eszmecsere folytattunk az országainkat kölcsönösen érintő kérdésekről. örömmel számolhatok be róla, hogy tárgyalásaink eredményesek, gyümölcsözőek voltak, mert megbeszélésinken a magyar-mongol barátság ápolásának, elmélyítésének szelleme vezérelt bennünket. megvitattuk kapcsolataink fejlesztésének lehetőségeit, áttekintettük a nemzetközi helyzetet és a kommunista világmozgalom kérdéseit, érintettük közös harcunk minden fontosabb témáját. azon munkálkodtunk, hogy tovább erősödjék barátságunk, együttműködésünk és harci szövetségünk népeink érdekeinek megfelelően, a szocializmus és a béke javára.

mostani tárgyalásainkon is minden megtárgyalt kérdésben bebizonyosodott pártjaink teljes nézetazonossága. nagy megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy egy uton járunk, egységesek vagyunk szocialista törekvéseink valóra váltásában. mély meggyőződésem, hogy megbeszéléseink újabb lendületet adnak az országainkban folyó szocialista építőmunkának, és kétoldalú kapcsolatainkon túlmenően hozzájárulnak a szocialista országok egységének erősítéséhez, a népek barátságához, közös imperialistaellenes harcához.

kedves cedenbal elvtárs!
kedves mongol barátaink!

pártunk, a magyar nép érdeklődéssel figyeli a mongol nép haladását, a társadalom átalakításában elért eredményeit, s azokat nagyra értékeli. sikereiket a mi eredményeinknek is tartjuk. tudjuk, milyen nagy utat tett meg a mongol nép egy emberöltő alatt a feudális-nomád életformától a szocialista állam megteremtéséig. tudjuk és megértjük, hogy a több évszázados hátrány leküzdéséhez a rendkívül nehéz természeti viszonyok közepette mennyi munkára, mennyi harcra, milyen állhatatos és vasakarattal rendelkező társadalmi vezető erőre van szükség.

a dolgozók céltudatos és állhatatos munkája és harca mellett a szocialista országok közösségének együttes erőfeszítései biztosítják népeink gyors felemelkedését, sorsuknak jobbra fordulását. ez biztosította a mongol nép számára is, hogy alkotó munkája nyomán gyors ütemben növelhesse népgazdaságát, fejlessze tudományos életét és kulturáját. örömeinkre szolgálnak azok a nagyszerű eredmények, amelyeket a testvéri mongol nép hazája szocialista fejlesztésében elért. az ország nagyarányú fejlődését bizonyítja, hogy a legutóbbi negyedszázad alatt a beruházások 29-szeresére, ezenbelül az ipari beruházások 34-szeresére növekedtek. az elektromos-energia-termelését ugyanezen idő alatt 25 millió kw órától 652 millió kw órára, a megművelt földterületet 53 ezer hektárról majdnem félmillió hektárra növelték. a mongol nép jólétének és életkörülményeinek javulása, szellemi értékeinek gyarapodása a szocialista társadalmi rend előnyeit, életképességét és magasabbrendűségét bizonyítja.

/folyt.köv./

/kádár jános...2. folyt./rj

a mongol népköztársaság példát mutatott azzal, hogy anti-imperialista, antifeudális forradalom véghezvitelével elkerülte a történelmi fejlődés kapitalista szakaszát és közvetlenül a szocialista fejlődés útjára lépett.

tiszteljük és nagyra becsüljük mongolia népének vívmányait, eredményeit, amelyeket a nagy mongol forradalmár, szuhebator által alapított dicső mongol népi forradalmi párt vezetésével ért el. szívből gratulálunk eddigi eredményeikhez és kívánjuk, hogy a testvéri mongol nép érjen el további nagyszerű eredményeket a mongol népi forradalmi párt xvi. kongresszusán elfogadott határozatok megvalósításában, az ötödik ötéves terv teljesítésében. munkálkodjanak sikeresen annak a célkitűzésnek a megvalósításán, hogy a mongol népköztársaság gyorsan fejlődő ipari-agrár országgá váljék. érjenek el további kiemelkedő sikereket szép, nagymultu hazájuk, a mongol népköztársaság felvirágoztatásában.

kedves elvtársak! barátaink!

saját ügyeinkről szólva, barátaink előtt sem titkoljuk, hogy hazánkban adódik még nem kevés megoldásra váró kérdés. mégis, a lényegre tekintve, örömmel közölhetjük mongol barátainkkal azt, hogy a magyar népköztársaság ügyei rendben vannak: népünk lendületesen halad előre a szocializmus építésének útján. sikeresen hajtjuk végre a párt x. kongresszusának határozatait. társadalmunkban érvényesül a párt, a munkásosztály vezető szerepe, szocialista rendszerünk legfőbb politikai alapja, a munkás-paraszt szövetség szilárd; szélesedik és mélyül a szocialista nemzeti egység.

termelési feladatainkat, negyedik ötéves tervünk időarányos részét teljesítjük. az 1973-as év és az idei év első öt hónapjának eredményei biztatók: dinamikusan nő a termelés, növekszik a beruházások üteme. gazdasági életünkben fő törekvésünk a kibontakozó kedvező tendenciák erősítése, a termelési szerkezet javításának meggyorsítása, a gazdálkodás hatékonyságának fokozása.

/folyt.köv./

bb. /kádár jános... 3. folyt./rj

eredményesen valósítjuk meg szocialista céljainkat az ideológiai munkában, a tudományos és a kulturális életben. erősödik a marxista - leninista eszmék befolyása, fejlődik a szocialista közgondolkodás. népünk műveltsége az elmúlt 25-30 évben olyan szintre emelkedett, amelyről kapitalista világszonyok között még csak nem is álmodhatott. a közművelődésben, a nép kulturális színvonalának emelésében - az emberibb jelen és a biztos, szebb jövő építésében - minden tekintetben előnyben vagyunk a kapitalista világgal szemben.

szocialista építőmunkánk eredményeként rendszeresen növekszik a dolgozók életszínvonala. tovább folytattuk és újabb dolgokra rétegekre terjesztettük ki a munkaidőcsökkentést. szociálpolitikai elveinkkel összhangban intézkedéseket hoztunk az anyák és többgyermekes családok támogatására.

eredményeinket mind gazdasági, mind társadalmi életünkben szívós munkával értük el. társadalmunk előrehaladásának záloga, hogy politikai vonalunk fő iránya helyes és töretlen, népünk bizalmát és támogatását élvezi. van szilárd és tapasztalt pártunk, erős munkásosztályunk, kipróbált szövetségi politikánk, vannak hű barátaink és szövetségeseink határainkon túl is.

népünk életében nagyfontosságú események előtt állunk. jövő év tavaszán tartjuk pártunk xi. kongresszusát és ünnepeljük nemzeti sorsfordulónk, felszabadulásunk 30. évfordulóját. elmondhatjuk, hogy ezekre az eseményekre a jól végzett munka tudatában készíthetünk számvetést.

a kongresszusig hátralevő feladataink, tennivalóink jelentékenyek. következetesen tovább kell munkálkodnunk a x. kongresszus határozatainak végrehajtásán. a xi. kongresszus és a felszabadulás tiszteletére széleskörűen kibontakozó munkaversenyt, az alkotó, pezsgő légkört arra kell kihasználnunk, hogy tovább erősítsük a párt és a tömegek kapcsolatát. összpontosítsuk erőnket nagy gazdasági feladataink, az 1974. évi tervünk teljesítésére, népünk szocialista vívmányainak megszilárdítására és továbbfejlesztésére.

/folyt.köv./

-12-

ghsg

/kádár jános... 4. folyt./rj

kedves elvtársak!

a földrajzi messzeség nem választhatja el az azonos elveket valló és azonos célokért küzdő népeket, nem akadályozhatja közös cselekvésüket, együttes fellépésüket. a magyar szocialista munkáspárt és a mongol népi forradalmi párt, a magyar népköztársaság és a mongol népköztársaság több évtizedes kapcsolatait mindig a nézetek azonossága és a szilárd barátság jellemezte.

a mongol népköztársaság és a magyar népköztársaság közötti testvéri barátság és sokoldalú együttműködés a marxizmus-leninizmus, a proletár internacionalizmus elvei alapján, az 1965-ben megkötött barátsági és együttműködési szerződés szellemében fejlődik és mélyül. politikai kapcsolataink rendezettek, állandóan erősödnek; társadalmi és gazdasági szerveink széles körben együttműködnek.

gyümölcsözően és mindkét ország számára előnyösen fejlődnek gazdasági, kereskedelmi kapcsolataink is. egyre eredményesebben használjuk ki országaink és népeink javára a kölcsönös gazdasági segítségből, a kgst komplex programjának megvalósításából származó előnyöket. a magyar népgazdaság számára nagyon hasznosak a mongol áruszállítások. a testvéri mongol néppel való kölcsönösen előnyös együttműködésnek számos szép példája van. ezt jelképezi a tavaly átadott szinginei biokombinát, vagy a néhány nap múlva felavatásra kerülő darhani huskombinát, amelyeknek igen nagy a jelentőségük a hatalmas állatállománnyal rendelkező mongol népköztársaságban. a gazdasági, műszaki és kulturális együttműködés fejlesztésében még sok lehetőség van, és az elkövetkező évek feladata lesz, hogy azokat közös erőfeszítéssel kihasználjuk népeink javára.

kedves elvtársnők!
kedves elvtársak!

pártjaink, országaink között összekötő kapocs az is, hogy együtt munkálkodunk a szocialista építés külső, nemzetközi feltételeinek biztosításán. a magyar népköztársaság és a mongol népköztársaság a szocialista államok közösségének, a történelem menetét döntően befolyásoló szocialista világrendszernél független és egyenjogú tagjaiként a legnemesebb célokért, a szocializmusért és a békéért együtt küzdenek. növeli erőnket, erősíti barátságunkat és együttműködésünket az, hogy mindkettőnk mély, internacionalista kapcsolatok fűznek a világ első győzelmes szocialista forradalmának szülőltéhez, a nagy szovjetunióhoz.

/folyt.köv./

- 13 -

855 bh

ghsg

/Kádár János... 5. folyt./rj

a mai nemzetközi helyzetnek fő jellemzője az a fordulat, amely a hidegháború korszakából a nemzetközi feszültség enyhülésének irányába vezet. ebben döntő szerepe volt és van a szovjetunióknak, a szovjetunió kommunista pártjának. a helyzet kedvező alakulása nem önmagától jött létre és a további előrehaladás is tetteket kíván. az enyhülés ellenfeleinek még nem lebecsülendő erői vannak. állhatatos harcot kell folytatni, hogy a feszültség enyhülésének folyamata visszafordíthatatlanná váljék, a reakciós erőket meghátrálásra kényszerítsük, a békés egymás mellett élés elleni manővereiket kudarcra kárhoztassuk. az összehangolt békeoffenzíva a szocialista országokban a mindennapi cselekvés programja, és hatalmas tömegeket sorakoztat maga mögé a nemzetközi küzdőtéren a világ legkülönbözőbb országaiban. meggyőződésünk, hogy a szocializmus, a nemzeti függetlenség és a béke erői kerekednek véglegesen felül.

a szocialista országok egyeztetett politikájának eredményeként mind inkább tért hódít a békés egymás mellett élés elve. a béke megvédése az egész emberiség, minden nép érdeke, s ezért a feszültség csökkentésében, a háború megakadályozásában minden országnak megvan a maga felelőssége. a világhelyzet alakulásában meghatározó jelentőségű a szovjet-amerikai viszony. üdvözljük a most létrejött moszkvai találkozót és minden olyan lépést, amely a kapcsolatok további javítását célozza, mert korunk realitása, hogy azok hozzájárulnak a nukleáris háború veszélyének elhárításához, és világszerte további kedvező feltételeket teremthetnek a haladó erők harcához.

hazánk, mint európai ország közvetlenül érdekelt abban, hogy kontinensünk a fegyveres szembenállás és a feszültség térségéből véglegesen a béke és biztonság földrészévé váljék. az Európában bekövetkezett változások, a német szövetségi köztársasággal megkötött szerződések, a német demokratikus köztársaság teljes nemzetközi jogi elismerése olyan történelmi eredmény, amely kedvező hatást gyakorol az európai légkörre és az államközi kapcsolatokra.

/folyt.köv./

- 14 -

9.00 bh

gsg

/Kádár János... 6. folyt./rj

az európai biztonságot küzdve egyúttal a világbéke megteremtésén fáradozunk. bizunk abban, hogy a genfi biztonsági és együttműködési értekezlet, valamint a fegyveres erők és a fegyverzet csökkentésével foglalkozó bécsi tárgyalás-sorozat mielőbbi sikeres befejezése nemcsak Európában, hanem világszerte előmozdítja az enyhülés folyamatát.

kiállunk a világ minden szabadságáért küzdő népének igaz ügye mellett. következetesen támogatjuk a hős vietnami népet, a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságban kötelezettségeinket a párizsi egyezmények szellemében végezzük. a közel-keleten szorgalmazzuk az izraeli csapatok kivonását a megszállt arab területekről, a genfi konferencia érdemi munkájának megkezdését, a palesztin nép törvényes jogainak helyreállítását. elítéljük a chilei fasiszta puccsistákat, követeljük a terror beszüntetését, a hazafiak szabadonbocsátását.

mi rendületlenül haladunk utunkon tovább, szoros szövetségben a szovjetunióval, a mongol népköztársasággal, a szocialista országokkal, minden antiimperialista és békeszerető erővel. mély meggyőződésünk, hogy a szocialista országok egyeztetett politikájával, a haladás erőinek egységes fellépésével további eredményeket fogunk elérni a nemzetközi helyzet megjavításában, egy új, békésebb világ megteremtésében.

kedves elvtársak!

nagyrá értékeljük és támogatjuk a mongol népi forradalmi pártnak és a mongol népköztársaság kormányának az ázsiai térség békéje és biztonsága megteremtésére irányuló külpolitikáját. következetes lépéseik az ázsiai kollektív biztonsági rendszer létrehozására szerves részét alkotják az egész világra kiterjedő békeoffenzívának. a békeszerető mongol külpolitika nagy szerepet játszik abban a harcban, amely az ázsiai kontinensnek a tartós béke, a megértés és az együttműködés térségévé történő átalakításáért folyik.

/folyt.köv./

- 15 -

9.03 bh

gsg

/kádár jános... 7. folyt./rj

a nemzetközi helyzetet, különösképpen az ázsiai népek szabadságharcát hátrányosan befolyásolja a mai pekingi vezetés szovjetellenes, a nemzetközi enyhülés ellen irányuló külpolitikája. a maoista politika mind nyiltabban elvtelen, oppozitista kapcsolatra lép a legreakciósabb imperialista körökkel, s azok malmára hajtja a vizet. alkossanak véleményt maguk a népek arról a politikáról, amely angliából az ellenzéki konzervatív vezért, heath-t, nyugat-németországból a jobboldali ellenzéki strausst, az egyesült államokból a legmakacsabb hidegháborús körök képviselőjét, jackson szenátort tekinti partnerének és hívja meg pekingbe. a nemzetközi haladás, a béke és a biztonság, valamint a népek és a forradalmi mozgalom érdekei egyaránt szükségessé teszik, hogy minél nagyobb egységben lépünk fel a káros maoista irányzattal szemben.

támogatjuk a mongol népi forradalmi párt következetes marxista-leninista, internacionalista politikáját, harcát, amellyel magasra tartja a szocializmus, a béke zászlaját az ázsiai térségben.

tisztelt nagygyűlés!

a jelenlegi, számunkra kedvező nemzetközi helyzet újabb feladatok elé állítja a kommunista pártokat, s újabb távlatokat nyit meg előttük. ez egyuttal sürgetőleg veti fel a kommunista világmozgalom, s minden haladó imperialistaellenes, békeszerető erő még erőteljesebb tömörítésének szükségességét. a magyar szocialista munkáspárt internacionalista hagyományaihoz híven, mindig következetesen támogatta és támogatja a kommunista és munkáspártok széleskörű tanácskozásait, a konzultációkat, a nemzetközi kommunista mozgalom egységét erősítő közös akciókat.

tisztelt nagygyűlés!
kedves cedenbal elvtárs!
kedves mongol barátaink!

a magyar szocialista munkáspárt, a magyar népköztársaság politikája, céljai ismertek, mindig nyíltan hirdettük azokat. kedves mongol vendégeink most személyesen is meggyőződhetnek arról, hogy a magyar nép szocialista törekvéseiben egységes, összeforrott és támogatja ezt a politikát. a magyar nép a szocializmust építő népek testvéri családjának tagjaként biztosan halad a kitűzött cél, a szocializmus építésének útján és szilárdan kitart az igaz ügy mellett. kérjük önöket, visszatérve hazájukba, adják át a testvéri mongol népnek, a mongol kommunistáknak a magyar nép, a magyar kommunisták forró üdvözlését. mi, magyarok szívből kívánjuk, hogy az idén 50 éves mongol népköztársaság a mongol népi forradalmi párt vezetésével érjen el újabb nagyszerű sikereket a mongol nép és közös ügyünk, a szocializmus és a béke javára.

/folyt.köv./

- 16 -

9.08 bh

1000g

/kádár jános.. 8. folyt./rj

éljen a szocializmust építő testvéri mongol nép, a mongol népköztársaság!

éljen a mongol népi forradalmi párt és annak központi bizottsága, élén kiváló harcostársunkkal, cedenbal elvtárssal!

éljen és erősödjék a magyar és mongol nép megbonthatatlan barátsága!

éljen a szocializmus és a béke!

/mti/

--

- 17 -

9.10 bh

1000g

bb. 12. cedenbal beszéd

rj la

1974. június 27.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk j. cedenbal-nak a ~~csütörtöki~~ csütörtöki nagygyűlésen elhangzó beszédét. keretetek-sőbb adunk, a beszéd feloldásig

e m b a r g ó s !

x x x

kedves elvtársak, barátaink!

- mindenképp engedjék meg, hogy a mongol népköztársaság párt- és kormányküldöttsége nevében szívből jövő hálánkat fejezzem ki a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának és kormányának, önöknek, drága barátaink, és az önök személyén keresztül a magyar főváros, budapest lakosságának, a szocialista magyarországnak minden dolgozójának azért a különösen meleg és szívélyes fogadtatásért és vendégszeretetért, azért a figyelmes-ségért és gondoskodásért, amelyben bennünket, a mongol nép küldötteit az önök szép hazájába történt érkezésünk első pillanatától kezdve részesítettek.

- ugyancsak szeretnénk őszinte hálánkat kifejezni a meleg baráti szavakért, és üdvözlésért, s a barátságért, amellyel a mongol népről, pártunkról és országunkról szóltak.

tisztelt elvtársak!

- engedjék meg, hogy átadjam önöknek és az önök személyén keresztül a hősi magyar munkásosztálynak, magyarországnak egész dolgozó népének pártunk központi bizottsága, a mongol népköztársaság kormánya és dolgozó népe forró testvéri üdvözlését és legjobb kívánságait.

- a magyar vezetőkkel folytatott tárgyalásaink és megbeszéléseink során a dolgozók képviselőivel való találkozásaink alkalmával ismételtén meggyőződhetünk a magyar népnek, a mi népünk és országunk iránti őszinte, szívből jövő barátságáról és testvériségről.

/folyt.köv./

- 18 -

9.15 bh

10¹⁵g

bb. 12. / cedenbal... 1. folyt./rj

- biztosíthatom önöket, drága barátaink, arról, hogy a mongol nép is a rokonszenv, a mély tisztelet és a testvéri szolidaritás ugyanilyen mély érzéseit táplálja a szocialista magyarországnak dolgozóira iránt. ez természetes. népeinket a közös célok és törekvések, a marxizmus-leninizmus közös ideológiája kapcsolja össze. összeköti népeinket a közös történelmi sors is, az új szocialista társadalom felépítéséért, a világbéke megszilárdításáért vívott közös harc. országaink kommunista és dolgozó osztálytestvérek és barátok - elvtársak, akik szilárdan és következetesen harcolnak a mongol-magyar barátság és internacionalista szövetség erősítéséért. erőnk forrása: barátságunk és a szocialista közösség országainak nagy családjához való tartozásunk.

- testvéri országunkban tett látogatásunk során mindenütt tapasztalhatjuk a fejlődés dinamikus gyorsaságát, a magyar dolgozóknak hazájuk szebb jövőjébe vetett optimizmusát, hitét. lehetőségünk nyílik arra, hogy megismerkedjünk a magyar népnek a szocializmus építésében elért kiemelkedő sikereivel és eredményeivel. látjuk, hogy a magyar dolgozó nép milyen nagy lelkesedéssel harcol a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusa történelmi jelentőségű határozatainak sikeres végrehajtásáért.

- őszintén örülünk annak, hogy az ipari és mezőgazdasági üzemek kollektívái, magyarországnak egész dolgozó népe nagy lelkesedéssel dolgozik és becsülettel kiveszi részét a népgazdaság iv. ötéves tervfeladatainak teljesítésében. tiszta szívből üdvözljük eredményeiket, és további nagy sikereket kívánunk önöknek a népi magyarországnak felvirágoztatásához.

- pártunk és a mongol nép magasra értékeli a magyar szocialista munkáspártnak és kedves elvtársunk, a nemzetközi kommunista mozgalom kiemelkedő alakja, kádár jános vezette központi bizottságának marxista-leninista irányvonalát, amely az ország gazdasági fejlődésének meggyorsítására, a dolgozók anyagi jólétének állandó növelésére, a szovjetunióval és a többi szocialista országgal való egység és együttműködés erősítésére irányul.

/folyt.köv./

- 19 -

9.20 bh

10²⁰g

bb. 12. / cedenbal... 2. folyt./rj

- a magyar szocialista munkáspárt által meghatározott gazdaságpolitikai célok sikeres teljesítésével a szocialista magyarország a közeljövőben európa iparilag erősen fejlett országainak sorába lép.

- mély meggyőződésünk, hogy a magyar kommunisták és dolgozók kipróbált harci élcsapatuk, a magyar szocialista munkáspárt bölcs irányításával az mszmp x. kongresszusa által meghatározott nagy feladatok megvalósításában, a népek békéjének és baráti együttműködésének erősítéséért folytatott harcukban újabb és újabb kiemelkedő sikereket érnek el.

tisztelt elvtársak, kedves barátaink!

- mint a többi testvéri szocialista országban, hazánkban is a nép nagy lelkesedéssel és munkakedvvel dolgozik. a mongol nép ebben az évben ünnepli a mongol népköztársaság kikiáltásának 50. évfordulóját.

- alig 50 évvel ezelőtt mongólia a kelet egyik legelmaradottabb gyarmati országa volt, ahol a nép a külső és belső kizsákmányolók kegyetlen igája alatt sötétségben és megfélemlítettségben élt. mindentől a mongol nép a szocializmus, a világ első szocialista országa, a szovjetunió igazi internacionalista segítségével és támogatásával tudott megszabadulni.

- a mongol nép történelmileg igen rövid idő alatt, a kapitalista fejlődési szakasz átugrásával a feudalizmusból a szocializmusig óriási lépést tett meg. míg mongóliában 1921-ben, a népi forradalom idején nem volt egyetlen modern ipari vállalat, egyetlen modern tudományos és kulturális intézmény sem, nem volt szervezett művelődésügyi és egészségügyi rendszer, addig jelenleg a mongol népköztársaság virágzó szocialista állam, ahol gyors ütemben fejlődik a szocialista gazdaság és kultúra, szakadatlanul növekszik a dolgozók anyagi jóléte és szellemi gazdagsága.

- a mongol népköztársaság jelenleg a szocializmus anyagi-műszaki bázisa megteremtésének befejező szakaszához érkezett. a szovjetunióknak és a többi testvéri szocialista országnak az internacionalizmus szellemével áthatott segítsége és támogatása, a velük való sokoldalú együttműködés fejlődése, a kgst-beli integrációs folyamat kiszélesítése és elmélyítése különösen nagy jelentőségű nemes célunknak, a szocializmus teljes győzelmének megvalósítása útján.

/folyt.köv./

- 20 -

9.25 bh

10³g

bb. 12. / cedenbal... 3. folyt./rj

- teljes megalapozottsággal jelenthetjük ki, hogy az országaink és népeink között, a magyar szocialista munkáspárt és a mongol népi forradalmi párt között meglévő testvéri barátság kapcsolatai és a gyümölcsöző együttműködés sikeresen fejlődik és szélesedik, s évről-évre újabb és újabb formákkal és tartalommal gazdagodik. ebből a szempontból óriási jelentősége van a kádár jános elvtárs vezette magyar párt- és kormányküldöttség mongóliai hivatalos baráti látogatása idején, 1965-ben megkötött mongol-magyar barátsági és együttműködési szerződésnek. ez a szerződés, melyet a szocialista internacionalizmus, a mongol és a magyar nép testvéri egységének szelleme hat át, szocialista országaink kapcsolatai fejlesztésének és erősítésének szilárd alapja.

- nagy meglepéssel állapítjuk meg, hogy losonczy pái elvtárs 1970-ben és focs jenő elvtárs 1972-ben tett mongóliai látogatása ugyancsak jelentős hozzájárulás volt országaink politikai és gazdasági együttműködésének, a kölcsönös testvéri segítségnyújtás további fejlesztésének és bővítésének ügyéhez.

- az internacionalista kötelezettségéhez hű magyar népköztársaság műszaki-gazdasági vonalon jelentősen közreműködik mongólia szocialista építőmunkájában.

- a magyar népköztársaság anyagi-műszaki közreműködésével országunkban egy sor, népgazdasági szempontból nagy jelentőségű ipari objektum épült fel, mint pl. az ulánbátori ruhagyár, szonginóban ázsia egyik legnagyobb biokombinátja, a darhani huskombinát. magyar barátaink részvételével geológiai kutató- és vízgazdálkodási munkálatok folynak hazánkban.

- a magyar nép internacionalizmusa fejeződik ki abban is, hogy a jólképzett magyar munkások és szakemberek vállalva dolgoznak országunkban a mongol munkásokkal, és átadják nekik gazdag termelési tapasztalataikat, lányaink és fiaink közül pedig sokan különböző magyar oktatási intézményekben tanulnak, vagy különböző ipari üzemekben folytatnak szakmai gyakorlatot.

/folyt.köv./

- 21 -

9.30 bh

10⁴g

bb. 12. / cedenbal... 4. folyt./rj

- népeink barátságának, testvériségének és kölcsönös internacionalista segítségnyújtásának fényes bizonyítéka a napokban aláírt, a mongol-magyar gazdasági együttműködés fejlesztéséről szóló új megállapodás. ennek alapján Magyarország továbbra is jelentősen közreműködik a mongol népköztársaság népgazdaságának fejlesztésében.

kedves elvtársak!

- szeretném megragadni az alkalmat, hogy a mnfp központi bizottsága, a mongol népköztársaság kormánya és az egész mongol nép nevében ismételtelen mély hálánkat fejezzem ki a magyar szocialista munkáspártnak, a magyar népköztársaság kormánynak és népének azért az igaz, testvéri, önzetlen közreműködésért, amely igen hathatós hozzájárulást jelentett a szocializmus építéséhez a mongol népköztársaságban.

- szent kötelességünknek tartjuk, hogy a jövőben is minden tőlünk telhetően megtegyünk a testvérpártjaink, országaink és népeink közötti együttműködés minden területére kiterjedő szoros kapcsolatok további fejlesztése és szélesítése érdekében.

- mongólia és Magyarország, a kgst egyenjogú tagjaiként, a kgst keretében megvalósuló sokoldalú együttműködés hatékonyságának tökéletesítésére és szélesítésére, a szocialista gazdasági integráció komplex programjának következetes megvalósítására irányuló töretlen tevékenységet folytatnak. a kgst tagországok erőfeszítései arra irányulnak, hogy teljesebben és hatékonyabban kihasználják a szocialista integráció lehetőségeit és erejét, közösen dolgozzák ki és hajtsák végre az integrációs feladatokat. ez arra készíti országainkat, hogy gyorsabb ütemben fejlesszék gazdaságukat, közös erőfeszítéssel küzdjék le a felmerülő nehézségeket és a társadalmi-gazdasági fejlettség történelmileg kialakult különbözőségeit.

- mint ezt a kgst 25 éves tevékenysége bizonyítja, a nemzetközi gazdasági együttműködés új típusának fejlődése, a szocialista gazdasági integráció elmélyítése a testvéri országok társadalmi-gazdasági és tudományos-műszaki haladásának, a szocialista világrendszer egysége és hatalma megerősítésének fontos tényezője.

/folyt.köv./

- 22 -

9.35 bh

1050g

bb. 12. / cedenbal... 5. folyt./rj

kedves elvtársak!

- nagy meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy a nemzetközi élet alapvető kérdéseiben pártjaink és kormányaink között teljes a nézetazonosság. a mongol népköztársaság és a magyar népköztársaság egyöntetű határozottsággal, szilárdan és töretlenül folytatja a szocializmus nemzetközi pozícióinak megerősítésére, a szovjetunióhoz és a többi szocialista országhoz fűződő barátság és testvériség tartóssá tételére, a különböző társadalmi rendszerű államok békés együttélésének elvein alapuló nemzetközi kapcsolatok megszilárdítására irányuló politikáját. mi, önökkel együtt, abban látjuk feladatunkat, hogy minden tekintetben hozzájáruljunk a feszültség enyhülésének a világban jelenleg végbemenő folyamatához, hozzájáruljunk az államok közötti bizalom és kölcsönös megértés kialakulásához, az egyenjogú, kölcsönösen előnyös együttműködés fejlesztéséhez.

- a szocialista országok növekvő ereje, összeforrottságuk és egyeztetett politikájuk óriási hatást gyakorol a nemzetközi kapcsolatokra, a békés fejlődés egészére. teljesen nyilvánvaló, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetet jellemző pozitív változások a testvéri szocialista országok békés kezdeményezőseinek és aktív erőfeszítéseinek révén váltak lehetővé, s az szept. xxiv. kongresszusán kidolgozott hatalmas békeprogram sikeres megvalósításának köszönhető.

- éppen a szocialista közösség, országainak együttes, összehangolt tevékenységével sikerült elérni, hogy európa népei majdnem három évtizede békében élnek, s a kontinens olyan mélyreható változások színhelye lett, amelyek mindinkább tartós jellegűvé válnak.

- a mongol nép és kormánya teljes egyetértéssel támogatja a szovjetunió, a magyar népköztársaság és a többi európai testvéri szocialista ország hatalmas erőfeszítéseit, amelyek az európai kontinensen a tartós béke és a biztonság megteremtésére, s ezen belül az európai biztonsági és együttműködési konferencia sikeres befejezésére irányulnak.

- a feszültség enyhülését szolgálja a szovjet-amerikai kapcsolatok javulása, amely jól tükröződik a nemzetközi élet számos területén. jogos az óhajunk, hogy a szovjet-amerikai csúcstalálkozó moszkvában megkezdődött harmadik fordulójára, újabb fontos lépés legyen a biztonság megszilárdításához vezető úton.

/folyt.köv./

-23-

1055g

bb. 12. / cedenbal... 6. folyt./rj

- a feszültség enyhítésének politikája napjainkban mind szélesebb körű támogatásra talál a világ különböző részein. a világ népei mély megaláztatással fogadták a vietnami háború megszüntetését; ez a hősi vietnami nép történelmi győzelme, amelyet a szocialista országok és a világ valamennyi haladó erejének sokoldalú segítségével és támogatásával vívott ki.

- Laoszban véget ért a háború és megalakult a nemzeti egységért koalíciós kormánya. Kambodzsában sikeresen folytatják felszabadító harcukat a hazafias erők. Koreában lépéseket tesznek a békes egyesítés irányában, s a körülmények normalizálása felé haladnak a hindosztáni szubkontinensen.

- mindez kedvező feltételeket teremt az ázsiai földrész politikai légkörének egészségesebbé tételéhez. azonban igen nagy erőfeszítéseket kell még tennünk Ázsia tartós békéjének és stabilitásának megteremtése érdekében.

- a mongol népköztársaság kormánya úgy véli, hogy az Indokínai térségben a teljes normalizálás feltételei csak a vietnammal kapcsolatos párizsi egyezmény előírásainak maradéktalan teljesítése alapján biztosíthatók.

- a mongol nép szilárdan támogatja az arab népeknek hazájuk függetlenségéért és területi épségéért folytatott igazságos harcát. úgy véljük, hogy a közel-keleti rendezés alapvető feltétele az izraeli csapatok kivonása az 1967-ben elfoglalt összes arab területekről, valamint a palesztinai arab nép törvényes nemzeti jogainak biztosítása.

- ma a nagy kiterjedésű ázsiai földrész népeit az az elhatározottság hatja át, hogy megőriznék függetlenségüket, a társadalmi haladás útját kövessék, fejlesszék baráti kapcsolatukat és a kölcsönösen előnyös együttműködést. ilyen körülmények között rendkívül jelentőséggel bír a kollektív biztonság és együttműködés rendszere megteremtésének eszméje Ázsiában, amely teljes egészében megfelel a földrész minden állama létfontosságú érdekeinek. mély meggyőződésünk, hogy egy ilyen rendszer megteremtése a békés egymás mellett élés általánosan elfogadott elvei alapján elősegítené minden nép számára annak a lehetőségnek a biztosítását, hogy saját kezébe vegye sorsának irányítását, természetét kincsével szabadon rendelkezzen, haladjon előre a fejlődés útján, bővítse a kölcsönösen előnyös együttműködést és erősítse a bizalmat és a kölcsönös megértést a különböző társadalmi rendszerű államok között.

/folyt.köv./

- 24 -

9.45 bh

1100 g

bb. 12. / cedenbal... 7. folyt./rj

- a mongol népköztársaság kommunisztái és dolgozói szolidárisak a nemzeti és társadalmi felszabadítás minden harcosával, akik az imperializmus, a kolonializmus és a neokolonializmus ellen küzdenek. forrón üdvözljük a demokratikus erők győzelmét portugáliában, amely véget vetett a fasiszta rezsim féltéves százados uralmának. reményünk, hogy az ország belső életének demokratizálódási folyamata sikeresen folytatódik, s angolában, mozambikban, a bissau-guinea köztársaságban a szennyes gyarmati háború befejezéséhez vezet, és kedvező feltételeket teremt nemzeti önállóságuk elérésében és a haladás útján történő fejlődésükhöz.

- a mongol kommunistáknak és hazánk minden dolgozójának haragját és felháborodását váltja ki a reakció tombolása Chileben és Uruguayban, ahol mind a mai napig folytatódik a terror és a szörnyűséges önkény a chilei és az uruguayi nép legjobb fiaival, a demokratikus és hazafias erőkkel szemben.

- a mongol nép csatlakozik a világ haladó közvéleményének tiltakozásához és határozottan követeli a chilei és az uruguayi hazafiak és demokraták üldözésének beszüntetését. követeljük harcostársaink - Luis Corvalan és Rodney Arismendi - haladéktalan szabadonbocsátását.

- léteznek még a világban olyan gátló erők, amelyek a nemzetközi feszültség enyhülése ellen lépnek fel, s mindent megtesznek annak érdekében, hogy akadályozzák a szocializmus haladását, megbontsák egységét, megzavarják a világ forradalmi folyamatát. ezekkel az erőkkel együtt lépnek fel és szövetkeznek a jelenlegi kínai vezetők, akiket nagyhatalmi-soviniszta és hegemónikus célok vezérelnek. a maoisták szovjetellenes álláspontot foglalnak el és nyíltan szövetségre lépnek a „hidegháború”, híveivel, a legagresszívabb imperialista körökkel, hogy szembeszegüljenek az emberiség haladásának élvonalában haladó szocialista világrénddel.

- határozottan visszautasítjuk a maoistáknak a mongol népköztársaság és az egész szocialista közösség ellen irányuló mesterkedéseit. elvszerű harcot folytattunk és folytatunk a maoizmus reakciós elméletei és gyakorlata ellen, valamint a kínai néppel való barátság és együttműködés helyreállításáért.

/folyt.köv./

- 25 -

9.50 bh

1105 g

bb. 12. / cedenbal... 8. folyt./rj

- a mongol nép sokéves tapasztalatai alapján meggyőződött arról, hogy a népek barátsága és gyümölcsöző együttműködése milyen hatalmas erő az új élet építéséért folytatott harcban. ezért mi, mongol kommunisták szent kötelességünknek tartottuk és tartjuk a megbonthatatlan testvéri barátság kötelékeinek és a minden oldalú együttműködésnek a védelmét és erősítését közös barátunkkal, a szovjetunióval, a magyar népköztársasággal és a többi testvéri szocialista országgal.

- a mongol népi forradalmi párt mindig harcolt és a továbbiakban is lankadatlanul harcolni fog a marxizmus-leninizmus tisztaságáért, a kommunista és munkásmozgalom sorainak egységéért és összeforrottságáért, és a különböző irányzatu revizionisták és opportunisták ellen.

- a világban végbemenő hatalmas folyamatok újabb és újabb fontos feladatokat állítanak a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom elé. pártunk úgy véli, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetben érnek a feltételei a kommunista és munkáspártok új, világméretű tanácskozása összehívásának előkészítésére, mely a világban végbemenő fejlődés újabb és újabb jelenségeinek közös elemzése alapján meghatározná közös harcunk elsőrendű feladatait.

- kedves magyar elvtársak! engedjék meg, hogy önöknek és a testvéri magyarország minden dolgozójának tiszta szívből kívánjak jó egészséget; személyes életükben sok boldogságot, a szocialista társadalom felépítéséért, az európai és világbéke megeremeléséért folytatott munkájukhoz pedig újabb és újabb sikereket kívánok.

- éljen a mongol és a magyar nép örök és megbonthatatlan testvéri barátsága!

- éljen és virágozzék a magyar népköztársaság!

- éljen a dicsőséges magyar szocialista munkáspárt, annak központi bizottsága nagy barátunkkal, kádár jános elvtárssal az élén!

- éljen korunk zászlóvivője, a szovjetunió, és a világkommunizmus élcsapata: a szovjetunió kommunista pártja! 1

- éljen a népek békéje és barátsága!

/mti/

-.-

- 26 -

9.55 bh

11¹⁰g

1 -éljen a szocialista országok közösségének és a világ kommunista és munkásmozgalmának egysége és összeforrottsága!

bb 13. közlekedési balesetek

t/ny -cz

1974 június 27

nem adta meg az elsőbbséget jakab tamás 21 éves műszerész, budapesti lakos és a vii., verseny u. murányi utca kereszteződésében és összeütközött egy tehergépkocsival. a motorkerékpár vezetője, valamint utasa, panyi mária 19 éves budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett.

szabálytalanul haladt át az uttesten csámpai zoltán 20 éves anyagmozgató, budapesti lakos és a xviii. vöröshadsereg utja-kosár utca kereszteződésében egy gépkocsi elgázolta. csámpai zoltánt a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy személygépkocsival szabados ferenc 47 éves taxi-gépkocsiveető, budapesti lakos. az összeütközés következtében a személygépkocsi a járdára futott és elütötte farkas lászlóné 30 éves ápolónő budapesti lakost, valamint kislányát: a négy éves hum beatrixot, akiket a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. a személygépkocsi utasai közül vásárhelyi katalin 16 éves tanuló és ginder katalin 55 éves tanácsi alkalmazott, budapesti lakosok könnyebb sérülést szenvedtek. szabados ferenc ellen - vezetői engedély bevonásával - eljárás indult./mti/

-.-

bb 14. üzemi baleset

t/ny -cz

1974 június 27

a csepel vas-és fémművek acélmű üzemegységében a daruval felemelt adagolóból a vasdarabok homo sándor 39 éves darukötöző budapesti lakos fejére hullottak, aki olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás közben a mentőautóban meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség vizsgálatot indított./mti/

-.-

10.08/ny

-27-

11¹⁰g

bb 15. aratnak heves megyében

vid/ká/ny -cz

1974 június 27

csütörtökön heves megyében is megkezdődött az aratás. elsősébként a horti kossuth termelőszövetkezet 372 hektáros árpa-földjén értek be a kalászkok. az egyik hatvan hektáros táblán nagyteljesítményű john deere kombájnt állítottak munkába.

a horti kossuth termelőszövetkezetben jó gabonatermés ígérkezik: őszi árpából negyven mázsás termésre számítanak hektáronként, ez mintegy tíz mázsával több a tavalyinál./mti/

-. -

bb 16. magyar-mongol egyezmények aláírása

pf bh -cz

1974. június 27.

csütörtök délelőtt a külügyminisztérium dísz-téri vendég-házában két államközi egyezmény aláírására került sor. a magyar népköztársaság és a mongol népköztársaság közötti konzuli egyezményt a két ország külügyminisztere, puja frigyes és lodongijn rincsin, a magyar-mongol kulturális egyezményt pedig dr. polinszky károly oktatási miniszter, illetve lodongijn rincsin külügyminiszter írta alá.

az ünnepélyes aláíráson megjelent: marjai józsef külügyi államtitkár, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézete elnöke, továbbá a külügyminisztérium és az oktatási minisztérium képviselői. jelen volt p. sagdarsuren, a mongol népköztársaság budapesti és kádas istván a magyar népköztársaság ulanbatori nagykövete is./mti/

-. -

bb 17. rendőrségi hírek

pf bh -cz

1974. június 27.

pest megyében sóskut és kőbánya között zachár mihály 38 éves gépjárművezető, monori lakos, pótkocsis vonatkozóval az utcanyarban felborult. a pótkocsin utazó lászló istván 35 éves segédmunkás, monori lakos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat szakértő bevonásával folyik.

szabolcs-szatmár megyében buj község határában, katona béla 15 éves tanuló, helyi lakos, fürdés közben a lónya csatornába fulladt. a körülmények tisztázására vizsgálat indult./mti/v

-. -

- 28 -

11.00 bh

1145 g

bb 18. dimény imre hazaérkezett varsóból

mmé bh -cz

1974. június 27.

csütörtökön dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezés-ügyi miniszter hazaérkezett varsóból, ahol a kgst élelmiszer-ipari állandó bizottságának xxii. ülésén a magyar küldöttséget vezette. a küldöttséget a további tárgyalásokon dr. lenárt lajos miniszterhelyettes vezeti./mti/

-. -

bb 19. bolgár freskók

vid ká bh -cz

1974. június 27.

bolgár falfestmény reprodukciók kiállítása nyílt csütörtökön a paksi könyvtárban. a kiállítás a plovdivtól délre lévő bacskovoi műemlék kolostor művészeti kincseit mutatja be./mti/

-. -

bb 20. harmincnyolc új utcanev debrecenben

vid ká bh -cz

1974. június 27.

a debreceni városi tanács csütörtöki ülésén harmincnyolc új utca elnevezését hagyta jóvá. ezek az elmúlt esztendő során a lakótelepeken és a házhelyelosztások folytán alakultak ki. utcát neveztek el többek között strebinszki lászló nyomdászról, kondor györgy grafikusról, jóri antal géplakatosról, a debreceni munkásmozgalom harcosairól. megörökítik az új utcák nevei a jellegzetes debreceni létesítményeket, s van már nyereg utca, buzogány utca és sátor köz is a városban. a debreceni erdők szélén nyitott új utcák a fürj, csiz, harkály, sármány és seregély nevet kapták./mti/

-. -

- 29 -

11.55 bh

1300 g

bb. 21. a mongol párt- és kormányküldöttség budapesti városnézésen

t/bc/gg/rj zs -cz

1974. június 27.

jumzsagijn cedenbal, a mongol népi forradalmi párt központi bizottságának első titkára, a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnökségének elnöke, a mongol párt- és kormányküldöttség vezetője s a delegáció több tagja csütörtökön délelőtt budapest nevezetességeivel ismerkedett. a vendégekkel együtt volt a városnézésen szépülgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke.

a városnéző ut a füredi uti lakótelepen kezdődött, ahol schumeth jános, a xiv. kerületi pártbizottság első titkára és szávó béla, a kerületi tanács elnöke fogadta a vendégeket. a vendégek először az újvárospark 1. számú óvoda-bölcsöde-kombinátot tekintették meg martinovich ferencné vezető óvónőnek és varga ilonának, a bölcsöde vezetőjének kalauzolásával. az egyes csoportoknál hosszabban időztek a párt- és kormányküldöttség tagjai, akiket a kicsinyek verses köszöntővel, virágcsokrokkal fogadtak, s énekes, játékos műsorral kedveskedtek nekik. jumzsagijn cedenbal ajándéktárgyakkal viszonzta a kedves fogadtatást, a rögtönzött műsort. ezt követően az ond vezér utján levő, a főváros centenáriumának évében elkészült nyugdíjasok otthonát kereste fel a mongol párt első titkára. közben dr. főrís györgynek, a fővárosi tanács egészségügyi főosztálya helyettes vezetőjének tájékoztató szavaiból megismerkedett az otthon sajátosságai-
val. megtekintett több szobát és elbeszélgetett lakókkal. itt is, miként korábban a gyermekintézményben járva, elismeréssel nyilatkozott a látottakról.

a városnézés metró-utazással folytatódott: egy szerelvény-nyel az őrs vezér téri végállomásra a kossuth lajos térig utaztak a mongol vendégek, utközben a fővárosi tanács elnöke és bíró lajos, a budapesti közlekedési vállalat vezérigazgatóhelyetese a metró működéséről, budapest közlekedésének helyzetéről tájékoztatta jumzsagijn cedenbalt, aki elismerését kifejezve és jó munkát kívánva vett búcsút a házigazdától. /mti/

12.30/rj/

-30-

133^g

b b 22. a gyermekvédelemről és pannonhalma fejlesztéséről tanácskozott győr-sopron megye tanácsa

vid ká bh -cz

1974. június 27.

eredményesen dolgoznak győr-sopron megyében a gyermek- és ifjúságvédelmi bizottságok - állapította meg csütörtöki ülésén győr-sopron megye tanácsa. a tanácsülés különösen jó-
nak értékelte azt a munkát, amelyet a cigányszármazású gyermekek taníttatása érdekében fejtettek ki. gondot jelent viszont a gyógypedagógiai képzés. jelenleg mintegy 800 olyan gyermek él a megyében, akinek gyógypedagógiai nevelése megoldatlan. ebben a tervidőszakban ugyan 200 bentlakásos gyógypedagógiai helyet létesítenek, de ez csak részben enyhíti a gondokat. csornán, kapuvárt, szanyban, halászában, téten és több más településen kiegészítő osztályokat hoznak létre a szellemileg fogyatékos gyermekek számára.

a megyei tanácsülés foglalkozott pannonhalma nagyközség tanácsának munkájával is. pannonhalma mint kiemelt alsófoku központ szerepel a fejlesztési tervben. a 7 500 lakosu településnek országos és nemzetközi hírnevet a község fölötti hegyen épült ezeréves vár ad. az ősi falak között ma is megcsodálható egy évezred története építészetben, képzőművészetben és más történeti értékekben. csupán a szervezett idegenvezetés keretében 1973-ban 100 ezren tekintették meg a várat és időztek hosszabb-rövidebb ideig a községben. ennél jóval magasabb azonban a pannonhalmára látogatók száma. vannak hétféle napok, amikor a 7 500 lakosu településen tizezren is tartózkodnak.

a vár és környékének, valamint a község belterületének rendezésére pályázatot irtak ki. folytatják a vár értékeinek feltárását, az arborétum rendezését és a község központjának kialakítását. /mti/

--

bb 24. édes és csokoládés ostya - újfajta amolett

t kf kf bh -cz

1974. június 27.

egy éve gyártja a rádi új élet tsz az amolett sajtos ostyát, amelyet kezdeti népszerűsége után - mert rendszerint elmaradt a remélt gyors hatás - sokan bíráltak.

/folyt. köv./

- 31 -

12.50 bh

134^g

bb 24. /édes és ... folyt./ bh

a termelészövetkezet és a budapesti közért vállalat csütörtöki sajtótájékoztatóján egyebek között elmondották, hogy az egészségügyi szakemberek szerint az egyféle ízű készítményt hosszabb fogyasztás után megunták, az érzékenyebb gyomruaknál tulzott „jóllakottságot”, okozott, s megfelelő tájékoztatás hiányában általában helytelenül fogyasztották. az amolett nem gyógyszer, hanem egészséges embereknek készült különleges élelmiszer, a korszerű, egészséges táplálkozáshoz nyújt segítséget.

az orvosi javaslatokat figyelembevéve a termelészövetkezet módosította a kenyeret pótló sajtós készítményt, kétféle, egy erősebb és egy enyhébb hatású összetételben készíti. ezenkívül bővítette a választékot édes és csokoládés ostyával.

az újfajta amolett ostyát - amelyhez orvosi javaslat alapján összeállított részletes használati utasítást is mellékelnek - a budapesti közért vállalat 17 abc áruházában a jövő hét végén kezdik árusítani./mti/

--

bb 23. az üzemegészségügy feladatai a nyomda-, a papíripar és a sajtó dolgozói szakszervezetének központi vezetőségi ülésén

t ol mné ie bh -cz

1974. június 27.

az üzemegészségügy fejlesztésének soron lévő és hosszabb-távú feladatairól tárgyalt csütörtökön a nyomda-, a papíripar és a sajtó dolgozói szakszervezetének központi vezetősége. a téma időszerűségét aláhuzza a nyomdák és a papíripar nagyarányú rekonstrukciója, amely közvetve is előrelépést jelent a munkakörülmények alakulásában. ugyanakkor azonban részben állandósulnak bizonyos munkaártalmak, részben pedig újabbak jelentkeznek. ezek ellensúlyozására, kiküszöbölésére már most meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, illetve fel kell készülni elhárításukra. így például a mélynyomó üzemekben - köztük az athenium, az egyetemi és az állami nyomdában is - a toulol, másutt az ólom alkalmazásával járó ártalmak elhárítása a feladat és hasonlóképp a zajártalomé is. a korszerű gépparkkal nem egyszer együtt jár a dolgozók pszichikai terhelésének fokozódása; megváltoznak a technológiai fényforrások: ezek mellett az új anyagok alkalmazása - esetleg a réginél monotonabb munkafolyamat is, új munkaegészségügyi problémákat vet fel.

a minisztériumi, valamint az egészségügyi szerveknek, illetve az üzemi szakszervezeti bizottságoknak tett javaslatok között szerepel a nődolgozóknak a mélynyomó üzemekből, a terhesanyáknak a zajos munkahelyükről történő fokozatos kivonása, s ugyancsak a nők érdekében tüzték ki azt a célt is, hogy az országos jogszabályban maxímált 20 kilogrammról a szakma területén 15 kilogrammra csökkentsék azt a súlyt, amit a nők emelhetnek./mti/

--

- 32 -

13.00 bh

1340G

bb 27. hetvenöt magyar öntözőberendezés működik mongóliában
vid ká bh -cz

1974. június 27.

három hónapot töltött mongóliában a középtiszavidéki vizügyi igazgatóság négy szakembere, akik a két ország közötti műszaki-tudományos együttműködés keretében a magyar öntözőberendezések üzemeltetéséhez adtak szakmai eligazítást. az elmúlt három évben 75 magyar esőztető öntözőberendezést szereltek fel mongólia déli országrészeiben, és ezzel mintegy 4 ezer hektár terület vált öntözhetővé. a magyar öntözőberendezések a növénytermesztés elterjesztését, elsősorban a káposztafélék és a burgonya termesztését segítik a rendkívül száraz, csapadékszegény éghajlatu országban. az öntözőberendezéseket a szovjet közreműködéssel furt kutakra és víztárolókra telepítették./mti/

--

bb 26. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 óráig

se bh -cz

1974. június 27.

1. kiállítások
2. kutatások a balatonon
3. birság engedély nélküli építkezésért
4. madárvédelmi táborok
5. erdőtelepítések
6. nehézipari szakmai képzés
7. négy ország szerelői
8. villanypásztorok
9. petrolkémiai termékek
10. új bánya
11. kádár beszéd
12. cedenbal beszéd
13. balesetek
14. üzemi baleset
15. aratnak hevesben
16. magyar-mongol egyezmény aláírása
17. rendőrségi hírek
18. dimény hazaérkezett varsóból
19. bolgár kiállítás
20. új utcanevek debrecenben
21. cedenbal városnézésen
22. győr megyei tanács
23. nyomdász kv ülés
24. édes és csokoládés ostya
25. időjárásjelentés
26. hírjegyzék

/mti/

--

- 33 -

13.00 bh

1350 G

bb 25. időjárásjelentés

bh -cz

1974. június 27.

a meteorológiai intézet jelenti 13 órakor:

sokfelé zápor, zivatar

európa legnagyobb részén alacsony légnyomású képződmények határozzák meg az időjárást. emiatt, valamint a légkör bizonytalan egyensúlyi helyzete miatt többnyire felhős az idő, sokfelé keletkezik zápor, zivatar. kevesebb felhőt, szárazabb időt csak a balkán-félsziget déli és keleti részéről, valamint a fekete-tenger nyugati medencéje környékéről jelentenek. a nappali hőmérséklet európa nyugati, észak-nyugati részén 3-7 fokkal alacsonyabb, mint a legutóbbi 12 év átlaga, máshol nem tér el számottevően az átlagtól. a közép-európa időjárását meghatározó tényezőkben a következő 36 óra folyamán nem várható számottevő változás.

hazánkban szerdán tulnyomóan derült idő volt, 10-14 órán át sütött a nap. esőt csak egy-két helyről jelentettek, annak mennyisége is jelentéktelen volt. a hőmérséklet 24-29 fokig emelkedett. az esti óráktól kezdve megnövekedett a felhőzet, főleg az ország északi felén többfelé volt eső. a reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége sehol sem haladta meg a 3 mm-t. hajnalra az erős felhőzet miatt csak 14-20 fokig hűlt le a levegő. csütörtökön délelőtt többnyire erősen felhős volt az ég, néhány helyről újabb kisebb esőt jelentettek. a nyugati megyékben megélénkült, egy-két helyen időnkint meg erősödött a déli szél. a hőmérséklet 11 órára általában 22-26 fokig emelkedett, de az esős helyeken 20 fok körül volt.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 24,3 fok volt, a százéves átlagnál 3,8 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 752 mm, mérsékelten süllyedő irányzatú.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor siófoknál 21 fok volt.

várható időjárás péntek estig:

többnyire erősen felhős idő, sokfelé esővel, zivattal. mérsékelt, időnkint megélénkülő, néhány helyen átmenetileg megerősödő déli, délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 14-19 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken : 25 fok körül.

/folyt. köv./

- 34 -

13.15 bh

13¹⁵ a

bb 25. /időjárásjelentés ... folyt./ bh

távolabbi kilátások kedd reggelig:

változékony idő, záporok, zivatarok. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet: 13-18 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet : 22-28 fok között. jelentős mennyiségű csapadék /legalább 5 mm/ az ország területének 100 százalékán várható.

a duna vizállása budapestnél 388 centiméter. /mti/

bb 28 szerkesztőségek figyelmébe!

kiegészítés a mai bb 18. sz. hírünkhöz!

dimény imre, akit ott-tartózkodása során fogadott mieczyław jagielski miniszterelnökhelyettes, megbeszélést folytatott magasrangú gazdasági vezetőkkel. /mti/

bb 29. ensz támogatás a magyar termálvíz idegenforgalmi hasznosításához - aláírták az együttműködési dokumentumot

t sb pf ie bh -cz

1974. június 27.

a világviszonylatban is jelentős magyar termálvizkincs üdülési és idegenforgalmi hasznosításának megtervezéséhez, a területfejlesztés műszaki-gazdasági koncepciójának kidolgozásához - magyar kérésre - az ensz is hozzájárul. e munka célját, ütemezését és a feladatokat összefoglaló megállapodást, az ugynevezett project dokumentumot csütörtökön írta alá szilágyi lajos építésügyi- és városfejlesztési miniszterhelyettes és léonce r. bloch, az ensz fejlesztési alap európai képviselőjének helyettes igazgatója. ezzel hivatalosan is megalakult e szerződés szerinti program végrehajtására létesített regionális fejlesztési és tervezési project iroda, amelynek magyar részről bosznay anna, az ensz képviselőjében pedig miro marasovic az igazgatója.

/folyt. köv./

- 35 -

13.40 bh

14¹⁵ g

bb 29. /ensz támogatás ... folyt./ bh

a megállapodásnak megfelelően ez az iroda tart szakmai és adminisztratív kapcsolatot az ENSZ és a magyar fél között s összefogja, irányítja a munkát, amely szerint a magyar termálvíz készlet üdülési-idegenforgalmi hasznosításának lehetőségeit részletesen elemzi és 1976-ig átfogó „műszaki-gazdasági koncepcióban tesz javaslatot a fejlesztés helyére, módjára és a megvalósítás feltételeire, legcélszerűbb ütemezésére. a megfontoltabb komplexebb gazdasági döntéseket készítik elő ezekkel a tervekkel. az ENSZ támogatás lehetővé teszi, hogy kiváló külföldi szakértők vegyenek részt a tervek kidolgozásában, a magyar szakemberek külföldön tapasztalatokat gyűjtsenek, s fontos műszereket és más eszközöket szerezzenek be a különböző kutatásokhoz, vizsgálatokhoz. a megállapodás szerint a költségek kétharmadát Magyarország, egyharmadát az ENSZ fejlesztési alap fedezi.

az ország rendelkezésére álló 1030 termálvíz-kut, 142 termálfürdő, 50 gyógyfürdő, és a még feltárható hévízkincs nyújtotta lehetőségeket veszik alapul a tervek kidolgozásánál. elemzik a termálfürdők létrehozásával kialakuló környezeti, településfejlesztési változásokat, költségeket. a javaslatokban nagy figyelmet szentelnek a hévíz gyógyászati felhasználására, s e lehetőségek vizsgálatánál világviszonylatban is új módszert dolgoznak ki. eddig ugyanis csak a termálvízben nagy mennyiségben kimutatható különféle ásványi sók gyógyászati hatását értékelték, s ezt is inkább tapasztalati úton. most viszont különleges berendezésekkel feltárják a termálvízben csak elenyésző mennyiségben található, de élettanilag mégis rendkívül jelentős nyomelemeket, s meghatározzák pozitív-negatív hatásaikat. az új módszert az ENSZ közreműködésével a világ közkincsévé teszik.

a gazdag hazai hévízkincs arra is módot nyújt, hogy minden más országnál nagyobb arányban hasznosítsanak nálunk termálvizet üdülési jellegű fürdőzésre, s ezzel még hatékonyabban növeljék Magyarország idegenforgalmi vonzerejét, sőt ösztönözzenek külföldi befektetésekre, közös beruházásokra is. a munkaprogram szerint nemcsak átfogó koncepciót dolgoznak ki, hanem három mintatervet is készítenek. így az alföldi sík területnek, a hegy- és dombvidéknek, valamint a városnak termálvízre alapozott idegenforgalmi fejlesztésére adnak majd tervezési modellt. a hároméves munkával elkészülő project-program lehetővé teszi, hogy Magyarország idegenforgalmi vonzerejét komplexen és ugyyszólván egész éven át hasznosítsák, kiegészítsék az ország településfejlesztési terveit, és meggyorsítsák a termálvízzel rendelkező, de kevésbé fejlett vidékek fejlesztését is. a számítások szerint fel kell készülni arra, hogy a magyarországi idegenforgalomban résztvevő hazai és külföldi vendégek száma 1980-ig a múltévi 7,2-ről 10 millióra emelkedik./mti/

parlament

bkk. 4. /megkezdődött... 3. folyt./rj

a 8. folytatás utolsó bekezdésének 2. sorában végződő mondat /...a tervezetnél./ után következik a 9. folytatás 1. bekezdése: /„Legnagyobb iparvállalataink... folyamatos megvalósulásához.../ innen a szöveg bekezdéssel folytatódik a következőképpen:

megnyugtató, hogy villamosenergia-iparunk termelése...

a 10. folytatás utolsó bekezdésének utolsó előtti sorától a szöveg helyesen: ..amely 1973-ban 24 milliárd forintot t e t t k i

a 11. folytatás 1. bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ...gazdasági erejének á l t a l á n o s gyarapodását mutatja.

a 11. folytatás utolsó bekezdésének 1. sorában a szöveg helyesen: a termelési eszközökkel való vá l l a l a t i gazdálkodás...

ugyanennek a bekezdésnek az utolsó sorában a szöveg helyesen: ...szervezetlenség miatt álltak, ez jelentős kiesés a jövedelemben is.

a 12. folytatás 2. bekezdésének végére kérjük beírni: „ a gazdaságosabb termékszerkezet irányába tett intézkedésekről a kormány az ágazatokat rendszeresen beszámoltatja,,. e mondat a következő bekezdés végéről törölendő.

a 15. folytatás 1. bekezdésének 7. sorában végződő /...érdekében./ mondat után kérjük beírni a következő mondatot: a minisztériumnak és a vállalatoknak közös munkával el kell érniük, hogy a műszaki, a termelési és a közgazdasági tényezők teljes összhangba kerüljenek. jól példázzák...

a 16. folytatás 1. bekezdésének alulról számított 3. sorában a szöveg: ..a minőség javítását, a m i n d e n p i a c o n jól értékesíthető...

a 17. folytatás 1. bekezdésének első mondata helyesen: reáljövedelem-növekedés meghaladja a negyedik ötéves terv első két évében elért reáljövedelem-emelkedés mértékét. a magyar.....,

/folyt.köv./

13.40 rj

parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 4. folyt./rj

ugyanebben a bekezdésben, az ötödik sortól a szöveg helyesen: ..és az azt követő kormányintézkedések

azt célozták...

a 18. folytatás 2. bekezdésének 2. sorában a szöveg helyesen: ...jóval nagyobb értékű üdülők és lakások tulajdonosait...

ugyanennek a bekezdésnek az utolsó sorában a szöveg helyesen: ...az eddigi 15-25 évről 25-35 évre emeltük.

a 18. folytatás utolsó bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen: ..adóztatására létrejövő közösségek...

a 19. folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: a kormány a közelmúltban ismét könnyítette...

a 19. folytatás 2. bekezdésének 10. sorától a szöveg helyesen: ..az állam külön is segítette a lakáshiány csökkentésében, a közművelési gondok enyhítésében, de ezeket...

e bekezdés utolsó sorában a szöveg: ..szegeden is sikerül a lemaradásokat pótolni.

a 19. folytatás utolsó bekezdésének utolsó sorában a szöveg: ...fejlesztésében számottevőek az eredményeink ezekben az években.

a 20. folytatás 1. bekezdésének első mondata helyesen:

a korszerű gyógyszerellátás anyagi feltételei is bővülnek, és az igen költséges speciális gyógyászati eljárások gyorsan teret hódítanak.

a 20. folytatás 2. bekezdésének utolsó sorában a szöveg: ..a közművelődés jobb anyagi feltételeinek megalapozása.

/folyt.köv./

13.50 rj

- 50 -

o parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 5. folyt./rj

a 22. folytatás 8. sorától a szöveg helyesen: a költségvetés művelődési kiadásainak...

a 24. folytatás 5. sorában a szöveg helyesen: ..Lakóházfelújítási pénzek maradtak... /az ,,és egyéb,,, törleendő!/

ugyanennek a bekezdésnek a 9. sorában kezdődő mondat helyesen így hangzik: az igazsághoz tartozik, hogy ezekért nem lehet kizárólag a tanácsokat elmarasztalni. pontosabbá...

ugyanennek a bekezdésnek az alulról számított 9. sorában kezdődő mondat helyesen: a tanácsokra az a feladat vár, hogy adottságaik alapján elemezzék: nem aprózták-e túlzottan szét a felújítási pénzeket a helyi szervekhez, vagy ellenkezőleg, néhol nem össz-

pontosították-e fölöslegesen a megyéhez, kikapcsolva a helyi kez-

deményezést, és vajon tettek-e mindenütt eleget az építőipari kapacitások bővítéséért.

v a 25. folytatás 1. bekezdésének 5. sorában a szöveg: ...népgazdasági tervünket te l j e s i t h e t j ü k, sőt egyes területeken a számítottnál kevezőbb eredményeket is elérhetünk. a mult eredményeit és t e r v e i n k e t t u l s z á r n y a l n i

a 25. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított 4. sorától a szöveg helyesen: ...munkafelajánlásokkal és n a g y s z e r ü gazdasági eredményekkel készülünk. egy hasznos munkával, jobb étellel és a szocialista építés újabb sikereivel teli esztendőre ezért is számolt be örömmel a kormány, a megbízásából kérem a tisztelt országgyűléstől a törvényjavaslat elfogadását.

/folyt.köv./

14.00 rj

- 51 -

parlament

bkk 4. / megkezdődött ...6. folyt./-ju

szünet következett, majd varga gáborné elnökletével folytatta tanácskozását az országgyűlés.

Kisgergely Lajos / veszprém megye, 6. vk./ ,

a törvényjavaslat előadója elmondotta, hogy a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentést megvitatták az országgyűlés állandó bizottságai, s e tanácskozásokon 90 képviselő fűzte hozzá véleményét, észrevételeit a beszámolóhoz.

- az elmúlt esztendő gazdasági fejlődését összegezve - folytatta - megállapíthatjuk, hogy a termelésnövekedés a tervezettnél gyorsabb volt mind a mezőgazdaságban, mind az iparban. a számítottnál gyorsabban növekedett a nemzeti jövedelem is, s igen aktív külkereskedelmi tevékenységet folytattunk. az előirányzott ütemben emelkedett a reálbér és a reáljövedelem, az árszínvonal növekedése a tervezetten belül maradt. a tervhez közelálló szintet értünk el a fogyasztásban, javult a termelés hatékonysága, s ezen belül az ötéves tervben számítottnál jobban nőtt a munka termelékenysége. elmaradt a tervezettől a beruházás és az építőipari termelés növekedése. erősödött a népgazdasági egyensúly, a belső piacon javult a kereslet és a kínálat összhangja, külkereskedelmi mérlegünk mind a szocialista, mind a tőkés viszonylatban aktívummal zárult. nem jelentkeztek a világban kialakult energiakriszis ellenére sem az újratermelés folyamatosságát zavaró aránytalanságok. csökkent a tervezettel szemben az állami költségvetés hiánya is.

az előadó a továbbiakban arról szólt, hogy a bizottsági üléseken nemcsak az eredményeket nyugtázták, szóvá tették a lemaradásokat, a hiányosságokat is. a szociális és egészségügyi bizottság például az egészségügyi középkezelő-, valamint az ápolónő-utánpótlás megoldását sürgette. a kulturális bizottság arra hívta fel a figyelmet, hogy a népesedéspolitikai határozat oktatási hatásaival már most foglalkozni kell. a mezőgazdasági bizottság az okoszerű talajhasznosítás és talajművelés, a talajjavítás és a belvízrendezés terén vár intézkedéseket. a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság szóvá tette, hogy nem elegendő a tanácsok költségvetése a kezelésükben levő épületek felújítására, az ipari bizottság pedig egyebek közt azt javasolta, hogy a vállalatok - műszaki fejlesztési alapjuk maradványából meghatározott nagyságu beruházásokat hajthassanak végre.

/ folyt. köv./

14.10/ju

- 52 -

bb 30. több mint 90 vagon spárga termett

vid kz bh -cz

1974. június 27.

befejeződött a hűvös idő miatt hosszúra nyult spárgabeta-karítás. a tavalyinál több, összesen 93,6 vagon spárgát fogadott és továbbított a mezőtermék kecskeméti telepe hazai elvitára, illetve exportra. az ország termésének nagy részét kecskeméten készítették elő a megrendelők igényei szerint. a hófehér spárgasipokat, vastagság és hosszúság szerint, négyfelé osztályozták, s általában félkilós kötegekben adták át a kereskedelemnek. az idén tíz ország fogadta a magyar spárgát, a legtöbbet az nszk-ba szállítottak belőle. a tapasztalat szerint a hazai fogyasztók még mindig nem kedvelik a vitaminban gazdag, ízletes spárgát. ennek ellenére az előző éveknél több spárgát kínáltak az üzletek. téli tartósításáról a budapesti konzervgyár és a székesfehérvári hűtőipar gondoskodik./mti/

--

bb 31. javult a komárom megyei munkástelepülések áruellátása

vid kz bh -cz

1974. június 27.

csökkent a hiánycikkek száma, javult az iparvidékek áruellátása az idén komárom megyében - állapították meg a szakszervezetek megyei tanácsának csütörtöki ülésén, amelyen a szakszervezeti szervezetek fogyasztói érdekvédelmét vitatták meg. elmondották, hogy a tavalyinál több és jobb minőségű zöldséget, gyümölcsöt kínálnak az üzletekben és az árak is valamivel kedvezőbbek, mint a múlt év hasonló időszakában. a friss áruk terítésének időpontján azonban módosítani kellene, mert a délutáni órákban már lényegesen gyengébb a zöldség- és gyümölcs-ellátás, mint délelőtt. az szmt véleménye szerint megteremtődtek a feltételek a bőségesebb hus- és tejtermék ellátásra is. a hus és a tejipar lényegesen több árut tudna szállítani, mint amennyit jelenleg rendelnek a boltok vezetői. ismertették, hogy a kisebb jövedelműek igényének kielégítésére már elegendő mennyiségű olcsóbb árucikk áll rendelkezésre. a minőségükre azonban sok a panasz. ennek okát legtöbb esetben az iparnál kell keresni.

az ülésen több javaslat hangzott el a szakszervezetek fogyasztói érdekvédelmének az erősítésére. elhatározták például, hogy jólképzett szakemberekből megyei csoportot alakítanak a termelői árak rendszeres ellenőrzésére. felhívták az üzemi szakszervezeti bizottságok figyelmét, hogy nyújtsanak több segítséget a gazdasági vezetőknek az önköltség csökkentéséhez, a minőség javításához, és ellenőrizzék gyakrabban a termelői árak alakulását, s határozottan lépjenek fel a tisztességtelen haszonra való törekvés ellen./mti/

--

- 37 -

14.10 bh

1430g

bb 32. két bemutató - két nap alatt - nyitóhangverseny a szigeten

pf bh -cz

1974. június 27.

gazdag kulturális program várja az érdeklődőket a hét végén budapest legnagyobb szabadtéri színpadán, a margit-szigeten. június 28-án beethoven ix. szimfóniája és kodály budavári te deuma hangzik fel lamberto gardelli vezényletével. a hangverseny szólistái andor éva, szirmay mártá, korondi györgy, gregor józsef, közreműködik a magyar rádió- és televízió szimfonikus zenekara és énekkara.

másnap, június 29-én erkel ferenc történelmi operájának, a hunyadi lászlónak lesz a bemutatója. a címszerepet ilosfálvy róbert énekl. partnerei: ágay karola, radnai györgy, rodica popescu, palcsó sándor, barlay zsuzsa és széki sándor. az előadás vendégrendezője színberger sándor /románia/ a kolozsvári állami magyar opera főrendezője. vezényel a televízió nemzetközi karmester-versenyének 11. helyezettje, medveczky ádám. közreműködik a máv szimfonikusok zenekara és a pécsi balett, valamint az mrt énekkara./mti/

--

bb 34. a magyar gyógypedagógusok országos konferenciája egerben

vid ká bh -cz

1974. június 27.

egerben csütörtökön megkezdődött a magyar gyógypedagógusok egyesületének 3. országos szakmai konferenciája. a 300-nál több részvevő között számos külföldi vendég foglal helyet. a gárdonyi géza színházban rendezett megnyitón angyal józsef a magyar gyógypedagógusok egyesületének elnöke köszöntötte a részvevőket. ezt követően emlékbeszédekben méltatták bárcki gusztáv, a 10 éve elhunyt kossuth-díjas gyógypedagógus életművét, érdemeit.

a háromnapos szakmai konferencián előadások alapján megvitatják a gyógypedagógia eredményeit, azokat a módszereket, amelyeknek segítségével hatékonyabb lehet a szellemileg fogyatékos gyermekek ismereteinek gyarapítása./mti/

--

NA 180

- 38 -

bb 33. ciklonszonda a környezetvédelem szolgálatában

vid kz bh -cz

1974. június 27.

az ipari üzemek kéményeiből kiáramló szennyező anyagok mennyiségének, illetve a szűrőberendezések minőségének a vizsgálatára eddig nem állt megfelelő készülék a gyárak rendelkezésére. néhány helyen használnak ugyan nagy költséggel beszerzett külröldi berendezéseket, de ezek kezelése nagyon komplikált.

ezt a feladatot oldja meg most a labor műszeripari művek új gyártmánya, a ciklonszonda. rendkívül egyszerű módon, minden külön beavatkozás nélkül, teljes biztonsággal megállapítja - a mikro nagyságtól a millitèresig - a por és más szilárd szennyező anyagok mennyiségét. az esztergomi vállalat a villamosenergiaipari kutató intézet szabadalma alapján készítette el a prototípust. az idén gyártott 12 darabos kísérleti sorozatát kiváló eredménnyel alkalmazzák a különféle termelő üzemek. a berendezés utmutatát ad a tüzelési technológia módosításához, illetve a legmegfelelőbb szűrőberendezések kiválasztásához.

a labor min most újabb 12 darabos kísérleti sorozatot gyárt és még az idén elkészíti az új berendezés nullszériáját is. 1975-től már az igényeknek megfelelő mennyiségben tudja gyártani a környezetvédelemben fontos szerepet játszó ciklonszondát./mti/

--

bb 35. mszbt tagcsoport kitüntetése

vid ká bh -cz

1974. június 27.

a heves megyei tmvetkezetek mszbt-tagcsoportja csütörtökön délután ünnepi ülést tartott egerben. az ülésen regős gábor a magyar szovjet baráti társaság titkára átadta a tagcsoportnak az országos béketanács által adományozott emlékplakettet. ezt követően az mszbt tagcsoport kamarakórusa adott műsort. /mti/ (m)

--

- 39 -

NA 1540

b. 36. sajtótájékoztató az állami gazdaságokról

t jf/pf/ie/il cz

1974. június 27.

klenczner andrás, az állami gazdaságok országos központjának vezérigazgatója, csütörtökön a tudományos akadémián sajtótájékoztatón ismertette a mezőgazdaság állami nagyüzemeinek tevékenységét, fejlesztési terveit. elmondotta, hogy a gazdaságok az utóbbi egy év alatt 3,6 milliárd forinttal növelték a termelési értéket, amely így kerekén 25 milliárd forintot tett ki. a termelést az élő munka termelékenységének növelésével sikerült fokozni: hatékonyabbá tették az üzem- és munkaszervezést és javították a műszaki technikai ellátást.

az állami gazdaságokban az elmúlt években folytatódott a szakosodás és a koncentráció. a tapasztalatok szerint a nagyobb üzemi méretek elősegítik a gazdaságokban a kiemelt növénytermesztési, illetve állattenyésztési ágazat fejlesztését. ilymódon a gazdaságoknak sikerült megátolnionok a párhuzamos beruházásokat és lehetővé vált az anyagi eszközök jobb kihasználása. az üzemekben széleskörű területrendezésre kerül t sor, ennek keretében a gazdaságok távol eső kisebb földterületeiket a jogszabály által előírt feltételek mellett átadták a termelőszövetkezeteknek. a tapasztalatok egyértelműen bizonyítják, amilyen mértékben előrehalad a szakosodás, ugyanolyan mértékben növekszik a termelési érték és ezzel összefüggésben a jövedelemszint. az ilyen és ehhez hasonló gazdaságpolitikai megfontolásokból 6300 hektárra növelték a gazdaságok átlagos területét, mégpedig olymódon, hogy a gyenge eredménnyel működő üzemeket a jól szervezett szomszédos nagygazdaságokba vonták be. az összevonás révén néhány év alatt felére csökkent a megkülönböztetett állami támogatásban részesülő gazdaságok száma.

a gazdálkodást az állami nagyüzemek társulásokkal tették hatékonyabbá. két egyesülésük működik, eddig három közös vállalatot alapítottak és több mint száz egyszerű gazdasági társulást hoztak létre. ezekben nemcsak az állami gazdaságok, hanem a tsz-ek élelmiszeripari vállalatok is résztvesznek. az együttműködés tartalma egyre inkább kiszélesedik, például a gazdaságok sok esetben szerződések alapján vesznek részt a forgalmazásban és a feldolgozásban.

a mezőgazdaság állami nagyüzemei egész sor növényi kultúra termelését az iparilag fejlett országok termelési színvonalára fejlesztették. egyebek között például a buza hektáronkénti átlagtermése tavaly 39 mázsát tett ki, de több nagyüzemben ennél is nagyobb 50 mázsa körüli átlagot értek el.

15.45/11

- 40 -

/folyt.köv./

16¹⁰

bb. 36./ sajtótájékoztató folyt./ 11

a kukoricatermesztés komplex géprendszerét úgy alakították ki, hogy az állami gazdaságok által szervezett termelési rendszerekben tsz-ek részvételét is lehetővé tették. hasonló nagyüzemi rendszereket szerveztek é a cukorrépa a burgonya és a zöldségtermesztés, valamint a takarmánytermesztés színvonalának fejlesztésére: ezek a rendszerek az idén félmillió hektáron gazdálkodnak az országban.

gazdaságok állattenyésztése is fejlődött az elmúlt időszakban. egyebek között öt év alatt félmillió hizósertés számára építettek telepeket, - a beruházási költség ötmilliárd forintot tett ki - s ezzel kétszeresére bővült a sertésállomány. /mti/

--

bb 37. átadták a nagyváthy jános emléklaketteket és emlékérmeket

i sl/ie/il cz

1974. június 27.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter a magyar mezőgazdasági szakoktatás egyik lelkes uttörőjének és apostolának emlékére, a gyakorlati oktatásban kifejtett kiemelkedő tevékenysége erkölcsi elismerésül nagyváthy jános emléklakettet és emlékérmét alapított.

az emléklaketteket és érmeiket első ízben csütörtökön váncsa jeno miniszterhelyettes adta át ünnepélyes keretek között a mémben. emléklakettben részesültek: a debreceni agrártudományi egyetem tangazdasága, a mohácsi új barázda mgtsz és a nagykörsői konzervgyár. emlékérmét kaptak: dr. kovács lászló, a keszthei agrártudományi egyetem rektorhelyettese, mohácsi imre, a karcagi lenin tsz főagronómusa, hajnóczi vilmos, a békési mezőgazdasági szakmunkásképző iskola igazgatója, kovács sándorné, a nagykörsői toldi miklós élelmiszeripari szakmunkás tanuló és szakmunkásképző intézet gyakorlati oktatásvezetője, valamint németh ferenc a soproni tanulmányi állami erdőgazdaság csemete kertjének vezetője. /mti/

--

15.55/ 11

- 41 -

16¹⁵

bb. 38. utazási kedvezmény a pécsi magyar kerámia kiállításra

vid kz/il cz

1974. június 27.

csütörtökön pécsen, sajtótájékoztató és bemutató előzte meg a magyar kerámia kiállítás pénteki ünnepélyes megnyitóját. az eseményen résztvett wieder béla a házigazda mecsekaljai város tanácselnöke is. fehér ferenc a finomkerámia ipari művek kreskedelmi igazgatója elmondotta az újságíróknak, hogy a hazai finomkerámia iparban az utóbbi hat esztendő alatt 11 milliárd forint értékű fejlesztés valósult meg. új gyárak épültek, régiek fiatalodtak, bővült a választék. ennek eredményét is tükrözi a pécsi kiállítás szépsége, gazdagsága. a 10 napig nyitva tartó kiállításra 33 százalékos utazási kedvezményt ad a mév.
/mti/

--

bb. 41. elutazott akndk egészségügyi delegációja

pf/il cz

1974. június 27.

elutazott hazánkból a koreai népi demokratikus köztársaság dr. csö du kvan egészségügyi miniszterhelyettes által vezetett egészségügyi delegációja. a delegáció bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. medve lászló egészségügyi miniszterhelyettes, valamint a koreai népi demokratikus köztársaság nagykövetségének képviselője./mti/

--

bb. 39. nemzetközi halászati képrajzi tanácskozás baján

vid kz/il cz

1974. június 27.

csütörtökön nemzetközi halászati-néprajzi tanácskozással folytatódott a „bajai nyár-74., rendezvénysorozat. az ősi mesterség - a halászat - kutatóinak bajai tanácskozására a néprajztudósok tavalyi chicágói kongresszusán elhangzott javaslatnak megfelelően került sor. a hazai kutatókon kívül ausztráliából, csehszlovákiából, franciaországból, lengyelországból, az nszk-ból, romániából és a szovjetunióból érkeztek bajára a tudományág képviselői.

/folyt.köv./

- 42 -

16.00/il

M 16²⁰

bb. 39./nemzetközi :q9ü65./ il

dr. kárpáti antal, baja város tanácssttkára nyitotta meg a konferenciát, amelynek fő témája az európai halászat összehasonlító vizsgálata.

a tudományos tanácskozáson egyebek között javasolták, hogy adjanak ki nemzetközi halászati-néprajzi albumot, amelyben a kutatók számot adhatnának munkájukról, eredményeikről. a halászat tudósai a rezéti halásztanyán megtekintették és tanulmányozták a bajai muzeum halászati gyűjteményét. a hét végén részt vesznek majd a bajai halászok hagyományos ünnepélyen./mti/

--

vbb. 42. kitüntetések

pf/il cz

1974. június 27.

a népköztársaság elnöki tanácsa, dr. gerő sándor, egyetemi tanárnak / semmelweis orvostudományi egyetemii. belgyógyászati klinika/, dr. pongor ferenc egyetemi tanárnak /debreceni orvostudományi egyetem bőrklinika/, dr. végh antal egyetemi tanárnak /semmelweis orvostud. egy. /gyógyszerészi-kémiai intézet/, kiemelkedő szakmai munkájuk elismeréséül, nyugállományba vonulásuk alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

a kitüntetéseket dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter adta át./mti/

↓ /debreceni orvostudományi egyetem, Tüdőgyógyászati klinika / dr. Pongoray Lajos, egyetemi tanár el.

bb. 40. újabb öt film a veszprémi tv találkozón

vid kz/il cz

1974. június 27.

a veszprémi tv. találkozó negyedik napján csütörtökön - újabb 5 film került a zsűri elé és ezzel már a megnyitó óta 19. film mutatott be a szakembereknek.

csütörtökön először katkics ilona: „a palacsintás király,, című színes filmjét vetítették. ezt követően bemutatták a „visszhang titka,, című filmet, amelyet wiedermann károly rendezett. a képernyőre került málnay levante „banális történet,, és mihályfi imre: „ágyak a horizonton,, című filmje is.

ugyancsak ezen a napon mutatták be „a nyugalmas ház,, c. tv. filmet, amelyet major tamás rendezett./mti/

--

M 16²⁵

- 43 -

bb. 45. a mezőgazdaság várja az agrárkémikus szakembereket - közös tanácsulást tartott a veszprémi vegyipari és a keszthelyi agrártudományi egyetem

vid kz/il hgy

1974. június 27.

a mezőgazdaság várja az agrárkémikus szakembereket, a pillanatnyi igények szerint, azonnal el tudnák helyezni legalább öt évfolyam hallgatóját - hangoztatták csütörtökön veszprémben a vegyipari egyetem és a keszthelyi agrártudományi egyetem közös tanácsulésén. az igényeket egyelőre csak a mezőgazdaság területén összegezték, de a becslések szerint, az ipar legalább annyi agrárkémikus szakembert tudna alkalmazni. a közös tanácsulésen leszögezték, az 1970/71-ben indított agrárkémikus képzés - amely a keszthelyi agrártudományi egyetem mezőgazdasági karának egyik szaka - eredményesen valósult meg. a hallgatók a második évet a veszprémi vegyipari egyetemen töltik, ahol a vegyipar alapjait sajátítják el. a közös oktatás tökéletes összhangja garantálja, hogy a népgazdaság igényeinek megfelelő tudásu, szakképzettségű mérnököket oktatnak.

a két egyetem tanácsulésén foglalkoztak az új szakemberek elhelyezkedésével és határozatot hoztak arra is, hogy mindkét egyetem tartja velük a kapcsolatot és tapasztalataikat, véleményüket figyelembe veszik a további oktatás során is. elhatározták még, hogy foglalkoznak a két fokozatu agrárkémikus képzés megszervezésével. e szerint a jövőben agrárkémikus üzemmérnökök oktatására is sor kerülhet. a további igények felmérése során megvizsgálják az agrárkémikus szakmérnök képzést, valamint a mérnök továbbképzés lehetőségét.

megállapították, hogy jól döntöttek, amikor elhatározták, hogy a kemizálás mindhárom ágára - a növényvédelemre, a talajerő visszapótlásra és a takarmányozásra - oktatják a hallgatókat. a mezőgazdaságban végzett felmérések azt mutatják, éppen ilyen komplex kemizálási szakembereket igényelnek az üzemek./mti/

--

- 44 -

16.20/il

NA 16^{sz}

bb. 44.a fagazdaságban dolgozó fiatalok parlamentje

t jf/mné/ie/il hgy

1974. június 27.

az erdőgazdaságok, faipari vállalatok és üzemek 40 ezer fiataljának küldöttjei csütörtökön a medosz székházban tartották szakmai parlamentjüket. dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes a fagazdaság feladatairól szólva hangsúlyozta: a fának, mint energiaforrásnak és nyersanyag-nak nő a jelentősége. a népgazdaságnak ebben az ágazatában egyre inkább korszerű módszereket alkalmaznak, ezekkel a fel szabadulás óta sikerült megkészterezni az élőfa készletet. az idei 6 millió köbméteres termelést 1975-re 7 millió köbméterre fokozzák, s a kitermelés korszerűsítésével egyidőben létrehozzák a modern elsődleges faipart, ami az egyre nagyobb mennyiségben rendelkezésre álló nyersanyagot építészeti, bútortipari, mezőgazdasági, valamint papír- és lemezipari felhasználásra készíti elő.

az erdészek idén és a következő években fokozzák a zöldövezeti fásításokat. különösen a főváros pesti oldalán telepítenek új erdőket, ligeteket. a vidéki városok- környékén is összefüggő fásításokon dolgoznak a szakemberek. az ilyenirányu beruházásokra kétszer annyit költenek idén mint az elmúlt évben. a pilisben, a mátrában, a borsönyben, a dunakanyarban és a bükkben idén 5 millió forinttal többet fordítanak az ugynevezett jóléti erdőgazdálkodás céljára./mti/

--

bb. 47. a magyar vöröskereszt

pf/il hgy

1974. június 27.

meghívására csütörtökön budapestre érkezett a jugoszláv vöröskereszt háromtagu küldöttsége. dr. hiszam szerdarevics professzor vezetésével. a delegáció egyhetes magyarországi tartózkodása során, megismerkedik az országos központ és a szervezetek tevékenységével./mti/

--

- 45 -

16.30/il

NA 16^{sz}

bb. 46. borbándi jános fogadta ivan vacskov-ot

il hgy

1974. június 27.

borbándi jános a minisztertanács elnökhelyettese csütörtökön hivatalában fogadta ivan vacskov-ot, a bolgár népköztársaság legfőbb ügyészét, aki küldöttség élén a magyar ügyészség munkájának tanulmányozására hazánkba érkezett. a megbeszélésen résztvett dr. szénási géza a magyar népköztársaság legfőbb ügyésze./mti/

--

bb. 43. tanácskozás tatán a falusi nemzetiségi könyvtárak fejlesztéséről

vid kz/il hgy

1974. június 27.

tanácskozást rendeztek csütörtökön tatán a komárom megyei nemzetiségi községek tanácselnökei és könyvtárosai. a megbeszélésen részt vettek a magyarországi szlovákok és németek demokratikus szövetségének képviselői is. együttesen vitatták meg a nemzetiségi nyelv ápolásában rendkívül nagy szerepet játszó nemzetiségi könyvtárak fejlesztésének helyzetét. ismertették, hogy intézményes és szervezett akció kezdődött a megye 27 nemzetiség lakta községében a könyvtárak szlovák és német nyelvű irodalmának a gyarapítására. most már nemcsak helyi, hanem központi költségvetésből is vásárolnak új könyveket.

a tanácskozáson hangsúlyozták: a jövőben azon kell fáradozni, hogy a falusi könyvtárak váljanak közéleti fórumukká. nem elég csak várni az új olvasókat, hanem érdekes programmal vonzóvá kell tenni a nemzetiségi könyvtárak látogatását. javasolták hogy az anyanyelv művelésére alakítsanak olvasókört, szervezzenek könyvtári beszélgetéseket, felolvasó estéket. a gyerekek részére rendszerítsék a nemzetiségi meseórákat és a játékos vetélkedőket./mti/

--

- 46 -

16.40/11

M-16^{II}

parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 7. folyt./ju

- a terv- és költségvetési bizottság véleménye szerint a beruházások területén nem sikerült maradéktalanul érvényt szerezni az állami intézkedéseknek, a beruházások számának csökkentésével sem lehetett a felszabadult szellemi és kivitelezői kapacitásokat a legfontosabbakra összpontosítani. továbbra is gond a beruházások előkészítésének nem megfelelő színvonala, a kivitelezés elhúzódása, a gazdaságosság elbírálása. a bizottság javasolta, hogy az ágazati minisztériumok, a pénzügy és az országos tervehivatal vizsgálja felül az eddigi intézkedések hatékonyságát az idei, s a jövő évi beruházási tervek teljesítése érdekében.

a tavalyi, rendkívül kedvező gazdálkodási évben is gyenge pont volt a gazdasági szerkezet átalakítása, a gyengén működő vállalatok átszervezése, a gazdaságtalan termelés visszaszorítása. a terv- és költségvetési bizottság szükségesnek tartja a vállalati támogatási rendszer felülvizsgálatát; a kétségtelenül nagy jelentőségű költségcsökkentéseknél figyelembe kell venni azt is, hogy ezek milyen mértékű állami támogatást, szubvenciót tartalmaznak. a bizottság véleménye szerint megfontolt intézkedésekkel e téren még rendkívül nagy tartalékokat lehet feltárni.

- a törvényjavaslat igen kedvező külkereskedelmi tevékenységről számol be, az országos tervehivatal jelentéséből azonban az is kitűnik, hogy a világpiacon végbement nyersanyag-áremelkedés mellett romlottak külkereskedelmi cserearányaink, s ez a tendencia az idén is folytatódik. fontosnak tartjuk, hogy olyan vállalati magatartás alakuljon ki, amely törekszik a nyersanyagok növekvő árának a késztermék export árba foglalására, ugyanakkor biztosítja a legnagyobb foku anyag- és energiatakarékosságot. a terv- és költségvetési bizottság véleménye szerint ezt a tevékenységet nagymértékben segítheti a XI. pártkongresszus és felszabadulásunk 30. évfordulójának tiszteletére kibontakozott munkaverseny jó politikai hangulata és kezdeményezőkézsége.

- az idén folynak az ötödik ötéves terv előkészítő munkái, s részleges termelői árrendezésre is sor kerül. a terv- és költségvetési bizottság tagjai az árrendezéssel kapcsolatban arra hívták fel a figyelmet: árrendezés értelme nem lehet az, hogy mindenki nyertes legyen, csak a költségvetés nem. felmerült az is, hogy a vállalatoknak még nincs elég információjuk, adatuk a következő ötéves terv előkészítő munkáiról. a bizottság tagjai fontosnak tartják, hogy a tervkészítés jelenlegi stádiumában is több konzultációra kerüljön sor a tanácsi, ipari vezetőkkel, munkásokkal.

/ folyt. köv./

14.1/ju

- 53 -

bkk. 4. /megkezdődött... 8. folyt./ju

- az ideai esztendő magán viseli 1973 kedvező és kedvezőtlen vonásait egyaránt. ez egyrészt biztatást nyújt számunkra a negyedik ötéves terv hátralevő időszakának várhatóan kedvező teljesítésére, ugyanakkor megszabja feladatainkat is. a termelés és a nemzeti jövedelem növekedésének dinamikáját úgy kell fenntartani, hogy javuljon beruházásaink építési ideje, gazdaságossága, s nem romoljanak tovább - sőt, ha lehet, javuljanak - külkereskedelmi cserearányaink. a termelői árrendezést úgy kell végrehajtani, hogy a reális költségvetés, az ésszerű takarékoság természetes vállalati magatartássá váljék. a terv- és költségvetési bizottság véleménye, hogy a népgazdaság egyensúlyi problémáinak megoldásához, a tartós eredményekhez a kormányzati szervek határozottsága és felelőssége mellett a gondok megosztására, a lehetőségeknek a mind alaposabb információkon alapuló mérlegelésére, a döntések végrehajtásában és végrehajtatásában széles körű összefogásra van szükség.

- a terv- és költségvetési bizottság nevébe javaslom, hogy a költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot az országgyűlés általánosságban és részleteiben vitassa meg, fogadja el.

szépvölgyi zoltán /bp.56. vk./, a fővárosi tanács elnöke

budapest elmúlt évi eredményeiről és gondjairól, a főváros 1973-as gazdálkodásáról szólt. hangsúlyozta: a fővárosi tanács tevékenysége az elmúlt esztendőben is arra irányult, hogy tovább javuljon a lakosság alapvető ellátása, jobbak legyenek az életkörülmények, s hogy szocialista hazánk fővárosa fejlődjön, szépüljön, gazdagodjon.

- a fővárosban változatlanul nagy gondot jelent a lakáshelyzet. megoldását - mindenekelőtt a munkás- és sokgyermekes családok lakásigényének kielégítését- a párt és a kormány politikájával összhangban egyik legfontosabb feladatunknak tartjuk. 1973-ban budapesten felépült a tervezett 14 700 lakás, az állami lakásépítés feladatát 5 százalékkal, 440 új otthonnal túlteljesítette. az elmúlt három esztendő alatt állami erőből annyi lakás épült a fővárosban, mint a teljes harmadik ötéves tervben. számításaink szerint 1973-ban 50 ezer ember költözött új lakásba, s ha a cseréket is figyelembe vesszük, 70 ezer lakosnak javultak a lakáskörülményei. az elmúlt évben kiutalt lakások 70 százalékát fizikai dolgozók kapták. az új lakástulajdonosok 34 százaléka fiatal házaspár, akiknek zöme munkásfiatal. 1975 végéig összesen 2000 három- és több gyermekes család lakásigényét elégítjük ki. miután annyi három- és több szobás lakást nem építünk 1974-ben és 1975-ben, amennyi a sokgyermekes családok igényeinek kielégítéséhez szükséges, 400 társbérlet megszüntetésével nagy lakásokat szabadítunk fel, könnyítve ezzel természetesen a társbérletben lakók helyzetén is.
/ofolyt.köv./

bkk. 4. /megkezdődött... 9. folyt./rj

- a fővárosi tanács a közelmúltban rendeletet alkotott a lakásépítési hozzájárulás és a lakáshasználatba-vételi díj kedvezményeiről. a rendelet alapján évenként 16-18 millió forintba becsülhető további kedvezményben részesülnek elsősorban a nagycsaládosok és a fiatalok.

- az elmúlt esztendőben kezdődött el a nagyrészt munkáslakta városrészek, újpest, kispeszt és kőbánya kerületközpontjainak rekonstrukciója s folytattuk a szociális szempontból nem megfelelő lakótelepek felszámolását. az eddigi eredmények alapján joggal várjuk, hogy nagy erőfeszítésekkel ugyan, de teljesíteni fogjuk öt éves lakásépítési tervünket.

- fontosnak tartjuk a lakásépítéshez kapcsolódó létesítmények megvalósítását is. kereskedelmi hálózat-fejlesztési tervünket tavaly túlteljesítettük. a fővárosban összesen 33 000 négyzetméterrel bővült a kiskereskedelmi hálózat, az üzletek száma csaknem 70-nel szaporodott. a kapcsolódó létesítményként tervezett 11 500 négyzetméter kereskedelmi egység helyett 16 000 négyzetméternyi épült meg. a népesedéspolitikai határozatok végrehajtását szolgálja s a gyermekes családok helyzetét jelentősen javítja, hogy túlteljesítettük bölcsődei-óvodai fejlesztési terveinket. a tervezett 720 bölcsődei hely helyett 855, míg a számított 3400 óvodai hellyel szemben 4368 épült meg. a jogos igények kielégítéséhez azonban ez még mindig kevés; tavaly 7000 bölcsődéskorú és 9000 óvodáskorú gyermek felvételét kellett elutasítani. a helyek kihasználása is egészségtelenül magas: a bölcsődékben 110 százalékos, az óvodákban pedig csaknem 124 százalékos. a fővárosi tanács ezért úgy döntött, hogy 1974-ben és 1975-ben terven felül további 400-500 óvodai és 300 bölcsődei helyet kell megépíteni.

szépvölgyi zoltán a továbbiakban azokról az intézkedésekről beszélt, amelyekkel az elmúlt esztendőben a tömegközlekedés színvonalát javították, szólt a metro sikeréről, elmondta, hogy 200 autóbust és 35 villamoskocsit vásároltak, korszerűsítették a fogaskerékűt, meggyorsították az elavult villamosvágány-hálózat felújítását, közúti felüljáró épült a csömöri úton, korszerűsítették a lánchidat és az alagutat, s meggyorsult az észak-déli metró építése.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 10 folyt./-rj

- a népgazdaság egészéhez hasonlóan a fővárosban is jelentős az elmúlt évi eredmények, de nem kicsik a megoldásra váró feladatok sem. sok olyan gondunk van, amelynek enyhítéséhez hosszú idő, sok pénz szükséges, vannak azonban olyan feladataink is, amelyek megoldásában a belső tartalékok mozgósításával is nagyobb eredményeket lehet elérni. a tanácsi munka színvonalának emelése, az ügyintézés egyszerűsítése és gyorsítása, a lakossággal tartott kapcsolatok javítása, a törvényesség fokozottabb betartása - mind olyan cél, amelynek eléréséért nagyobb anyagi áldozatok nélkül is többet kell és lehet tennünk. feladatunk az is, hogy célszerűbben és még takarékosabban gazdálkodjunk, gondosabban készítsük elő a beruházásokat, a főváros egészségügyi és oktatási intézményeinek állapota, felszereltsége is nagyobb törődést kíván.

a fővárosi és a kerületi tanácsok dolgozóiban megvan a szándék, hogy az eddigieknél jobban, felelősségteljesebben, eredményesebben végezzék munkájukat. dolgozóink az elmúlt évben nagy örömmel, köszönettel és munkájuk megbecsüléseként fogadták a munkaidőcsökkentést, a jutalmazási alap fölemelését, az idén pedig a jelentős béremelést. ezek az intézkedések várhatóan kedvező hatással lesznek a munka színvonalára, a fegyelemre és a határidők betartására.

jeszenszki gábor géplakatos / szabolcs-szatmár megye 1 vk./

kiemelte: az ipari és építőipari munkások életszínvonalára, kedvező hatást gyakoroltak a központi bizottság 1972. novemberi határozatai alapján kiadott bérpolitikai és más társadalmi juttatásokra vonatkozó intézkedések. a tavaly márciusi központi bérrendezés szabolcs-szatmár megye 53 üzemében 31.000 dolgozót érintett: bérük mintegy évi 41 millió forinttal nőtt. a vállalatok saját bérfejlesztésével együtt pedig csaknem 70 millió forinttal emelkedett a munkások bére.

a képviselő hangsúlyozta, hogy 1973. szabolcs-szatmár megye életében a iv. ötéves terv legeredményesebb éve volt. a megye ipari termelése az előző évhez viszonyítva 14 százalékkal, az építőipar termelése csaknem 9 százalékkal emelkedett. lényeges momentum, - fűzte hozzá - hogy a termelés növekedésének évről-évre nagyobb hányada származik a termelékenység növekedéséből.

a megye fejlődésére az iparosítás kedvező hatást gyakorolt, mert növekedett a foglalkoztatottság, a lakosság jövedelme, ami egyértelműen kedvezően változtatta meg a megyében élő emberek élet és munkakörülményeit. az iparban foglalkoztatott munkások száma ma már meghaladja a 40.000-et, s többségük olyan üzemben dolgozik, amely az utóbbi években létesült.

/ folyt. köv./

14.40/rj

- 57 -
56

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 11. folyt./-ju

a kétkezi dolgozók körében kedvező visszhangra talált a törekvés, hogy a munkásokat bevonják a vezetésbe, a döntések előkészítésébe.

az ipar további fejlesztésének feltételei fokozatosan megteremtődnek a megyében. a képviselő kérte, hogy a megye üzemének fejlesztését, a meglévő munkaerőtartalékok felhasználását népgazdaságunk a továbbiakban is támogassa.

szemerits ferencné /győr-sopron m. 13.vk./

a hegykői fertőmenti április 4. termelészövetkezet tagja választókörszete mezőgazdasági dolgozóinak véleményét tolmácsolva elmondotta: örömmel vették tudomásul, hogy a mezőgazdaság termelési értéke 1973-ban meghaladta a tervezett szintet. ez is bizonyítja, hogy kormányunk agrárpolitikája helyesen segíti elő a gazdálkodás hatékonyságának növelését, és találkozik a mezőgazdasági dolgozók egyetértésével. igazán komoly eredményt a mezőgazdaságban is csak akkor lehet elérni, ha a termelészövetkezetek vezetői is támogatják a tagság öntevékenységen alapuló kezdeményező-készségét. ahol semmibe veszik a termelészövetkezeti demokráciát és a dolgozókat kizárják a közösségi élet irányításából, ott ez előbb-utóbb megbosszulja magát. mindezt azért teszem szóvá - mondom -, mert a kollektivitásban rejlő erő jelentőségét felismerjük ugyan, de még nem mindenhol és nem minden esetben élünk vele.

a képviselő szólt a fertő-táj hosszútávú fejlesztési koncepciójának megvalósításáról. elmondotta, hogy a terület gazdálkodásának ebben a nagyszabású munkában már eddig is igen nagy segítséget nyújtott az országos vízügyi hivatal. az országnak ebben a térségében a jövőben is nagy feladatok várnak a vízgazdálkodásra, ha a fertő-táj gyógyhatású ásvány- és termálvizeit az eddigiek-nél hatékonyabban akarják hasznosítani. s mert a vidék tervszerű fejlesztése nem oldható meg csupán a szétaprózott helyi erőforrásokra támaszkodva, a képviselő javasolta: hozzanak létre egy koordináló szervezetet, amely gondoskodik az egyes részfeladatok összehangolásáról, a program tervszerű végrehajtásáról. a fertő-táj - szépsége, jellegzetes növény- és állatvilága, és az ott található gyógyvizek, műemlékek miatt is - megérdemli a megkülönböztetett törődést.

ezután ebédszünet következett .

/folyt. kövm/

- 58 -
57

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 12. folyt./-ju

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitás a mai bkk 1. / faluvégi .../ számú hirre:

a 17. folytatás első bekezdésének első mondata helyesen a következő:

a tavalyi és méginkább az idei 5-5.5 százalékos reáljövedelem-növekedés meghaladja a iv. ötéves terv első két évében elért reáljövedelem-emelkedés mértékét. a magyar...

x x x

szünet után apró antal elnökletével folytatódott az ülés. szurdi istván belkereskedelmi miniszter emelkedett szólásra.

szurdi istván felszólalását mai bkk 2-es hírünkben közöltük, az embargót az alábbi javítások figyelembevételével fordítjuk:

az 1. folytatás 1. bekezdésének 10-11. sorában a szöveg helyesen: ... 7 milliárd forintot. az elmúlt években - a helyi...

az 1. folytatás utolsó bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen: ... 1973-ban 70-80 ezren bírtak nyaralóval...

a 2. folytatás 1. bekezdésének 6. sorában a szöveg helyesen: ... a 103-104 millió forintot. a számok...

a 2. folytatás 2. bekezdésének első és második sorában a szöveg helyesen: ... törvényeinket megtartva dolgozik. csekély ...

a 2. folytatás 3. bekezdésének 9-10. sorában a szöveg helyesen: ... körülbelül ezren üzemeltetnek. / az ezt követő szövegrész a bekezdés végéig kimarad! /

a 2. folytatás 4. bekezdésének 6. sorában a szöveg helyesen: ... szempontjából nem volt feltétlenül szükség...

a 3. folytatás 3. sorában a ,, megtiltotta,, szó helyett elfüggesztette irandó.

a 3. folytatás 2. bekezdésének 4. sorában a ,, kisiparos,, helyett kisiparosok irandó.

/ folyt. köv. /

16.05/ju

1615

- 58 -

bb .48. apad a tiszta szegednél

ksb/ie/il hgy

1974. június 27.

az elmúlt napokban hullott csapadék következtében a felső tiszán és a balparti mellékfolyókon kisebb árhullámok alakultak ki és lassítják a víz levonulását.

a tiszta vízszintje szegednél a keddi 807-ről csütörtökön délig - 784 centiméterre csökkent.

mintegy 180 kilométeres hosszú védvonalon tartanak harmadfoku készséget. a tartosan magas vízszint miatt továbbra is nagy figyelmet fordítanak az átázások a töltés rongálódások megelőzésére. csütörtökön hatezer ember vett részt a védekezésben. /mti/

--

bbm 49. a bkV

il hgy

1974. június 27.

értesíti az utazóközönséget, hogy június 27-én 13 órától a csillaghegy átkelő állomás, mederkotrás miatt megszűnik. az átkelő hajó a pünkösdi fürdő megállótól közlekedik. /mti/

--

bb.51. indiai szakszervezeti küldöttség budapesten

sl/pf/ok hgy

1974. június 27.

kiss károly, a szot alelnöke, csütörtökön a szot székházában fogadta az összindiai szakszervezeti kongresszus /aituc/ küldöttségét, amely a szot meghívására kamlapati roynak, az aituc főtanácsa tagjának vezetésével, a szakszervezetek tevékenységét tanulmányozza hazánkban. /mti/

18.25/ok

- 47 -

NA 1825

bbm 50. a mongol párt és kormányküldöttség látogatása a magyar optikai művekben - a magyar-mongol barátsági nagygyűlés

t bc/pf/il hgy

1974. június 27.

a mongol népköztársaság párt- és kormányküldöttsége, amely jumzsagijn cedenbal, a mongol népi forradalmi párt központi bizottságának első titkára, a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnökségének elnöke vezetésével hivatalos baráti látogatáson tartózkodik hazánkban, csütörtökön délután ellátogatott a magyar optikai művekbe. a küldöttséggel együtt volt a látogatáson kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, focs jenő, a minisztertanács elnöke, borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese, puja frigyos külügyminiszter, dr. berecz jános, az msmp kb külügyi osztályának vezetője, kádas istván, a magyar népköztársaság ulan-bator-i nagykövete.

a vendégeket megérkezésükkor dr. horgos gyula, kohó és gépipari miniszter, dr. tóth jános, a 12. kerületi pártbizottság első titkára, pozsonyi vilmos, a kerületi tanács elnöke, posch gyula a mom vezérigazgatója, suga jános, a pártbizottság titkára, szijj józsef, a szakszervezeti bizottság titkára, gerencsér géza, a kisz bizottság titkára fogadta, majd fiatalok világcsokrokkal köszöntötték a párt és kormányküldöttség tagjait.

az üdvözlések után a pártbizottság tanácstermében a vezérigazgató ismertette a gyár munkáját, fejlődését. elmondotta, hogy laboratóriumi műszerekből 1969 óta rendszeresen szállítanak a mongol népköztársaságba. a negyedik ötéves terv során a szovjetunióval és más szocialista országokkal együttműködve, megvalósították egy újabb termékcsoporthoz, a számítástechnikai eszközök gyártását. jelenleg hat termékcsoporthoz van, 160féle műszert gyártanak, s a termelés csaknem kétharmadát exportálják. a kivitel 70 százaléka a szovjetunióba és más szocialista országokba irányul. a laboratóriumi átszerelések után, tavaly megkezdték a szemüveglencsék szállítását is a mongol népköztársaságba.

a tájékoztató végén a vezérigazgató egy, a gyárban készült távcsövet ajándékozott a mongol párt és kormányküldöttség vezetőjének.

/folyt.köv./
18.30/il

- 48 -

NA 1840

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 13. folyt./-ju

a 3. folytatás 2. bekezdésének 7. sorában a ,, jogosulatlan,, szó helyett j o g t a l a n i randó.

a 3. folytatás 2. bekezdésének 7-8. sorában a szöveg helyesen: ... az illetékes tanácsoknak. ez ezt követő szövegrész k i m a r a d , a beszéd tovább így folytatódik: a magánkisiparosok felügyeleti szervével...

klaukó mátyás / békés m. 9 vk./ ,

megyei tanácselnök üdvözölte azokat az intézkedéseket, amelyeket az 1970-es árvíz után a minisztertanács tett a védelmi gátrendszerek fejlesztésére és megerősítésére. tavaly a vízügyi létesítmények fenntartási és felújítási kiadásaira 1 milliárd 663 millió forint jutott, 6.6 százalékkal több az előző évinél. ez az összeg az árvíz- és belvíz-védekezést, vízkár-elhárítást, valamint a vízügyi létesítmények fenntartását és felújítását szolgálta.

békés megyében a körösök gátjainak erősítése és korszerűsítése érdekében jelentős beruházást és fejlesztést eszközöltünk - mondotta. a körös-deltának víztározásra való felhasználása - a mostani árvíznél is - igazolta hogy e térségben a területek védelmét a töltés-erősítés mellett csak vésztározással lehet hatékonyan biztosítani. az utóbbi évek beruházásai nélkül a mostani árvíznek beláthatatlan következményei lehettek volna a körösök mentén, de az ország más területén is.

felidézte a képviselő, hogy június 14-15-én - főleg a fekete- és fehér-körösök mentén - igen súlyos volt a helyzet. a víz magassága meghaladta az 1970-es árvíz idején mért maximumot. a kritikus helyzet azonnali intézkedéseket követelt. igen rövid idő alatt meg kellett szervezni a deltában élő gyulai, valamint gyulavári-dénesmajor térségében levő lakosság gyors kitelepítését.

parancsoló követelmény területünkön az árvízvédelem biztonságának további fokozása, a körösök mentén élő lakosság élet- és vagyónvédelme, a teljes biztonságot nyújtó árvízvédelmi művek kiépítése. a képviselő kérte a kormányt, hogy tegyen további intézkedéseket a körösök árvízvédelmi rendszerének hosszabb távu, végleges, biztonságos megoldására. javasolta, hogy bizza meg az illetékes szerveket olyan árvízvédelmi biztonsági terv elkészítésével, amely magában foglalja a folyók árvízvédelmi töltéseinek erősítését, árvízi vésztározók létesítését.

/folyt.köv./

- 59 -

16.20 rj.

16 25

parlament

bkk. 4. /megkezdődött... 14. folyt./rj

klaukó mátyás megköszönte a fegyveres testületek, a honvédség, a rendőrség és munkásárség szervezett, aktív és gyors segítségét. elismeréssel szölt az országos és megyei vízügyi szervek vezetöinek, szakembereinek, és dolgozóinak fegyelmezett munkájáról, s ahkörösök mentén élő lakosság aktív támogatásáról is. elmondta, hogy a károkról pontos kép csak akkor alakul ki, amikor a deltából vissza vezetik a folyóba a vizet. az előzetes számítások szerint azonban komoly károk keletkeztek az ingó vagyonban, és a gyulai erdőgazdaság vadállományában. kerte, hogy a hajléktalanná vált, kilakoltatott lakosság megkülönböztetett segítségben és állami támogatásban részesüljön.

pusztai lászlóné /heves megye 1-es vk/

a heves megyei tanács erősáramu villamos szerelőipari vállalatának csoportvezetője a közművelődés feladatairól, gondjairól szólva emlékeztetett arra: amióta a x. kongresszuson a közművelődés legfontosabb politikai céljaként a munkásság és az ifjuság műveltségi színvonalának emelését jelölte meg, magasabbak az igények a közművelődés szolgáltatási jellegét, pedagógiai színvonalát illetően. a népművelők egy részeh azonban ma még sem politikai, sem a szakmai képzettség szempontjából nem felelnek meg a magasabb követelményeknek. heves megyében például a közművelődési intézmények szak-alkalmazotti munkakörben dolgozó 481 népművelője közül csak 155-en végzik munkájukat főfoglalkozásként. a megye közművelődési intézményeiben dolgozók 31 százaléka csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik, és a megye közművelődés munkásai közül csak 28 százaléknak van szakképesítése. kevesen vállalkoznak függetlenített népnevelői munkára, mert nincs még kellő rangja - a szakmán belül sem. javasolta a képviselő, hogy - az eddigi időszakos képzés helyett - a levelező tagozatokon is tegyék folyamatosá az egyetemi népművelő képzést az utánpótlás rendszeresebb biztosítására. felvetette, hogy esetleg a tanárképző főiskolák keretén belül kellene megoldani a népművelők képzését. ugyanakkor ez az oktatási forma magasabb szintű pedagógiai képzettséget is nyújtana. az egrí tanárképző főiskola szívesen vállalkozna arra, hogy - a szombathelyiek kísérletéhez hasonlóan, egy tárggyal párosítva - megindítsa a magasabb színvonalu népművelő-képzést.

pusztai lászlóné kitért arra, hogy a művelődésügyi minisztériumnak a tanácsi könyvtárak fejlesztéséről kiadott irányelvei összhangban vannak a településhálózat-fejlesztés elveivel és

lakosság növekvő kulturális szükségleteivel. az irányelveknek megfelelő fejlesztést azonban a központi tervezésben is érvényesíteni kellene, mert a könyvtárak működési színvonala nem lehet csupán annak függvénye, hogy a fenntartásukról gondoskodó tanács tud-e, képes-e más területekről pénzüsszegeket átcsoportosítani megfelelő működésük biztosítására.

/folyt.köv./

16.30 rj

- 60 -

parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 15. folyt./rj

molnár istván /bács-kiskun m, 16. vk./

a kalocsai sütőipari vállalat igazgatója örvendetes tényként nyugtázta, hogy az elmúlt esztendőben a tervezettnél jobban, gyorsabban fejlődött a népgazdaság, javult a munka hatékonysága, szervezettebb volt az erőforrások kihasználása, s a többletá-csaknem egészében a termelékenység emelkedésének volt köszönhető.

a népgazdaság egészével összhangban fejlődött bács-kiskun megye is, sőt az országársz egyik-másik üzeme, vállalata, termelőszövetkezete a népgazdasági átlagnál is jobban dolgozott, gazdálkodott. a megye tanácsai bevételi többlettel zárták az évet, eleget tudtak tennigazdasági, kulturális, egészségügyi ellátási feladatoknak. a megyében sok még a tennivaló a szakmunkásképzés feltételeinek javításáért. a tanyavilág apró, szétszórt, egymástól nagy távolságra fekvő településein diákkollégiumok segítik az általános iskolák felső tagozatait, s korszerű, audiovizuális szemléltető eszközökkel segítik az alsó tagozatos oktatást. a leendő szakmunkások kollégiumi elhelyezése azonban még megoldatlan, jóllehet e téren mind szelsebb társadalmi összefogás van kibontakozóban. a megye szakmunkástanulóinak ma még mindössze 7.4 százaléka kollégiumi lakó, s arányuk 1975 végére sem emelkedik 10 százalék fölé. az ötödik ötéves tervben 1200 személyes szakmunkástanuló kollégiumot kellene megépíteni - a képviselő ehhez kért központi segítséget, támogatást. a bács-kiskun megyei fiatalokban is megvan a tanulási kedv, a továbbképzés iránti igény, sok szülő azonban nem engedi gyerekeit nagy távolságokról bejárni. nem szabad elkallódni hagyni a sok jó képességű fiatalot, már csak azért sem, mert az országárszben sok településen már most kevés a szakképzett munkás.

szóvá tette a képviselő, hogy egy-egy beruházásnál gyakran több pénzt és figyelmet fordítanak az épületek küllemére, mint a technológiák, a munkafolyamatok korszerűsítésére, fejlesztésére. eredményeink egyik záloga a technológiai fejlesztés, az üzem- és munkaszervezés. a gazdaságtalan termékek visszaszorítására, a termékserkezet változtatására vonatkozó intézkedéseket azonban sok helyen rendkívül leegyszerűsítik: abbahagyják a veszteséges cikk gyártását. még akkor is, ha arra a lakoságnak nagy szüksége lenne. pedig a helyes út: a belső tartalékok feltárása, a jobb üzem- és munkaszervezés, a veszteséges munkafolyamat kiküszöbölése, a gazdálkodás javítása.

/folyt.köv./

16.50 rj

17⁰⁰

- 61 -

parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 16. folyt./rj

csörgits józsef olajbányász furómester /zala m, 3. vk./

hangsúlyozta, hogy a munkáspolitikai gyakorlati alkalmazását is jól tükrözik az 1973. évi zárszámadás adatai. a munkások és a többgyermekes családok helyzetének javulását mutatják például a lakosság jövedelmi arányainak változásai. a költségvetési kiadások átlagánál nagyobb mértékben növekedtek a szociális, egészségügyi, kulturális célokra fordított összegek, s ez - amint a képviselő elmondta - a dolgozók helyeslésével találkozott.

a képviselő szövege az olajbányászok munkasikereiről és életkörülményeinek javulásáról is. elmondta, hogy tavaly 410 ezer tonna olajat termeltek. ezzel mérsékeltek a természetes hozamapadás következtében felszínre hozható olajmenyiség csökkenő tendenciáját. a továbbiakban a termelési szint tartására, lehetséges növelésére törekcsenek, s ehhez támogatást is kapnak az idei költségvetésből. az olajbányászok anyagi helyzetét javította, hogy az elmúlt esztendőben - központi és saját bérfejlesztés nyomán - több mint 12 százalékkal emelkedett a bérük. számos munkáslakást építettek részükre az utóbbi időben, ám több községben, így a hagyományos olajmunkás-települések közül gellénházán, bázakerettyén és lovásziban még távolról sincsenek megoldva a munkások lakásgondjai. a pártkongresszus és a felszabadulási évforduló tiszteletére az olajbányászok munkafelajánlásaikkal és önként vállalt többlettermelésükkel mintegy 30 millió forint megtakarítását határozták el, s 34 ezer óra társadalmi munkát végeznek a brigádok.

rétei lőrincz /komárom m., 7. vk./

a dorogi bányagépgyártó és javító üzem vezetője komárom megye gazdaságának a fejlődéséről szólva elmondotta: az ipari termelés növekedése - főleg a széntermelés visszafejlesztése miatt - valamelyest elmaradt az országos ütemtől. a megye iparának szerkezeti arányait elsősorban az országos viszonylatban is jelentős szénterőhelyek határozták meg. a visszafejlesztés folytán a megye széntermelésének az országoshoz mért aránya 30 százalékról 25 százalékra csökkent. a termelés tatabányán és oroslányban 20-20 százalékkal, dorogon körülbelül 60 százalékkal csökkent.

/folyt.köv./

17.00 rj

17¹⁰

- 62 -

parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 17. folyt./rj

hangsúlyozta a képviselő, hogy az energiaszerkezet korszerűsítésével teljes mértékben egyetért, a széntermelés jövőjének elbírálása szempontjából azonban nem lehet közömbös, hogy az olaj és olajszármazékok ára a világpiacon jelentősen emelkedett. figyelemztető tény azonban, hogy szénterőbányászat csak - jelenlegi műszaki helyzetében - képtelen lenne a terv előirányzatnál magasabb termeléssel részt venni egy esetleg bekövetkező energiahiány enyhítésében.

a magyar szénterőbányászatnak szinte nemzeti kincs-számba menő szakmunkás-gárdája van, amely esetlegesen nagyobb feladatok végrehajtására is képes. utánpótlás azonban már nincs. a vajúrok átlagos életkora pedig 40 év fölé emelkedett. a képviselő arra kérte az illetékeseket, hogy az v. ötéves tervjavaslatban hangsúlyozottan kapjon helyet a szénterőbányászat fejlesztése. s fejlesztés során építsék ki a márkushegyi, a nagyegyházi és a lencsehegyi bányauzemeket, és a -lehetőségekhez mérten - oldják meg a dorogi szénterőmedence gondjait is.

szünet következett, majd varga gáborné vette át az elnöklést.

dr. bodnár ferenc /borsod megye 23. sz. vk./

központi bizottság tagja, a megyei pártbizottság első titkára elmondotta: tavaly a megyében 11 milliárd forint értékű beruházás valósult meg, 33 százalékkal több, mint egy évvel korábban. nagy gond azonban, hogy a munkák nem haladtak elég tervszerűen. a kiemelt beruházások éves feladatait csak 80 százalékban teljesítették. javult viszont a beruházások előkészítettsége, jobb éva beruházó, a tervező és a kivitelező vállalatok együttműködési készsége. erősödött a beruházási fegyelem, gyakrabban alkalmazzák a korszerű beruházás-szervezési eljárásokat és több nagy beruházásnál számottevően csökkent a tervezett kivitelezési idő. ujkéletű probléma, hogy az építőipari és a technológiai szerelő-kapacitás fejlődése még jóval elmarad a növekvő követelményektől.

dr. bodnár ferenc a továbbiakban beszámolt arról, hogy kedvezően alakult a megyében a legfontosabb tanácsi feladat, a lakásépítési terv teljesítése. várható, hogy a iv. ötéves tervidőszak végére túlteljesítik az előirányzatokat. most az okoz gondot, hogy kevés a megfelelően előkészített előkészített terület. érezhetőek még annak következményei, hogy a korszerű házgyári technológiára sok tekintetben nem készült fel kellően az építőipar. a gyors panel-szerelést általában késedelemmel követi a szakipari munka, amelyhez a megye építőipari vállalatainak nincs elég szakembere és korszerű technikai eszköze.

/folyt.köv./

17.30 rj

- 63 -

parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 18. folyt./rj

vv sok baj van a kapcsolódó létesítményekkel. hagyományos technológiával nem vállal munkát az építőipar. korszerű technológia pedig a szociális létesítmények építésére nincs, vagy csak rendkívül költséges megoldással. dr. bodnár ferenc kifejtette, hogy az 1973. évi állami költségvetés bevételei a múlt évben megtermelt nemzeti jövedelem kétharmadát teszik ki, ami a korábbiaknál magasabb arány. a költségvetési bevételeknek és kiadásoknak a nemzeti jövedelem növekedési ütemét meghaladó mértékű emelkedése azonban nem kedvező és nem is szükségszerű. a költségvetési kiadások növekedésében részük van a termelési és fogyasztási támogatásoknak, illetve a világpiacon átváltozások kedvezőtlen hazai hatása ellensúlyozásának. meg kellene vizsgálni, hogy - a költségvetés ilyen jellegű további terhelése helyett - nem lenne-e előnyösebb és hatékonyabb, ha a következő tervidőszakban erre a célra más eszközöket alkalmaznánk. ezzel jelentősen csökkenteni lehetne a különböző konkrét, vagy gazdaságpolitikai célok megvalósításához szükséges egyedi döntések számát, s így a szabályozás általános jellege is jobban érvényesülne, erősödne.

dr. dömötör jános / csongrád megye 14 vk./

a hódmezővásárhelyi tornyai jános múzeum igazgatója a köztéri szobrokra, az épülethez kapcsolódó művészeti alkotásokra fordított kiadásokkal foglalkozott. az emlékművek, szobrok, térplasztikák, freskók, mozaikok és kerámiaképek naponta millióknak nyújtanak élményt, s meghatározzák környezetük esztétikai hatását.

eredetileg az építési beruházások összegének két ezrelékét, később 1,4 ezrelékét fordították erre a célra. körülbelül 15 éve egy összegben, 20 millió forintban határozták meg az erre költendő pénzt, a summa azóta sem változott. pedig e húszmillió több mint kétharmada már a kivitelezés költsége s csak egyharmada alkotói tiszteletdíj. a felhasznált anyagok jórésze importból származik, áruk erőteljesen emelkedik, így a rendelkezésre álló pénzből mind kevesebb alkotásra telik. környezetünk esztétikusabbá tételének lehetősége tehát éppen akkor szűkül, amikor minden eddiginél több lakást építünk, s - a technológiából adódóan - nem a legváltozatosabb formában. a gyakran egyhangu környezetet, monoton utcaképet éppen a képzőművészeti alkotások oldják-oldanak fel. indokolt tehát, hogy az eddiginél több pénz jusson közttereink, új lakóépületeink díszítésére.

/ folyt. köv./

19.10/ju

NA 1920

- 64 -

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 19. folyt./-ju

a képviselő a továbbiakban hódmezővásárhely, illetve a mezővárosi fejlődésen tuljuttott alföldi települések érdekében javasolta: az ötödik ötéves terv lakásépítési terveinek összeállításakor fokozottan vegyék figyelembe a települések sajátos adottságait. nem elég ugyanis csupán arra ügyelni, hogy száz lakásra hány lakos jut; számolni kell azzal is, hogy milyen a meglévő lakásállomány műszaki összetétele, az öreg vályogházak aránya, a lakások nagysága. a tervezés módjának ilyen és más szempontból történő bővítése, finomítása realisabbá teszi a számításokat.

nics jános / fejr megye, 9 vk./,

a dunai vasmű üzemvezetője megelegedéssel állapította meg, hogy az elmúlt évben gazdaságunk fejlődése kiegyensúlyozottabb volt, mint az azt megelőző esztendőben. ezt az országos és helyi tapasztalatok egyaránt alátámasztják. külön örvendetes, hogy az eredmények javulása jórészt a termelékenység növekedésének köszönhető.

a termelés, a gazdálkodás eredményessége tovább növelhető, ha minden területen sikerül megtalálni a legjobb arányokat a centralizálás, és a decentralizálás között. sok tapasztalat van arra, hogy ezen a területen koránt sincs minden rendben. ha az üzemek és üzemrészek tevékenysége szorosabban kötődik a központi elgondolásokhoz, még szervezesebben illeszkedik az országos elképzelésekhez - feltétlenül gyorsabb ütemű lehet iparunk, egész népgazdaságunk előrehaladása. hozzáfűzte: természetesen senki sem gondolja, hogy vissza kellene térni a ,,mindent felülről várásra,, a tulközpontosítás helyi kezdeményezéseket megkötő gyakorlatához.

kitért arra is, hogy egy sor területen, egy sor szakmában változatlanul komoly munkaerőgondokkal küzdenek a vállalatok. a hiányszakmák népszerűsítése, a felvilágosító munka nem lebecsülhető tényező e gondok leküzdésében, ezt azonban össze kellene kapcsolni az anyagi ösztönzéssel, a munkaerőgondokkal küzdő területeken tehát az anyagi eszközöket fokozottabban kellene felhasználni arra, hogy megfelelő számban és mennyiségben álljon rendelkezésre munkaerő.

/ folyt. köv./

19.13/ju

NA 1920

- 65 -

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 20. folyt./-ju

a képviselő befejezésül arról szólt, hogy a munkásosztály - így szűkebb pátriájának munkássága is - tetteivel tanúsítja egyetértését a párt politikájával, a szocialista építés céljaival. dunaujvárosban hazánk felszabadulásának 30. évfordulója, és a XI. pártkongresszus tiszteletére nagymértékű munkaverseny-mozgalom bontakozott ki, amelynek jelentőségét és időszerűségét az is növeli, hogy a város jövőre ünnepli fennállásának negyedszázados évfordulóját.

németh istván / baranya megye, 6.vk./,

a bicsérdi általános iskola igazgatója arról beszélt, hogy jelenleg hazánkban megközelítőleg másfél millió ember él apró falvakban és tanyákon. e sajátos településhálózat jellemzi baranya megyét: 1970 elején itt csaknem 170 olyan községet tartottak nyilván, amelyben a lakosság száma nem érte el az ötszázat, a községek felében pedig még a 300-at sem. az aprófalvas településszerkezet igen sok gondot okoz a megyének, mert a népesség száma határt szab az intézmények, létesítmények telepítési lehetőségeinek is. a kis falvakban az alapvető egészségügyi intézmények közül nem lehet bölcsődét, gyógyszertárat, körzeti orvosi rendelőt létesíteni, mert a községek többségében kevesebb ember él, mint amennyi az országos normák alapján ezek működéséhez szükséges lenne.

hasonló okokra vezethetők vissza az apró falvak oktatási problémái is. a községekben az alacsony lélekszám miatt nem lehet óvodát építeni; itt a legtöbb a képesítés nélküli nevelő, és az iskolák felszereltsége is rendkívül hiányos. nincsenek napközök, tanulószobák és nem lehetséges a szakosított tantervű osztályok szervezése sem.

az apró falvakban élő lakosság jelentős részének ellátottsága rosszabb az átlagosnál, és a kis népességszám, valamint a gazdasági szempontok a jövőben sem teszik lehetővé az ellátottság színvonalának lényeges javítását. ennek ellenére baranya megye vezetői az utóbbi években több intézkedést tettek a kis falvakban élő lakosság életkörülményeinek javítására. egyebek között körzeti faluközpontokat jelöltek ki, s 1976-ig befejeződik az ennek alapján megtervezett bekötőút-program megvalósítása, amellyel 135 apró baranya megyei települést kapcsolnak be az ország vérkeringésébe.

/ folyt. köv./

19.22/ju

- 66 -

M 1920
L

kzz

parlament

bkk 4. / megkezdődött ... 21. folyt./-ju

mindenekelőtt arra törekednek, hogy a centrumközségek közlekedése, iskolája, kereskedelmi ellátása és művelődési lehetőségei javuljanak. sok környéken azonban csak az ipartelepítés segíthet. ehhez azonban a megye anyagi ereje kevés. a képviselő kérte a kormányt, hogy a központi iparfejlesztési alapból segítse az aprófalvas területek problémáinak megoldását.

inokai jános / budapest 2. vk./,

a kgm tervező irodáinak igazgatója egyebek között az anyagmozgatás korszerűsítésével foglalkozott. rámutatott: a korszerű és gazdaságos termelés alapfeltétele, hogy a termelési célt szolgáló fő- és segéd folyamatok összehangolt, egységes technológiai rendszert alkossanak. népgazdaságunk ipari ágazataiban az anyagmozgatás technológiája lényegesen elmaradt a gyártási folyamatok szintjétől, s egyre inkább a termelés korszerűsítésének gátjává válik.

hazánkban jelenleg több mint egymillióan foglalkoznak anyagmozgatással, korántsem mindegy tehát, hogy sikerül-e egy részüket - e tevékenységtől megszabadítva - termelőmunkába állítani. megfelelő gépesítéssel a következő 15 év alatt számuk 180-240 ezerrel csökkenthető lenne. a gépesítést elősegítő fejlesztésre a jövőben több saját pénzük, hitelük lesz a vállalatoknak. feltétlenül szükséges viszont az anyagmozgató berendezések fejlesztésének, tervezésének és gyártásának rendezése, mert olyan sűrűn változnak a munkavédelmi előírások és szabványok, hogy a tervezők nem tudják nyommon követni a módosító rendelkezéseket. egységet kell teremteni, ki kell alakítani az itthon gyártható anyagmozgató és rakatári berendezések ,, családját,,.

a képviselő arra is felhívta a figyelmet, hogy korábban a termékek gyártása, csomagolása, rakodása és szállítása egymástól még elkülöníthető tevékenység volt, a jövőben erre egységes ,, mozgásrendszert,, kell kialakítani. az e téren eddig elért eredményekkel nem lehetünk elégedettek, gyorsítani kellene a kgst országok hasonló fejlesztési terveinek egyeztetését. inokai jános úgy vélte, hogy előnyös volna a kgst országok mozgató, rakodó, csomagológép gyártásába még fokozottabban bekapcsolódni.

/ folyt. köv./

19.30/ju

- 67 -

M 1920

parlament

bkk. 4. / megkezdődött...22. folyt./rj

a törvényjavaslat vitájában több képviselő nem jelentkezett hozzászólásra, ezért az elnöklő varga gáborné faluvégi lajos

pénzügyminiszternek adta meg a szót, aki összefoglalta a tanácskozás tapasztalatait, s válaszolt a felszólalásokra.

- a hozzászólások egyöntetűen alátámasztották azt a kormányzati megállapítást, hogy az 1973-as esztendő a tervek teljesítését és a költségvetés végrehajtását illetően eredményes időszak volt, nagy lépést tettünk előre a negyedik ötéves terv végrehajtásában - mondta. hozzáfűzte, hogy a kormány a parlamenti vitában elhangzott észrevételeket, javaslatokat - a gyakorlatnak megfelelően - tüzetesen megvizsgálja, a szükséges intézkedéseket megteszi, s erről az érintett képviselőket értesíti.

részletesebben foglalkozott néhány javaslattal, amely részben a parlamenti vitában, részben a bizottsági üléseken nagyobb hangsúlyt kapott, s az ötödik ötéves terv előkészítése szempontjából különösen jelentős. ezek közé tartoznak a demográfiai helyzettel összefüggő indítványok. való igaz, hogy a különféle politikai és gazdasági - közöttük pénzügyi és szociális - intézkedések nyomán demográfiai szempontból kedvező kép bontakozik ki. jelenleg például 23.000-rel többen veszik igénybe a gyermekgondozási segítséget, mint egy évvel ezelőtt, s az élveszületések száma ez év első felében, az elmúlt esztendőhöz viszonyítva, több mint 9 százalékkal növekedett. ezek a nagyon kedvezőnek mondható - bár kezdeti - eredmények feladatunkká teszik, hogy a demográfiai viszonyok alakulását továbbra is nagyon gondosan elemezzük, következő ötéves tervünk előkészítésénél a tapasztalatokat felhasználjuk, s a szükséges intézkedéseket megtegyük a gyermekintézmények fejlesztésére, bizonyos szociális intézkedésekre.

a pénzügyminiszter egyetértett a képviselőknek azzal a kérésével, hogy a vállalatok minél több támpontot kapjanak a következő ötéves terv előkészítéséhez. megjegyezte azonban, hogy a következő ötéves terv előirányzatait - a termelést, a beruházásokat, a nemzetközi kapcsolatokat, a munkaerőt és egyéb összefüggéseket illetően csak fokozatosan haladva, a népgazdasági tervezés és a vállalati tevékenység oldaláról egyaránt vizsgálva lehet meghatározni. sok olyan támpontunk van már, amelyeket a vállalatok figyelmébe ajánlhatunk - mondotta.

/folyt.köv./
19.40 rj

M 20⁴

parlament

bkk. 4. / megkezdődött...23. folyt./rj

ilyen többek között a termelői árak változása, amely például a nyersanyag-árarányok tekintetében előremutató, s amit alapul lehet venni. az irányítási, a szabályozó rendszert illetően lényeges és alapvető változással nem kell számítaniuk a vállalatoknak. a terv előkészítését tekintve azonban az év végén a szükséges vizsgálatok és jóváhagyások után tudnak az országos tervhivatal és a kormány illetékes szervei konkrét irányelveket adni a vállalati tervezéshez. ezek az irányelvek már pontosabb eligazítást nyújtanak, s az ágazat-politikai irányelvekkel együtt tervekké formálhatók lesznek.

ezzel kapcsolatban megemlítette, hogy a gazdasági együttműködésben összetettebb időszakhoz, az integrációs fejlődés magasabb fokához érkezünk el. nem volna szerencsés, ha a nemzetközi termelési együttműködés kérdéseinek, a külkereskedelemmel összefüggő közgazdasági feltételek, stb. tisztázása nélkül nagyon „előreszaladnánk”, a részletes tervezésben. ezzel csak bizonytalanságot okoznánk. a következő félév tehát az ötödik ötéves terv előkészítése szempontjából bizonyosan sok olyan támpontot ad majd a vállalatoknak, amelyek alapján biztonságosabbá tehetik fejlesztési, termelési politikájukat.

kitért a pénzügyminiszter azokra a felszólalásokra, amelyek az elmaradottabb területek gyorsabb ütemű fejlesztését szorgalmazták. hangsúlyozta, hogy a meglévő különbségek kiegyenlítését a következő években is fontos feladatának tekinti a kormányzat. az ehhez szükséges feltételeket biztosítják, igyekeznek megoldást találni a kedvezőtlen adottságú szövetkezetek problémáira is. é az erre vonatkozó szélesebb körű intézkedési programot a kormány előreláthatóan a következő negyedévben nyilvánosságra hozza.

a továbbiakban aláhuzta: rendkívül fontos a rendelkezésre álló kapacitások teljesebb kihasználása. jelenleg - amikor a beruházások terén előrehaladunk, amikor a korábbinál sokkal nagyobb hányadban szerzünk be gépeket - az eszközök kihasználását akkor is mindenképpen napirenden kellene tartanunk, ha e területen minden rendben volna.

/folyt.köv./

20.15 rj

M 20⁴⁰

parlament

bkk. 4. / megkezdődött...24. folyt./rj

ha olyan üzemek, amelyek termékei általában keresettek a népgazdaságban, arról panaszkodnak, hogy nincs rendelésük, ott az üzemmel valami baj van. ha az üzemnek van rendelése, s megvan a szükséges berendezése, de a gépek a megengedettnél többet állnak, ott a szervezéssel van probléma. ez a dolog lényege. ilyen feltételek esetén nincsenek olyan objektív nehézségek, amelyeket ne lehetne legyőzni. ez a szándékunk, ezt szeretnénk elérni.

- mindez nem vonatkoztatható el munkaerő-helyzetünktől. olyan időszakban, amikor számos népgazdasági ágban - a közlekedésben, a belkereskedelemben és a szolgáltatás több területén - munka-időcsökkentést vezetünk illetve vezetünk be, különösen fontos, hogy a szervezeti intézkedések, a kapacitás-kihasználás, a relatív munkaerő csökkentés, a szállítás, a rakodás gépesítése újabb lendületet kapjon, mert különben további feszültségek keletkeznek.

a körös menti árvizről szólva hangsúlyozta: a kormány eddig is növekvő mértékben biztosított eszközöket az árvízvédelemre. nem késlekedett és a jövőben sem fog késlekedni a helyreállításban sem, amint ezt az ott élő lakosság joggal el is várja. bejelentette, hogy a kormány úgy döntött: az árvízvédelmi gátak erősítésére előirányzott összegeket felemeli. elismeréssel szólt az árvíz sújtotta területeken élő lakosság, s mindenekelőtt a felelős vizügyi szervek, továbbá a honvédség szerveinek eredményes, jó együttműködését. a kormány nevében elismerését fejezte ki mindazoknak, akik a veszély idején helytálltak.

befejezésül a pénzügyminiszter kiemelte, hogy az idei első félévben jó gazdasági eredmények születtek. kívánatos volna - fűzte hozzá - hogy ilyen munka jellemezze az év hátralevő részét és a következő esztendő. ez a iv. ötéves terv teljesítését jelentené, s egyben a jövőbeli bővebb trvidőszak jó előkészítését, szocialista társadalmunk továbbfejlődésének még szilárdabb megalapozását.

a pénzügyminiszter kérte az országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot változtatás nélkül fogadja el.

/folyt.köv./

20.30 rj

- 70 -

N 2040

parlament

bkk. 4. / megkezdődött... 25. folyt./rj

a pénzügyminiszter válasza után szavazás következett. az országgyűlés a Magyar népköztársaság 1973. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentést általánosságban és részleteiben, a benyújtott eredeti szöveg szerint egyhangulag elfogadta.

a csütörtöki tanácskozás ezzel véget ért. pénteken a könnyüipari miniszter beszámolójának megvitatásával folytatja munkáját az országgyűlés.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

v javítások a maibkk 4. /megkezdődött.../számu hirre:

a 14. folytatás első bekezdésének /pusztai Lászlóné felszólalása/ harmadik sorában a szöveg helyesen: amióta a x. kongresszus a

közművelődés legfontosabb...

a 16. folytatáson a második képviselő neve helyesen: rétei Lőrinc /z nélkül/.

a 17. folyt. ötödik sorában a szöveg helyesen: ...tény azonban, hogy szénbányászatunk -jelenlegi műszaki...

a 17. folyt. első bekezdésének /a magyar szénbányászatnak.../ hetedik sorában a szöveg helyesen: ...a nagyegyházi ée a lencsehegyi ii. bányüzemeket...

a 17. folytatás második bekezdésének /dr. bodnár ferenc.../ 7.-8. sorában a szöveg helyesen: ..javult viszont a beruházások előkészítettsége, jobb a beruházó, a tervező....

a 24. folytatás 2. bekezdésének /a körösmenti.../ 8.-9. sorában a szöveg : ...eredményes, jó együttműködéséről . a kormány nevében...

/mti/

--

20.38 rj

- 71 -

N 7040

bb. 50./ a mongol 1. folyt./ 11

jumzsagijn cedenbal örömét fejezte ki, hogy olyan magyar üzembe látogathatott el, amely közvetlen kapcsolatban áll hazájával. a mongol párt első titkára jókívánságait tolmácsolta a gyár dolgozóinak, sikereket kívánt munkájukban, majd a látogatás emlékére, a mongol forradalom vezérét, szuhe batort abrázoló faliszőnyeget, a mongol nép életét szemléltető festményt és a mongol-magyar barátságot jelképező zászlót nyújtott át a vezérigazgatónak.

ezt követően a vendégek megtekintettek több üzemet, ahol számítástechnikai berendezéseket, alkatrészeket készítenek, illetve szerelnek össze és speciális szerszámokat gyártanak.

az üzemlátogatást követően a vendégek magyar-mongol barátsági nagygyűlésen találkoztak a dolgozókkal a mom szakasits árpád művelődési házában.

a nagygyűlés elnökségében foglalt helyet jumzsagijn cedenbal, s a mongol párt- és kormányküldöttség tagjai: zsambin batmonh, a mongol népi forradalmi párt politikai bizottságának tagja, a mongol minisztertanács elnöke, tumenbajarin ragcsa, a mongol népi forradalmi párt politikai bizottságának póttagja, a minisztertanács első elnökhelyettese, a mongol-magyar gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság mongol tagozatának elnöke, valamint dumagijn szodnom, a minisztertanács elnökhelyettese, az állami tervbizottság elnöke, lodongijn rincsin külügyminiszter, p. sagdarszuren, a mongol népköztársaság budapesti nagykövete, a mongol népi forradalmi párt kb tagjai.

a nagygyűlés elnökségében foglalt helyet kádár jános, losonczy pál, fock jeno, borbándi jános, dr. horgos gyula, puja fri-gyes, szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke, dr. berecz jános, kádas istván, továbbá a kerület, a mom vezetői és a gyár több kiváló dolgozója.

a termet megtöltő sokszáz dolgozó meleg ünneplésben részesítette, hosszas tapssal köszöntötte a magyar és a mongol államférfiakat. felcsendült a mongol és a magyar himnusz, majd katonaimre, a budapesti pártbizottság első titkára nyitotta meg a barátsági nagygyűlést.

x x x
/folyt.köv./
18.35/11

- 49 -

M-18¹⁰

kbb.52. időjárásjelentés

mmé/ok hgy

1974. június 27.

a meteorológiai intézet jelenti 19 órakor:

zaporok, zivatarok:

várható időjárás péntek estig:

többnyire erősen felhős idő, sokfelé esővel, zivatarral. mérsékelt, időnként megélénkülő, néhány helyen átmenetileg megerősödő déli délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 25 fok körül./mt1/

bb. 53. a szíriai béketanács küldöttsége magyarországon

1l hgy

1974. június 27.

az országos béketanács meghívására csütörtökön hazánkba érkezett a szíriai béketanács küldöttsége: wafik arnous parlamenti képviselő, a szíriai béketanács végrehajtó bizottságának tagja, abdelmejid toujar parlamenti képviselő, és varoujan salatian, a szíriai béketanács elnökségének tagjai, valamint nazem kaddour a szíriai béketanács tagja. megbeszéléseket folytatnak az országos béketanács vezetőivel, az együttműködésről és az arab népek iránti szolidaritás kérdéseiről./mt1/

..-

szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 11. számú /kádár jános beszéde című / hírünkre a következő javításokat adjuk:

az első folytatás második bekezdése helyesen a következőképpen kezdődik:

a legfontosabb, hogy mostani tárgyalásainkon is...

ugyanennek a bekezdésnek az alulról számított negyedik sorában a szöveg helyesen:

...országainkban folyó szocialista építőmunkának, kétoldalu kapcsolatainknak és azokon túlmenően...

a harmadik folytatás harmadik bekezdésének harmadik sorától a szöveg helyesen:

...záloga, hogy politikai főirányvonalunk helyes, töretlen és élvezzi népünk bizalmát és támogatását. van szilárd ...

/folyt.köv./

- 50 -

NA 2012

szerkesztőségek figyelmébe folyt./1l

a negyedik folytatás első bekezdésének második sorától a szöveg helyesen:

...küzdő népeket; nem akadályozhatja közös cselekvésünket együttes fellépésünket. a magyar...

a negyedik folytatás utolsó bekezdésében az alulról számított negyedik sorban a szöveg helyesen:

...és együttműködésünket, hogy mindkettőnket mély...

az ötödik folytatás utolsó bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen:)

... amely máris kedvező hatást...

a hetedik folytatás első bekezdése helyett kérjük a szerkesztőségeket a következő szöveget használni fel:

a nemzetközi helyzetet különösképpen az ázsiai népek szabadságharcát hátrányosan befolyásolja a mai pekingi vezetés szovjetellenes, a nemzetközi enyhülés ellen irányuló külpolitikája. a maoista politika mind nyiltabban a legreakciósabb imperialista körökkel paktál, s azok malmára hajtja a vizet. a nemzetközi haladás a béke és a biztonság, valamint a népek és a forradalmi mozgalmak érdekei egyaránt szükségessé teszik, hogy minél nagyobb egyetemesen lépünk fel a káros maoista irányzattal szemben.

mi forrón üdvözöljük és támogatjuk a mongol népi...

a hetedik folytatás harmadik bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen..., s minden haladó, imperialista ellenes, békeszerető...

a fenti javítások figyelembevételével a beszéd szövegének embargóját feloldjuk!!

..-

NA 2015

- 51 -

bb. 50. / a mongol 2. folyt./ 1l

katona imre hangsúlyozta, hogy népünket szoros szálak kötik össze a mongol néppel, mert közösen céljaink, törekvéseink, örömeink és gondjaink. barátságunk állandóan erősödik és fejlődik: ez kifejezésre jut a bővülő gazdasági tudományos és kulturális kapcsolatokban, pártjainknak és kormányainknak a nemzetközi munkásmozgalom, az emberi haladás érdekében történő közös fellépésében a mongol és a magyar dolgozók közös munkájában.

katona imre ezután ismertette azt a táviratot, amelyet a harhorini négy állványos malom rekonstrukcióján dolgozó mongol és magyar munkások nevében a mongol és a magyar párt és kormány vezetőihez intézett jótanács üzemi párttitkár, lhászav az üzemigazgatója és nagy jános magyar szerelés-vezető főmérnök. az üzem mongol-magyar munkás kollektívájának kommunista üdvözlését küldték s jelentették hogy június 26-ig felújítási vállalatukat 110 százalékra teljesítették. a malomkombinát 1974. első féléves tervét 20 nappal a határidő előtt valósította meg. további felajánlasként vállalták hogy az 1974-es tervet 600 tonna kifogástalan minőségű liszttel túlteljesítik.

a megnyitó után kádár jános mondott beszédet./bb. 11-es sz. anyagunkban közöltük./

kádár jános után jumzsagijn cedenbal szólt a nagygyűlés részvevőjéhez.

/jumzsagijn cedenbal beszédét mai bb. 12. kiadásunkban közöltük./

kádár jános és jumzsagijn cedenbal beszédét sűrűn szakította meg a lelkes taps és a nagygyűlés részvevői hosszan éltették a két nép testvéri barátságát.

katona imre záró szavaiban hangsúlyozta: a nagygyűlés izzó hangulata is kifejezésre jutatta a magyar kommunisták, dolgozó népünk baráti érzelmeit, tiszteletét és megbecsülését a szocializmust építő mongol nép iránt.

a magyar-mongol barátsági nagygyűlés az internacionale elnevelésével ért véget./mti/

--

- 52 -

19.55/1l

M 20²⁰

szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 12. számú hírünk /cedenbal beszéd/ szövegére a következő javításokat adjuk:

a második bekezdés helyesen így hangzik:

- ugyancsak szeretnénk őszinte hálánkat kifejezni kádár jános elvtársnak és a többi elvtársnak a meleg, baráti szavakért és üdvözlésért, s a barátságért, amellyel a mongol népről, pártunkról és országunkról szóltak.

az első folytatás első bekezdésének alulról számított negyedik sorában a szöveg helyesen:

...következésképpen h a r c o l n a k a mongol-magyar...

az első folytatás második bekezdésének alulról számított harmadik sorában a szöveg helyesen: látjuk, hogy a dolgozó magyar nép....

a második folytatás ötödik bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ...jólléte és szellemi g a z d a g s á g a .

a harmadik folytatás második bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ...és bővítésének ü g y é h e z .

a harmadik folytatás negyedik bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen: ...legnagyobb biokombinátja és a darhany huskombinát.

a negyedik folytatás utolsó bekezdése helyesen így kezdődik:

mint a kgst 25 éves....

az ötödik folytatás második bekezdése helyett kérjük felhasználni a következő szöveget:

a szocialista országok növekvő ereje, összeforrottságuk és egyeztetett politikájuk óriási hatást gyakorol a nemzetközi kapcsolatokra, a békés fejlődés egészére. teljesen nyilvánvaló, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetet jellemző pozitív változások a testvéri szocialista országok béke-kezdeményezéseinek, aktív erőfeszítéseinek révén váltak lehetővé, s a szovjetunió kommunista pártja 24. kongresszusán kidolgozott hatalmas békeprogram sikeres megvalósításának köszönhető.

/folyt.köv./

- 53 -

20.00/1l

M 20²⁰

a szerkesztőségek figyelmébe folyt./ il

a hetedik folytatás első bekezdésének alulról számított negyedik sorában a szöveg helyesen: ...mozambikban, továbbá a bissau-guinea köztársaságban...

a hetedik folytatás harmadik bekezdésének harmadik sorától a szöveg helyesen: ...hazafiak és demokraták üldözésének megszüntetését. követeljük harcostársaink - Luis Corvalan és Rodney Arismendi - haladéktalan szabadonbocsátását.

a hetedik folytatás negyedik bekezdésének hetedik sorában a szöveg helyesen: ...nagyhatalmi-soviniszta és egyeduralkodó célok vezérelnek.

a nyolcadik folytatás utolsó bekezdése /éljen a népek békéje és barátsága! / elé önálló bekezdésként kérjük beírni:

- éljen a szocialista országok közösségének és a világ kommunista és munkásmozgalmának egysége és összeforrottsága!

ezekkel a javításokkal a cedenbal-beszéd embargóját feloldjuk!!!
----- mti/

-.-

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb.50. számú hírünk /a mongol párt- és kormányküldöttség.. / 3. bek. 10. sorában a szöveg helyesen:

..... laboratóriumi műszerek után, tavaly megkezdték ...

20.10/ok

-.
- 54 -

M 20⁰⁰

belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától zárásig

il hgy

27. öntözőberendezések mongóliában
28. kieg. a 18-sz. hírhez
29. ensz támogatás
30. spárta
31. munkástelepülések
32. nyitóhangverseny
33. környezetvédelem
34. gyógypedagógusok
35. mszbt tagcsoport
36. állami gazdaságok
37. nagyváthy jános
38. utazási kedvezmény
39. halászati tanácskozás
40. veszprémi tv találkozó
41. kndk delegáció
42. kitüntetések
43. nemzetiségi könyvtárak
44. fagazdasági fiatalok
45. egyetemek tanácsulése
46. borbándi -vacskov
47. jugoszláv vöröskereszt küldöttség
48. apad a tiszta
49. bkv közl.
50. magyar mongol
51. indiai szaksz. küld.
52. időjárás
53. szíriai béketanács
54. hírjegyzék

-.-

- v é g e -

- 55 -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztette halasi györgy

M 21²⁰